ISSN 2229-547X VIDEHA

ৱিদেহ ৩৯১ ম অংক ০১ অপ্রৈল ২০২৪ (ৱর্ষ ১৭ মাস ১৯৩ অংক ৩৯১)

[ৱিদেহ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

ৱিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন: মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্

ৱিদেহ- প্রথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্রিকা

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুর।

(c) ২000- ২0২৪. সৰ্বাধিকাৰ সুৰক্ষিত। ভালসৰিক গাছ জে সন ২000 সঁ যাহূসিটীজপৰ ছল http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , http://www.geocities.com/ggajendra আদি লিংকপৰ আ অখনো ৫ জুলাই ২00৪ ক পোস্ট http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html কেৰ ৰূপমে ইন্টৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰাচীনতম উপস্থিতক ৰূপমে ৱিদ্যমান অছি *(কিছু দিন লেল http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html লিংকপৰ, স্ৰোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- http://videha.com/ ভালসৰিক গাছ-প্ৰথম মৈথিলী ব্লোগ / মৈথিলী ব্লোগক এগ্ৰীগেটৰ)।*

ই মৈথিলীক পহিল ইন্টৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম বাদমে ১ জনৱৰী ২00৮ সঁ 'ৱিদেহ' পড়লৈ। ইন্টৰনেটপৰ মৈথিলীক প্ৰথম উপস্থিতিক যাত্ৰা ৱিদেহ- প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই পত্ৰিকা ধৰি পহুঁচল অছি, জে http://www.videha.co.in/ পৰ ই প্ৰকাশিত হোইত অছি। আব "ভালসৰিক গাছ" জালবৃত্ত 'ৱিদেহ' ই-পত্ৰিকাক প্ৰৱক্তাক সংগ মৈথিলী ভাষাক জালবৃত্তক এগ্ৰীগেটৰক ৰূপমে প্ৰযুক্ত ভই ৰহল অছি।

(c)২000- ২0২৪. ৱিদেহ: প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). সম্পাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা অপন মৌলিক আ অপ্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ (সম্পূৰ্ণ উত্তৰদায়িত্ব ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কেঁ মেল অটৈচমেণ্টক ৰূপমেঁ পঠা সকৈত ছথি, সংগমে ও অপন সংক্ষিপ্ত পৰিচয় আ অপন স্কৈন কএল গেল ফোটো সেহো পঠাৱথি। এতই প্ৰকাশিত ৰচনা/ সংগ্ৰহ সভক কাপীৰাগহ্ট ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক লগমে ছন্হি আ জতই ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তাক নাম নৈ অছি ততই ই সংপাদকাধীন অছি। সম্পাদক: ৱিদেহ ই-প্ৰকাশিত ৰচনাক ৱেৱ-আৰ্কাইৱ/ থীম-আধাৰিত ৱেৱ-আৰ্কাইৱক নিৰ্মাণক অধিকাৰ, ঐ সভ আৰ্কাইৱক অনুৱাদ আ লিপ্যংতৰণ আ তকৰো ৱেৱ-আৰ্কাইৱক নিৰ্মাণক অধিকাৰ; আ ঐ সভ আৰ্কাইৱক ই-প্ৰকাশন/ প্ৰিংট-প্ৰকাশনক অধিকাৰ ৰখৈত ছথি। ঐ সভ লেল কোনো ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ ছৈ, সে ৰায়ল্টী/ পাৰিশ্ৰমিকক ইচ্ছুক ৰচনাকাৰ/ সংগ্ৰহকৰ্ত্তা ৱিদেহসঁ নৈ জুড়থু। ৱিদেহ ই পত্ৰিকাক মাসমে দু টা অংক নিকলৈত অছি জে মাসক ০১ আ ১৫ তিথিকেঁ www.videha.co.in পৰ ই প্ৰকাশিত কএল জাইত অছি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR
Videha e-Journal: Issue No. 391 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক ৰিদ্যাপতি- *চিত্ৰ ৰিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিনী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা আসী৲। হনুমন্তঃ উক্তৱান- মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্।

<u>অক্ষৰ খম্ভা (আখৰ খামহ)</u>

তি৲খন খেত্তহি কাঞি তস্ব কিত্তিৰলি পসৰেগা অক্ষৰ খম্ভাৰম্ভ জও মঞো ষ্কি ন দেগা। *(কীর্তিনতা প্রথমঃ পল্লৰঃ পহিন দোহা।)*

মানে আখৰ ৰূপী খামহ নির্মাণ কই ওগপৰ (*গদ্য-পদ্য ৰূপী*) মঁচ জঁ নৈ ৰাঁহ্নন জায তঁ ঐ ত্ৰিভুৱনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীর্তিৰূপী নত্ত্ী কেনা পসৰত।

শ্বক্ল যজুৰ্বেদ (২৬.২)-যথেমাং ৱাচং কন্যাণীমাৱদানি জনেভ্যঃ। ব্ৰহ্মৰাজন্যাভ্যাং শূদ্ৰায চার্যায চ স্বায চাৰণায চ॥হম সভ গোষ্টেকেঁ ৩ পৱিত্ৰ ৱাণী (ৱেদৱাণী) স্বনাৱী। ব্ৰাহ্মণকেঁ, ক্ষত্ৰিযকেঁ, শূদ্ৰকেঁ আ আর্যকেঁ; অপন নোককেঁ আ অপৰিচিতকেঁ সেহো (মানে সভকেঁ)। মুদা ঐ ৱেদৱাক্যক ৰিপৰীত মনুস্মৃতি ৱেদৱাণীক অধ্যযন/ শ্ৰৱণকেঁ সমাজক কিছু গোষ্টে নেন নিষেধ কৰই চাহনেক, মুদা স্মৃতি সেহো ৱেদৱাক্যকেঁ প্ৰমাণ মানৈত অছি (শব্দ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ ৰিৰুদ্ধ দেন ও ৰ নির্দেশ স্বযং অমান্য ভই জাগত অছি।

ॐ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ গ্ৱং শান্তিঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয: শান্তি ৰনস্পতয: শান্তিৰ্বিশ্বে দেৱা: শান্তি ্ব্ৰহ্ম

ॐ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তিঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয: শান্তি ৰনস্পতয: শান্তিৰ্বিশ্বে দেৱা: শান্তিৰ্ব্ৰহ্ম

ব্ৰহ্মণসঁ প্ৰাৰ্থনা জে দ্যুলোকমে, অংতৰিক্ষম , পৃথ্বীপৰ, জলমে, ঔষধমে, ৰনস্পতিমে, ৰিশ্বমে, সভ দেৱতাগণমে আ ব্ৰহ্ম ে শাংতি ৰহয।

ॐ-ব্ৰহ্মণ, দ্যৌ-সূৰ্য-তৰেগণ, অংতৰিক্ষ- পৃথ্ব আ দ্যুলোকক বীচ, আপ:-জল, ৰিশ্বেদেৱা- সভ দেৱতা, ব্ৰহ্ম- সৰ্জক।

ব্ৰহ্মণসঁ প্ৰাৰ্থনা জে দ্যুলোকমে, অংতৰিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জলমে, ঔষধমে, ৰনস্পতিমে, ৰিশ্বমে, সভ দেৱতাগণমে আ ব্ৰহ্মমে শাংতি ৰহয।

ॐ-ব্ৰহ্মণ, দ্যৌ-সূৰ্য-তৰেগণ, অংতৰিক্ষ- পৃথ্বী আ দ্যুলোকক বীচ, আপ:-জল, ৰিশ্বেদেৱা- সভ দেৱতা, ব্ৰহ্ম- সৰ্জক।

ƒ

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তি◌ঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয়: শান্তি ৰনস্পতয়: শান্তির্বিশ্বে দেৰা: শান্তির্ব্ৰহ্ম

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:- जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ব্ৰহ্মণসঁ প্ৰাৰ্থনা জে দ্যুলোকমে, অংতৰিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জলমে, ঔষধমে, ৰনস্পতিমে, ৰিশ্বমে, সভ দেৰতাগণমে আ ব্ৰহ্মমে শাংতি হুঅয়।

ওঁ-ব্ৰহ্মণ, দ্যৌ-সূৰ্য-তৰেগণ, অংতৰিক্ষ- পৃথ্বী আ দ্যূলোকক ৰীচ, আপ:-জল, ৰিশ্বেদেৰা- সভ দেৰতা, ব্ৰহ্ম- সৰ্জক।

৫

ॐ, स॒हस्रं॑शीर्षा॒ पुरुं॑षः। स॒ह॒स्रा॒क्षः स॒हस्रं॑पात्।

ওঁ, স↓হস্ৰ↑শীৰ্ষা↓ পুৰু↑ষঃ। স↓হ↓স্ৰা↓ক্ষঃ স↓হস্ৰ↑পাৎ।

स भूमिं॑ ग्वंग वि॒श्वतो॑ वृ॒त्वा। अत्यं॑तिष्ठद् दशाङ्गु॒लम्॥

স ভূমিঁ↑ Ẇ ৰি↓শ্বতো↑ ৰৃ↓ত্বা। অত্য↑তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓লম্॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वकेँ आच्छादित केने अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

प॒द्भ्याग्ँ॒ शू॒द्रो अंजायत॥

প↓দ্ভ্যাগ্ঁ↑ শূ↓দ্রো অ↑জাযত॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

प॒द्भ्यां भूमि॒र्दिश॒: श्रोत्राँत्।

প↓দ্ভ্যাং ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑ৎ।

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

Ẇ (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

꣼ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम সিদ্ধিৰস্তু, সিদ্ধম Devanagari Anji)

৽ (Bengali Anji, Siddham)

(Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

সোশন মীডিয়া, ঋন্তর্জান ঋা দূৰদর্শনক কার্যক্রম সভমে রেদমে ঞা নিখন ঋছি, ঞা রর্ণিত ঋছি, শূদ্রক প্রতি, স্ত্রীক প্রতি, শূদ্রক স্ত্রীক প্রতি ঋপমান জনক গপ নিখন ঋছি; ঞা সভ সূনি কই কিয়ো রিকীপীডিয়া ঋা ঋান ঋান ঠাম ঋন্তর্জানপৰ নেখ সভমে পৰিরর্তন কই দেনে ৰহথি। এক োগ্টে ঋংগ্রেজীমে নিখননি- "ঋথর্ররেদমে শূদ্রক পত্নীকেঁ রিঁনা স্বীকৃতিক কিয়ো হাথ পকড় নই জা সকয, রঁনা রক্তরয় ঋছি।" হম ৎৰুক্ষেত্রম্ ঋন্তর্মনক, খণ্ড-৮; প্ররঁন্ধ িরঁন্ধ সমানোচনা ভাগ-২, ২০১৪ মে ঋপন ঋানেখ "রিদ্যাপতি: কিছু প্রচনিত ৎপ্রচাৰক নিরাৰণ" মে নি নে ৰহী-

".. ঞা ওহিনা ভেন জেনা ঋথর্ররেদমে শূদ্রক পত্নীকেঁ রিঁনা স্বীকৃতিক কিয়ো হাথ পকড়ি নই জা সকএ রঁনা রক্তরয়।"

ম্বদা ঋথর্ররেদ রাঁ কোনো রেদমে ওগ তৰহক রক্তরয় কত্তৌ নৈ ঋাযন ঋছি। তকৰ রি ৰীত শুক্ল যজুর্রেদ ঞা কহৈত ঋছি:-

শুক্ল যজুর্রেদ (২৬.২)-যথেমাঁ রাচঁ কন্যাণীমারদানি জনেভ্যঃ। ব্রহ্মৰাজন্যাভ্যাঁ শূদ্রায চার্যায চ স্বায চাৰণায চ॥হম সভ গোষ্টেকেঁ ঞা পরিত্র রাণী (রেদরাণী) সুনারী। ব্রাহ্মণকেঁ, ক্ষত্রিযকেঁ, শূদ্রকেঁ ঋা ঋার্যকেঁ; ঋপন নোককেঁ ঋা ঋপৰিচিতকেঁ সেহো (মানে সভকেঁ)। ম্বদা ঐ রেদরাক্যক িপৰীত মনুস্মৃতি রেদরাণীক ঋধ্যযন/ শ্ররণকেঁ সমাজক কিছু গোষ্টে নেন নিষেধ কৰই চা নক, ম্বদা স্মৃতি সেহো রেদরাক্যকেঁ প্রমাণ মানৈত ঋছি (শব্দ প্রমাণ) তেঁ তকৰ রিৰুদ্ধ দেন ওকৰ নির্দেশ স্বযং ঋমান্য ভই জাগত ঋছি।

রেদ মে উপনব্ধ শূদ্র শব্দক উল্লেখিত ঋংশক সংগ্রহ নীচাঁ দেন জা ৰহন ঋছি। শূদ্রক ঋপমানজনক উল্লেখ তঁ নহিযে ঋছি, রৰন্ পএৰসঁ পরিত্র পৃথ্বীক জন্মক উল্লেখ ঋছি ঋা তহী উৎ ত্তিক সাদৃশ্যতাক কাৰণসঁ মানর সম্বদাযক পানক শূদ্র কহন গেন ছথি।

পদ্ভ্যাঁ শূদ্রো ঋজাযত॥

পএৰসঁ শূদ্রক উৎপত্তি ভেন॥

পদ্ভ্যাঁ ভূমির্দিশঃ শ্রোত্রাৎ।

ম্বদা পএৰেসঁ ভূমিযোক উৎপত্তি।

REFERENCE OF SHUDRAS IN VEDAS [Dr Tulsi Ram, 2013, Atharveda: Samaveda: Yajurveda: Rigveda; English Translations]

ATHARVA VEDA (3 references)

KANDA-14

(MARRIAGE AND FAMILY) Kanda 14/Sukta 1 (Surya's Wedding)

Devata: Dampati; Rshi: Surya Savitri

60. Bhagastataksha caturah padanbhagastataksha catvaryuspalani. Tvasta pipesa madhyatonu vardhrantsa no astu sumangali.

Bhaga, lord sustainer and ordainer of life, has framed the value orders of life: Dharma, Artha, Kama and Moksha; four social orders: Brahmana, Kshatriya, Vaishya and **Shudra**; four stages of personal life: Brahmacharya, Grhastha, Vanaprastha and Sanyasa. Tvashta, lord maker and organiser of life, has placed the woman as partner of man in matrimony in this order and organisation. May the bride be good and auspicious for us.

ভাগ- পাননকৰ্তা ঋা জীৱনক ঋধিষ্ঠাতা- জীৱনক মূন্য ক্ৰম তৈযাৰ কেনে ছথিঃ ধৰ্ম, ঋৰ্থ, কাম ঋা মোক্ষ; চাৰি সামাজিক ক্ৰম- ব্ৰাঁহ্মণ, ক্ষত্ৰিয, ৰৈশ্য ঋা শূদ্ৰ; ৱ্যক্তিগত জীৱনক চাৰি চৰণ- ব্ৰঁহ্মচৰ্য, গৃহস্থ, ৰানপ্ৰস্থ ঋা সন্যাস।ত্বষ্টা- স্বামী নিৰ্মাতা ঋা জীৱনক ঋাযোজক- এহি ক্ৰমমে ঋা সংগঠনমে স্ত্ৰীকেঁ ৰিৱাহমে পুৰুষক সাথীক ৰূপমে ৰখনে ছথি। সে ৰধূ হমৰ সভক নেন নীক ঋা শুভ হোথি।

Kanda 19/Sukta 6 (Purusha, the Cosmic Seed)

Purusha Devata, Narayana Rshi

6. Brahmano sya mukhamasid bahu rajanyo bhavat. Madhyam tadasya yadvaishyah padbhyam sudro ajayata.

Brahmana, (man of knowledge, divine vision and the Vedic Word in the human community) is the mouth of the Samrat Purusha. Kshatriya, man of justice and polity, is the arms of defence and organisation. The middle part is the Vaishya who produces and provides food and energy. And the ancillary services that provide sustenance and support with auxiliary labour are the feet, the **Shudra** that bears the burden of society.

ব্ৰাঁহ্মণ (জ্ঞানী, দিৱ্য দৃষ্টি ঋা মানৱ সম্প্ৰদায নেন ৰৈদিক শব্দ) সম্ৰাট প্ৰ ুষক মুখ ঋছি। ক্ষত্ৰিয -ন্যায ঋা ৰাজনীতিক নোক- ৰক্ষা ঋা সংগঠনক হাথ ছথি। মধ্য ভাগ ৰৈশ্য ছথি জে ভোজন ঋা উৰ্জাক উৎপাদন ঋা ঋাপূৰ্তি কৰৈত ছথি। ঋা সহাযক সেৱা জে সহাযক শ্ৰমক সংগ নিৰ ৰাহ ঋা সহাযতা প্ৰদান কৰৈত ঋছি, ও ঋছি পৈৰ, শূদ্ৰ জে সমাজক ভাৰ ৰহন কৰৈত ছথি।

Kanda 19/Sukta 32 (Darbha)

Darbha Devata, Bhrgu Ayushkama Rshi

8. Priyam ma darbha krunu brahmarajanyabhyam sudraya charyaya cha. Yasmai ca kamayamahe sarvasmai cha vipasyate.

O Darbha, destroyer and preserver, eternal sanative, render me dear and loving to and loved by all Brahmanas, Kshatriyas, Vaishyas, **Shudra**s, whoever we love and desire, and all those who have the eye to see (and discriminate right and wrong).

হে দৰ্ভা, ৰিনাশক আৰু সংৰক্ষক, শাশ্বত ৰিৰেকশীন; হমৰা সভকেঁ ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয, ৰৈশ্য, শূদ্ৰ, সভক প্ৰিয আৰু প্ৰেমী ৰঁনা দিআ। সংগে ও সভ হমৰা সভসঁ প্ৰেম্ কৰথি জিনকা সঁ   ম প্ৰেম কৰী ৰাঁ জিনকৰ কামনা কৰী; আৰু ও সভ জিনকা নগ দেখৰাঁক দৃষ্টি অছি (আৰু সহী আৰু গনতমে ভেদ ৰুঁঝৈত ছথি)।

SAMAVEDA (o reference)

YAJURVEDA (7 references)

CHAPTER- VIII

30. (Dampati Devata, Atri Rshi)

Purudasmo visuruupa indurantarmahimanamanaja dhirah. Ekapadim dvipadim tripadim chatupadimastapadim bhuvananu prathantam svaha.

The man of mighty deeds, who eliminates suffering and creates joy, of versatile attainments, bright and honourable, constant and resolute, should wait for the great new arrival. Men of the household, cultivate the vaidic culture of one, two, three, four and eight steps of attainment: one: Aum; two: worldly fulfilment and the freedom of moksha; three: the joy of the truth of word and the health of body and mind; four: the attainment of Dharma, wealth, fulfilment of desire, and moksha; eight: the joy of all the four classes and all the four stages of life (Brahmana, Kshatriya, Vaishya and **Shudra**, Brahmacharya, Grihastha, Vanaprastha and Sanyasa). Build homes for the people and advance in life.

শক্তিশালী কৰ্মক পুৰুষ, জে দুঃখকেঁ সমাপ্ত কৰৈত অছি আৰু আনন্দ উৎপন্ন কৰৈত অছি, ৰঁহুমুখী উপলব্ধিক, উজ্জ্বল আৰু সম্মানজনক, স্থিৰ আৰু দৃঢ় সংকল্পিত, ওকৰা মহান নৱ আৰু মনক প্ৰতীক্ষা কৰৰাঁক চাহী। ঘৰক লোক, উপলব্ধিক এক, দু, তীন, চাৰি আৰু আঠ চৰণক ৰৈদিক সংস্কৃত ৰিকসিত কৰৈত ছথিঃ একঃ ওম; দুগঃ সাংসাৰিক পূৰ্তি আৰু মোক্ষ ৰূপী স্বতন্ত্ৰতা; তীনঃ ৰচনক সত্যক আনন্দ আৰু শৰীৰ আৰু মস্তিষ্কক স্বাস্থ্য; চাৰিঃ ধৰ্মক প্ৰাপ্তি, ধন, ইচ্ছাক পূৰ্তি, আৰু মোক্ষ; আঠঃ জীৱনক চাৰি ৰৰ্গ আৰু চাৰি চৰণক আনন্দ (ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয, ৰৈশ্য আৰু শূদ্ৰ, ব্ৰহ্মচৰ্য, গৃহস্থ, ৰনপ্ৰস্থ আৰু সন্যাস)। লোকক লেল ঘৰ ৰঁনাউ আৰু জীৱন মে প্ৰগতি কৰু।

CHAPTER- XVIII

48. (Brihaspati Devata, Shunah-shepa Rshi)

Rucham no dhehi brahmanesu rucham rajasu naskrudhi. Rucha vishyesu shudreshu mayi dhehi rucha rucham.

Brihaspati, lord of the universe, eminent teacher and master of vast knowledge, inspire our Brahma section of the community—scholars, scientists, teachers and researchers with brilliance and love. Infuse brilliance, love and justice into our Kshatrias, defence, administration and justice section of the community. Bless with light, love and generosity our Vaishyas, producers and distributors among the community. And bless our **Shudra**s, the ancillary services, with light, love and loyalty. Bless me with light and love toward us all.

বৃহস্পতি- ব্ৰহ্মাণ্ডক স্বামী, প্ৰখ্যাত শিক্ষক আৰু বিশাল জ্ঞানক স্বামী- সম্প্ৰদায়ক ব্ৰহ্ম বৰ্গ- বিদ্বান, বৈজ্ঞানিক, শিক্ষক আৰু শোধকৰ্তা- কেঁ প্ৰতিভা আৰু প্ৰেম সঁ প্ৰেৰিত কৰু। হমৰ ক্ষত্ৰিয়-ৰক্ষা, প্ৰশাসন আৰু ন্যায- সম্প্ৰদায়ক বৰ্গমে প্ৰতিভা, প্ৰেম আৰু ন্যায়ক সংচাৰ কৰু। হমৰ বৈশ্য-সম্প্ৰদায়ক নিৰ্মাতা আৰু বিতৰক- সভকেঁ প্ৰকাশ, প্ৰেম আৰু উদাৰতাসঁ আশীৰ্বাদ দিযৌ। আৰু হমৰ সভক শূদ্ৰ -সম্প্ৰদায়ক সহাযক সেৱী- কেঁ প্ৰকাশ, প্ৰেম আৰু নিষ্ঠা সঁ আশীৰ্বাদ দিযৌ। হমৰা সভ ক ঁ প্ৰকাশ আৰু প্ৰেম সঁ আশীৰ্বাদ দিযৌ।

CHAPTER- XXV

23. (Dyau etc. Devata, Prajapati Rshi)

Aditirdyauraditirantarikshamaditirmata sa pita sa putrah. Vishve deva aditih pancha jana aditirjatamaditirjanitvam.

In the essence: Light is indestructible; sky is indestructible; mother Prakriti (matter-energy-thought) is indestructible; Father, the Cosmic Spirit is indestructible; Son, the soul (jiva), is indestructible; all the divinities of nature and humanity are indestructible; five people, Brahmana, Kshatriya, Vaishya, **Shudra**, others, are indestructible; whatever is born is indestructible; whatever will be born is indestructible. (All that was, is and shall be is indestructible in the essence.)

সাৰমে: প্ৰকাশ অবিনাশী অছি; আকাশ অবিনাশী অছি; মাতা প্ৰকৃতি (পদাৰ্থ-ঊৰ্জা-বিচাৰ) অবিনাশী অছি; পিতা, ব্ৰহ্মাংডীয আত্মা অবিনাশী অছি; পুত্ৰ, আত্মা (জীৱ) অবিনাশী অছি; প্ৰকৃতি আৰু মানৱতাক সভ দেৱত্ব অবিনাশী অছি; পাঁচ ব্যক্তি, ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয, বৈশ্য, শূদ্ৰ আৰু আন অবিনাশী অছি; জে কিছু জন্মল অছি সে অবিনাশী অছি; জে কিছু জন্মত সে অবিনাশী অছি। (ে কিছু ছল, অছি বাঁ ৰহত/ আওত সে সাৰ মে অবিনাশী অছি।)

CHAPTER- XXVI

2. (Ishvara Devata, Laugakshi Rshi)

Yathemam vacham kalyanimavadani janebhyah. Brahmarajanyabhyam Shudraya charyaya cha svaya charayaya cha. Priyo devanam dakshinayai daturiha bhuyasamayam me kamah samrudhyatamupa mado namatu.

Just as this blessed Word of the Veda I speak for the people, all without exception, Brahmana, Kshatriya, **Shudra**, Vaishya, master and servant, one's own and others, so do you too. May I be dear and favourite with the noble divinities and the generous people for the gift of the sacred speech. May this noble aim of mine be fulfilled here in this life. May the others too follow and come my way beyond this life.

জেনা ৰেদক এই ধন্য ৰচন হম ৰিঁনা কোনো অপৰাদক, ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয়, শূদ্ , ৰৈশ্য, স্বামী আৰু সেৱক, অপন আৰু অন্য লোকক নেন কহৈত ঠী, তহিনা অহাঁ সেহো কৰৈত ঠী। পৱিত্ৰ ভাষণক ঐ পহাৰক নেন হম মহান দেৱত্ব আৰু উদাৰ লোক সভক প্ৰিয় আৰু মনভাৱন ৰহী। হমৰ এই মহান উদ্দে ্য ঐ জীৱন মে পূৰ হওয়। আন সভ সেহো হমৰ মাৰ্গক অনুসৰণ কৰৈত ৰঁঢ়ৈত জায় আৰু ে ঐ জীৱনসঁ আগাঁ ধৰি ৰঁঢ়য।

CHAPTER- XXX

5. (Parameshvara Devata, Narayana Rshi)

Brahmane brahmanam kshatraya rajanyam marudbhyo vaishyam tapase Shudram tamase taskaram narakaya virahanam papmane klibamakrayayaayogum kamaya punshchalumatikrustaya magadham.

Give us, we pray, the Brahmanas for education and research, culture and human values; the Kshatriyas for governance, defence and administration; the Vaishyas for economic development, and the **Shudra**s for assistance and labour in the ancillary services. Remove, we pray, the thief roaming in the dark, the murderer bent on lawlessness, the coward disposed to sin, the armed terrorist bent on destruction, the harlot out for pleasure of flesh, and the bastard fond of scandal.

Note: In mantras 5-22 in which various aspects of organised life are listed, there is repetition of 'asuva' and 'parasuva' from mantra 3, which means: 'Give us, we pray, what is good', and, 'Remove, we pray, what is evil'. This is the prayer. Also, there are echoes of 'havamahe' from mantra 4, which means: 'We invoke and develop', and, 'we challenge and fight out'. This is the call for action under the divine eye.

শিক্ষা আৰু শোধ, সংস্কৃতি আৰু মানৱীয় মূল্যক নেন ব্ৰাহ্মণ; শাসন, ৰক্ষা আৰু ্ৰশাসনক নেন ক্ষত্ৰিয়; আৰ্থিক ৰিকাসক নেন ৰৈশ্য; আৰু সহায়ক সেৱামে সহায়তা আৰু শ্ৰম নেন শূদ্ৰ মৰা দিঅ

সে হম প্ৰাৰ্থনা কৰৈত চ্চী। হম প্ৰাৰ্থনা কৰৈত চ্চী জে খন্ধাৰমে ঘূমৈত চোৰ, খৰাজকতা পৰ ৰিঁৰ্ত খূনী, পাপ পৰ ৰিঁৰ্ত কাযৰ, ৰিনাশ পৰ ৰিঁৰ্ত সশস্ত্ৰ খাতংকৰাদী, দৈহিক সুখ ◌েন ৰাঁহৰ গেন ৰেশ্যা, খা কনংকক শৌকীন নাজাযজকেঁ হটা দিযৌ।

নোটঃ মংত্ৰ 5-22 মে, জগমে সংগৰ্ঠিত জীৰনক ৰিভিন্ন পক্ষ সূচীৰঁদ্ধ খছি, মংত্ৰ 3 সঁ 'খাশ্বৰা' খা 'পৰশ্বৰা' ক পুনৰাবৃত্তি হোগত খছি, জকৰ খৰ্থঃ 'হমৰা সভ কেঁ দিখ, হম প্ৰাৰ্থনা কৰৈত চ্চী, জে নীক খছি', খা, 'হটাৰ্ভ, হম প্ৰাৰ্থনা কৰৈত চ্চী, জে খধনাহ খছি'। ঞ প্ৰাৰ্থনা খছি। ঝহি, মংত্ৰ 4 সঁ 'হৰামাহে' ক প্ৰতিধ্বনি খছি, জকৰ খৰ্থঃ 'হম খাহ্বান কৰৈত চ্চী খা খাগূ ৰঁঢ়ৰৈঁ চ্চী', খা, 'হম মাঁহিঁ দগ চ্চী খা নঢ়ৈ চ্চী'। ঞ দিৰ্য দৃধিষ্টক খন্তৰ্গত কাজ কৰৰাঁক খাহ্বান খছি।

CHAPTER- XXX

22. (Rajeshvarau Devate, Narayana Rshi)

Athaitanastauau virupanalabhateitidirgham chatihrasvam chatisthulam chatikrusham chatishuklam chatikrushnam chatikulvam chatilomasham cha. Ashudra abrahmanaste prajapatyah. Magadhah punshchali kitavah kliboshudra abrahmanaste prajapatyah.

The good human being accepts and works with these eight classes of people of different forms and colours: too tall, too short, too fat, too thin, too white, too dark, too hairless, too hairy. Also they are neither Brahmanas nor **Shudra**s (nor the others). They too, all of them, are children of God, Prajapati. Even the bastard and the 'despicable', the wanton, the gambler, and the coward and the eunuch, neither **Shudra**s nor Brahmanas (nor the others), they too are children of God, Prajapati, father of all.

নীক নোক ৰিভিন্ন ৰূপ খা ৰঙ্গক ঐ খাঠ ৰৰ্গক নোকক সংগ স্বীকাৰ কৰৈত খছি খা কাজ ৰৈত খছিঃ খূৰঁ নম্বা, ৰঁস্ত চ্চোটে, ৰঁস্ত মোটে, খূৰঁ পাতৰ, ৰঁস্ত গোৰ, ৰঁস্ত কাৰী, ৰঁ৯ত কম কেশৰঁনা, খূৰঁ কেশৰঁনা। ও সভ নে ব্ৰাঁহ্মণ চ্ছথি, নহিযে শূদ্ৰ (খা নহিযে খান কিযো)। ও সভ স হো ভগৰান প্ৰজাপতিক সন্তান চ্ছথি। এত২ ধৰি জে নাজাযজ ৰাঁ 'ঘৃণিত', উধমী, জুখাৰী, খা কাযৰ খা নপুংসক, নে শূদ্ৰ, নহিযে ব্ৰাঁহ্মণ (নহিযে খান কিযো), ও সভ সেহো ভগৰান প্ৰজাপতিক ন্তান চ্ছথি, প্ৰজাপতি-সভক পিতা।

CHAPTER- XXXI

11. (Purusha Devata, Narayana Rshi)

Brahmanosya mukhamashid bahu rajanyah krutah. Uru tadasya yadvaishyah padbhyam Shuudro ajayata.

The Brahmana, man of divine vision and Vedic Word, is the mouth of the Samrat Purusha, the human community. The Kshatriya, man of justice and polity, is created as the arms of defence. The Vaishya, who produces food and wealth

for the society, is the thighs. And the man of sustenance and support with labour is the **Shudra** who bears the burden of the human family.

দিব্য দৃষ্টি ঋা বৈদিক রচনক নোক ব্ৰাহ্মণ, সম্ৰাষ্ট প্ৰুষ-মানব সম্প্ৰদায-ক মুখ ছথি। ন্যায ঋা শিষ্টতাক নোক ক্ষত্ৰিযকেঁ ৰক্ষাক হথিযাৰক ৰূপমে বঁনাওন গেন ঋছি। বৈশ্য, জে সমাজক নেন ভোজন ঋা ধন উৎপন্ন কৰৈত ছথি, জাঁঘ ছথি। ঋা শ্ৰমক সঙ্গ নিৰ্বাহ ঋা সহাৰা েৰঁ২ৰঁনা ব্যক্তি শূদ্ৰ ছথি জে মানব পৰিবাৰ সভকক ভাৰ বহন কৰৈত ছথি।

RIG VEDA (2 references)

Mandala 10/Sukta 90

Purusha Devata, Narayana Rshi

12. Brahmano sya mukhamasidbahu rajanyah kritah. Uru tadasya yadvaisyah padbhyam sudro ajayata.

The Brahmana, man of divine vision and the Vedic Word, is the mouth of the Samrat Purusha, the human community. Kshatriya, man of justice and polity, is created as the arms of defence. The Vaishya, who produces food and wealth for the society, is the thighs. And the man of sustenance and ancillary support with labour is the **Shudra** who bears the burden of the human family as the legs bear the burden of the body.

দিব্য দৃষ্টি ঋা বৈদিক রচন বঁনা ব্ৰাহ্মণ, সম্ৰাষ্ট প্ৰুষ-মানব সম্প্ৰদায- ক মুখ ছথি। ক্ষত্ৰিয- ন্যায ঋা ৰাজনীতিক নোক- কেঁ ৰক্ষাক হথিযাৰক ৰূপমে বঁনাওন গেন ঋছি। বৈশ্য, জে সমাজক নেন ভোজন ঋা ধন উৎপন্ন কৰৈত ছথি, জাঁঘ ছথি। ঋা জীৱিকোপাৰ্জন ঋা শ্ৰমক সঙ্গ সহাযক ব্যক্তি শূদ্ৰ ছথি জে মানব পৰিবাৰক ভাৰ বহন কৰৈত ছথি জেনা পৈৰ শৰীৰক ভাৰ হন কৰৈত ঋছি।

Mandala 10/Sukta 124

Devata: Agni (1); Rshi: Agni, Varuna, Soma

1. *Imam no agna upa yajnamehi panchayamam trivritam saptatantum. Aso havyavaluta nah puroga jyogeva dirgham tama ashayishthah.*

Agni, yajnic light of life, come to this life yajna of ours: which has five divisions, i.e., Brahma-yajna, Deva-yajna, Pitr-yajna, Atithi-yajna, and Balivaishvadeva-yajna; conducted by five people, i.e, four socioeconomic classes of Brahmans, Kshatriyas, Vaishyas and **Shudra**s and others like chance visitors from other groups there might be; which is threefold, i.e., paka yajna, haviryajna and somayajna; and which has seven extensions, i.e., Agnishtoma, Atyagnishtoma, Ukthya, Shodashi,Vajapeya, Atiratra and Aptoyami. You are our leader and pioneer, Agni, and you are the carrier of our yajna to the divinities as well as

harbinger of the fruits of yajna to us. Pray come and be our all-time dispeller of the cavern of deep darkness from life. (Yajna is a creative process of development in life from the individual to the social, national, global and environmental level of life. The explanation above is related to the social level. Swami Brahmamuni explains the yajna at the individual level, and that is also suggested in Rgveda 10, 7, 6: 'Svayam yajasva', and yajurveda 4, 13: "Iyam te yajniya tanu", which means: Develop yourself by yajna according to the seasons of your growth, and remember your life in body, mind and soul is worthy of yajnic service for your personal development, your body being the first instrument of your wider yajna of life. This personal yajna is fivefold, for the elemental balance of earth, water, heat, air and ether; threefold for the balance of vata, pitta and kaf, and also for balanced growth of body, mind and soul; sevenfold for the growth of rasa, rakta, mansa, meda, asthi, majja and virya. Thus yajna is the process of growth beginning with the individual, accomplished at the cosmic level.)

অগ্নি -জীৱনক যজ্ঞক প্ৰকাশ- হমৰ সভক ঐ জীৱন-যজ্ঞমে আউ, জগমে পাঁচ বিভা ছৈ, অৰ্থাত, ব্ৰহ্ম-যজ্ঞ, দেৱ-যজ্ঞ, পিতৃ-যজ্ঞ, অতিথি-যজ্ঞ, আ বলিবৈশ্বদেৱ-যজ্ঞ; পাঁচ লোক দ্বাৰা সংচালিত, অৰ্থাত, ব্ৰাহ্মণ, ক্ষত্ৰিয়, বৈশ্য আ শূদ্ৰ ক চাৰি সামাজিক-আৰ্থিক বৰ্গ আ পাঁচম ন সমূহ কখনো কাল আয়ল আগংতুক। আ সে তীনটা ছৈ- অৰ্থাত, পাক যজ্ঞ, হৱিৰ্যজ্ঞ আ সোমযজ্ঞ; আ জকৰ সাত বিস্তাৰ ছৈ, অৰ্থাত, অগ্নিষ্টোম, অত্যগ্নিষ্টোম, উক্থ্য, ষোডষী, বাজপেয়, অতিৰাত্ৰ আ অপ্তোৰ্যামী। অগ্নি, অহাঁ হমৰা সভক নেতা আ অগ্ৰগামী ছী, আ অহাঁ দেৱত্ব লেল হমৰ যজ্ঞক ৱাহক ছী সঙ্গহি হমৰা সভক লেল যজ্ঞক ফলক অগ্ৰদূত ছী। প্ৰাৰ্থনা অছি জে আউ আ হমৰা সভক ীৱন তৰহৰি মন অন্ধাৰ সদাক লেল দূৰ কৰৈৱঁলা ৱঁনূ। (যজ্ঞ ব্যক্তিগতসঁ জীৱনক সামাজ ক, ৰাষ্ট্ৰীয়, বৈশ্বিক আ পৰ্যাৱৰণীয় স্তৰ ধৰি জীৱনক বিকাসক একটা ৰচনাত্মক প্ৰক্ৰিয়া ছি। উপৰোক্ত ব্যাখ্যা সামাজিক স্তৰসঁ সম্বন্ধিত অছি। স্বামী ব্ৰহ্মমুনী ব্যক্তিগত স্তৰ পৰ য ্ঞক ব্যাখ্যা কৰৈত ছথি, আ এ ঋগ্‌ৱেদ 10,7,6 মে সেহো সুঝাওল গেল অছিঃ 'স্বয়ং যজ্ঞ'; আ যজুৰ্বেদ 4,13: 'ইয়ম তে যজ্ঞীয় তনূ', জকৰ অৰ্থ অছি- অপন বিকাসক ঋতুক অনুসাৰ যজ্ঞ দ্বাৰা অপনা কেঁ বিকসিত কৰু, আ মোন ৰাখূ জে শৰীৰ, মন আ আত্মো যুক্ত অহাঁক জীৱন যজ্ঞক সেৱাক লেল অছি, আ তএসঁ অহাঁক ব্যক্তিগত বিকাস হএত; অহাঁক শৰীৰ অহাঁক জীৱনক ব্যাপক যজ্ঞক পহিল সাধন অছি। এ ব্যক্তিগত যজ্ঞ পাঁচ প্ৰকাৰক অছি, পৃথ্বী, জল, উষ্মা, ৱায়ু আ আকাশক মৌলিক সংতুলনক লেল; তীন প্ৰকাৰক- ৱাত, পিত্ত আ কফক সংতুলনক লেল; আ শৰীৰ, মন আ আত্মোক সংতুলিত বিকাসক লেল সেহো; সাত প্ৰকাৰক মানে ৰস, ৰক্ত, মানস, মেধা, অস্থি, মজ্জা বীৰ্যক বিকাসক লেল। ঐ তৰহেঁ যজ্ঞ ব্যক্তিসঁ শুৰু হোএত বিকাসক প্ৰক্ৰিয়া অছি, জে ব্ ্মাংডীয় স্তৰ পৰ সম্পন্ন হোএত অছি।)

আবঁ আউ যূৰোপক বিদ্বান লোকনি দ্বাৰা ৱেদক গলত অনুৱাদক কিছু উদাহৰণ দ খূ:-

EXAMPLES OF SOME MISTRANSLATIONS OF VEDAS BY WESTERN SCHOLARS

I

W.D. Whitney's translation of the Atharvaveda (7, 107, 1) edited and revised by K.L. Joshi, published by Parimal Publications, Delhi, 2004:

Namaskrutya dyavapruthivibhyamantarikshaya mrutyave.

Mekshamyurdhvastisthaan ma ma hinsishurishvarah.

"Having paid homage to heaven and earth, to the atmosphere, to Death, I will urinate standing erect; let not the Lords (Ishvara) harm me." I give below an English rendering of the same mantra translated by Pundit Satavalekara in Hindi:

"Having done homage to heaven and earth and to the middle regions and Death (Yama), I stand high and watch (the world of life). Let not my masters hurt me."

An English rendering of the same mantra translated by Pundit Jai Dev Sharma in Hindi is the following:

"Having done homage to heaven and earth (i.e. father and mother) and to the immanent God and Yama (all Dissolver), standing high and alert, I move forward in life. These masters of mine, pray, may not hurt me."

I would like to quote my own translation of the mantra now under print:

"Having done homage to heaven and earth, and to the middle regions, and having acknowledged the fact of death as inevitable counterpart of life under God's dispensation, now standing high, I watch the world and go forward with showers of the cloud. Let no powers of earthly nature hurt and violate me."

'Showers of the cloud' is a metaphor, as in Shelley's poem 'the Cloud': "I bring fresh showers for the thirsting flowers", which suggests a lovely rendering.

The problem here arises from the verb 'mekshami' from the root 'mih' which means 'to shower' (sechane). It depends on the translator's sense and attitude to sacred writing how the message is received and communicated in an interfaith context with no strings attached (or unattached).

[Dr Tulsi Ram, 2013, Atharveda: English Translation; Page xxvi]

II

The idea that there was slavery in the Vedic Society originated with the Western Indologists with their intentional or careless translation of a Sanskrit word into "slave". For example, in the Taittiriya Samhita (Krishna Yajurveda), [7.5.10] [kanda 7,prapathaka 5, verse 10], a part of translation by Keith reads "slave girls dance around the fire". But in a footnote in the same page [pg., 628, Vol. 2] the author Keith says that the verse describes the dance of maidens. Suddenly the maidens have become "slave girls". Both Paranjape and Avinash Bose point to the mistranslation of the word 'yosha' as courtesan by the indologist Pischel [Bose, Hymns from the Veda, p. 36].

[Veda Books,SRI AUROBINDO KAPALI SHASTRY INSTITUTE OF VEDIC CULTURE, page 240]

III

In 1795, H.T. Colebrooke, then a young scholar, wrote his maiden paper, "On the Duties of a Faithful Hindu Widow," for the Asiatic Society (Asiatic Researches IV 1795: 205-15). He cited the hymn from the Rig Veda as sanctioning widow burning, which William Jones immediately contested (Canon 1993 I:lxx). Colebrooke translated the end of the hymn as "let them pass into fire, whose original element is water." A quarter of a century later, the Orientalist, H.H. Wilson pointed out that the hymn had been distorted (Wilson 1854: 201-14; Cassels 2010: 89). Wilson translated the verse as per the reading corroborated by Sayana, the authoritative medieval commentator on the Vedas, and

demonstrated that it did not refer to widow burning (Rocher and Rocher 2012: 24-25).

[Meenakshi Jain,2016; Sati: Evangelicals, Baptist Missionaries; and the Changing Colonial Discourse, Page 5)

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

----

Videha: Maithili Literature Movement

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्ति:

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তি:

অনুক্ৰম

ঐ অংকমে অছি:-

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

১.২.খ্রঁক ঃ৯০ পৰ টিপ্পণী

২.গদ্য

২.১.মানেশ্বৰ মনুজ- খভিৰাম নযনাভিৰাম

২.২.পৰমানন্দ নান কর্ণ-রৈশাখ মাসক একাদশীক মা ◌াত্ম্য-১

২.ঃ.খম্বানিকা ৰুমাৰী- স্বাতংত্র্যোত্তৰ মৈথিনী কথাক রিকাস

২.৪.নান দেৱঁ কামত- খপথী খেত নই (নঘুকথা)/ ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জীক ঙগৰাস

২.৯.ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র-সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰারাহ ক ঙপন্যাস)

২.৩.ৰুমাৰ মনোজ কশ্যপ-রঙ্গ-বৃক্ষ

২.৭.প্রমোদ ঝা 'গোৰুন'-ফোনে পৰ ফগ্ৱরা (নঘু কথা)

২.৮.প্রণৱ ঝা- আডিযোনাজী আ ম্লীচ নেংগ্রেজ পৈথোনাজী: ৱাঁৰহমা কে ৱাঁদ জীৱৱিজ্ঞান কেৰ ৱিদ্যার্থী লেল কৰিযৰ ৱিকল্প

২.৯.আচার্য ৰামানংদ মংডল-কথাকাৰ/ পিযা মোৰ ৱাঁলক: মহাকৱি ৱিদ্যাপতি

৩.পদ্য

৩.১.মুন্না জী- গজল

৩.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র-সোনিত

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুর- নূতন অংক সম্পাদকীয়

১.২.অংক ৩৯০ পর টিপ্পণী

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুর- নূতন অংক সম্পাদকীয

গংগেশ উপাধ্যাযক তত্ত্বচিন্তামণি

গংগেশ উপাধ্যাযক তত্ত্বচিন্তামণি চারি গোট খণ্ডমে বিভাজিত অছি- ১. প্রত্যক্ষ (দোসাঁ-দোসী), (২) অনুমান, (৩) প্রমান

(तुखनना केनाएा) आ (४) शब्द (मौखिक गवाही), जे वैध ज्ञान प्राप्त करबाक ई चारिटा साधन चारि खण्डमे अछि।

१. प्रत्यक्ष

खण्ड एकः गणेशक आह्वान काज त्रिमूर्ति शिवक आह्वा सँ शुरू होएत अछि।आ तेँ आह्वानक विषयपर चर्चा शुरू होएत अछि। ई मानल जाएत अछि जे कोनो परियोजनाक प्रारम्भमे भगवानक आह्वानसँ ई कार्य पूर्ण होएत अछि।

आपत्तिः जे कोनो आह्वान कोनो काज पूरा करबाक कारण अछि, से सकारात्मक वा नकारात्मक संगतिक माध्यम सँ स्थापित नै कएल जा सकैत अछि, किएक तँ एहनो देल अछि जे कोनो आह्वानक विना सेहो कोनो काज पूरा कएल गेल।
आपत्तिक उत्तर: एकर कारण ई अछि जे ई आह्वान पूर्व जन्ममे कयल गेल छल।

आपत्तिः नै, ई तँ घुमघुमौआ तर्क अछि, आ ओनाहितो ोनो काज पूरा केना होएत अछि से अन्यतरजन्य कारण सभ आह्वानकेँ अनावश्यक सिद्ध करैत अछि।
आपत्तिक उत्तर: ई प्रमाण जे आह्वान पूरा होयबा के कारण ठीक, तएमे दू चरणक अनुमान शामिल छै। पहिल, ई जे शिष्ट लोक द्वारा निन्दित नै अछि वएन ानका सभ ्वारा कएल जाएत अछि। तखन ई अनुमान लगाओल जा सकैत अछि

জে কাজ পূৰা ভেনাগ ফন থছি কিএক তঁ এ্র নিযমিত ৰূপ ষঁ গঠিত থছি, থা থান কোনো ফন উপনব্ধ নৈ থছি।

থাপত্তিঃ এ্র তর্ক কাজ নৈ কৰত কাৰণ এ্র পহিনেসঁ জ্ঞাত থছি জে থাহ্বানক থছৈতো কাজ পূর্ণ ভই সকৈত থছি, কাৰণ-সম্বন্ধ কোনাহুতো তর্কসঁ স্থাপিত নৈ কএন জা সকৈত থছি।
থাপত্তিক উত্তৰ: হম সভ ঐ তর্কক সমর্থন নেন ৱৈদিক থাদেশক থাহ্বান কৰৈত ছী জে থাহ্বান কার্য পূর্ণ কৰৱৈত থছি। মুদা কোনো এহন ৱৈদিক কথন নৈ ভেটৈত থছি, সে থনুমান কএন জা সকৈত থছি জে থাহ্বান সুসংস্কৃত নোক সভ দ্বাৰা কএন জাগত থছি।

ঐ তৰহক তর্কসঁ প্রাৰম্ভ ভেন গ্রন্থ ৭-৮ সয ৱঁর্খ পহিনে!

(সন্দর্ভ: কার্ন এচ পাটৈৰ: এনসাগৱোপীডিযা থাফ গণ্ডিযন ফিনোসোফী, সতীশ চন্দ্র ৱিদ্যাভূষণ: থ হিস্ট্রী ফ গণ্ডিযন নাজিক)

HONOUR KILLING OF GANGESH UPADHYAYA (FIRST BY RAMANATH JHA, THEN BY UDAYANATH JHA 'ASHOK' *(A PARALLEL HISTORY OF MITHILA AND MAITHILI LITERATURE, WHY TODAY ITS NEED BEING FELT MORE INTENSELY?)*

I was not surprised, though I must have been when I saw a monograph on Gangesh Upadhyaya, whose copyright is being held by Sahitya Akademi, the

author of the monograph is Udayanath Jha ' Ashok'. I thought that Udayanath Jha ' Ashok', who has been given Bhasha Samman also, by the same Sahitya Akademi, would do some justice. But truth and research seem elusive in Sahitya Akademi monographs, at least that I found in this monograph.

I searched and searched through chapters, that now the author will show courage. But the author like Ramanath Jha seems ashamed of the roots and offspring of Gangesh Upadhyaya. He tries to confuse the issue, but there is no confusion now at least since 2009. But in 2016 Sahitya Akademi seems to carry out the casteist agenda. Udayanath Jha mockingly pretends to search his name, lineage etc, where nothing is there to search for, yet he could not muster the courage, to tell the truth, and ends up just repeating the facts in 2016 that Dineshchandra Bhattacharya already has published way back in 1958.

The honour killing of Gangesh Upadhyaya by Prof. Ramanath Jha is being taken forward by Sahitya Akademi, Delhi in a most hypocritical way.

Ramanath Jha's obscurantism *vis-a-vis* Panji is evident from one example. The inter-caste marriage

in Panji was well known to him (but he chose to keep the Dooshan Panji secret- which has been released by us in 2009), and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father (see our Panji Books Vol I & II available at http://videha.co.in/pothi.htm). Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mithila". (1958)

"*The family which was inferior in social status is now extinct in Mithila----- Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name-----...As there is no other reference to Gangesa we can assume that the family dwindled into insignificance again and became extinct soon after his son's death.*" [1958, Chapter III pages 96-99), which is a total falsehood. He writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha, and he seemed thankful to him.

The following excerpt from Our Panji Prabandh (parts I&II) is being reproduced below for ready reference:

-

মহাৰাজ হৰসিংহদেৱমিথিলাক কর্ণাট রংশকা। জ্যোতিৰীশ্বৰ - রর্ণাকৰমে হৰসিংহদের নাযক খ্বাকি ৰাজা -ঠাকুৰক রর্ণ ছলাহ। 1294 ঞ্চমে জন্ম খ্বা . 1307 ঞ্চমে ৰাজসিংহাসন। . ঘিযাসুদ্দীন তুগলকসঁ 1324-25 ঞ্চ মে .হাৰিক রাঁদ নেপাল পলাযন। মিথিলাক পঞ্জীপ্ররন্ধক ব্রাহ্মণ-, কাযস্থ খ্বা ক্ষত্রিয মধ্য খ্বাধিকাৰিক স্থাপক, মৈথিল ব্রাহ্মণক হেতু গুণাকৰ ঝা, কর্ণ কাযস্থক লেল শংকৰদত্ত, খ্বা ক্ষত্রিযক হেতু রিজযদত্ত হি হেতু প্রথমতযা নিযুক্ত ভেলাহ। হৰসিংহদেৱক প্রেৰণাসঁখ্বা ঞ্চ - হৰসিংহদের নান্যদেৱক রংশজ ছলাহ, জে নান্যদের কার্ণাট ংশক ১০০৯ শাকেমে স্থাপনা কেলে ৰহথি নন্দৈদ শূন্য শশি শাক রর্ষে - ...(শাকে ১০১৯)মিথিলাক পণ্ডিত লোকনি শাকে ১২৪৮ তদনুসাৰ ১३২৩ ঞ্চপ্ররন্ধক রর্তমান স্বৰূপক প্রাৰম্ভক নির্ণয -মে পঞ্জী . কএলন্হি। পুনঃ রর্তমান স্বৰূপমে খোডে রুঝি রিলাসী লোকনি মিথিলেশ মহাৰাজ মাধর সিংহসঁ ১৭৩০ ঞ্চখ্বাদেশ কৰরাঁএ মে . পঞ্জীকাৰসঁ শাখা পুস্তকক প্রণযন কৰরঁওলন্হি। ওকৰ রাঁদ পাঁজিমে রাস্তরমে .ঞ্চ ১৩৭৮ শাকে মালে ১৩০০ কখনো কাল রর্ণিত) শ্রোত্রিয নামক একটা (ক খ্বাসপাস.ঞ্চ ১৮০০ মাধর সিংহক রাঁদমে নর ব্রাহ্মণ উপজাতিক মিথিলামে উৎপত্তি ভেল।

So, the Srotriyas as a sub-caste arose around 1800 CE as per authentic panji files. *Sh. Anshuman Pandey [Gajendra Thakur of New Delhi provided me with digitized copies of the genealogical records of the Maithil Brahmins. The panjikara-s whose families have maintained these records for generations are*

often reluctant to allow others to pursue their records. It is a matter of 'intellectual property' to them. I was fortunate enough to receive a complete digitized set of panji records from Gajendra Thakur of New Delhi in 2007. [Recasting the Brahmin in Medieval Mithila: Origins of Caste Identity among the Maithil Brahmins of North Bihar by Anshuman Pandey, A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (History) in the University of Michigan 2014].

Later these Panji Manuscripts were uploaded to Videha Pothi at www.videha.co.in and google books in 2009).

The so-called Maharajas of Darbhanga were permanent settlement zamindars of Cornwallis, and there were so many in British India, but in Nepal there were none. In the annexure of our book (Panji Prabandh vol I&II), we have attached copies of genealogy-based upgradation orders (proof of upgradation for cash). So, before 1800 CE, there was no srotriya sub-caste in British India and there is no such sub-caste within Maithil Brahmins in Nepal

part of Mithila even today. Srotriya before that referred to following some education stream in British India, in Nepal it still has that meaning.

ORIGINAL PANJI REFERENCES ARE PLACED BELOW:

DOOSHAN PANJI- THE BLACKBOOK

৪৯.

১৫৫২/	ঠৰ্মকাৰিণ	মাণ্ডৰ	ৰভনিযাম	ছাদ ন
তত্ত্ৱঠিতাম ণি কাৰকগংগেশ	ছাদনগংগেশ ক	নাঁড্ৰ	*ৰত্নোকৰক- মাতৃক খজ্জাত) (*	গংগে শ
	ৰন্নেভা	ভৰাও	মাহেশ্বৰ	
			জীৰে	

২১ছাদনসঁ তত্ত্ব ঠিন্তামণি কাৰক জগন্ধুৰু গংগেশ ১০//

ছাদনসঁ তত্ত্ব ঠিন্তামণি কাৰক

গংগেশক ৰন্নেভা ঠৰ্মকাৰিণী পিতৃ পৰোক্ষে পঞ্চ ৰৰ্ষ ব্যতীত তত্ত্ব ঠিন্তামণি কাৰক গংগেশোৎপত্তি- **ঠৰ্মকাৰিণী মেধাক সন্তানক**

নাগিমে চ্চনিহ্ন

চ্চাদন সঁ তত্ত্ব চিন্তামণি কাৰক মōমō গংগেশ

"তত্ত্ব চিন্তামণি কাৰক মগংগেশক ৱিষযক নেখ প্ৰাচীন .পা .ম . ||"পঞ্জীসঁ ৬পনব্ধ

পিতৃ পৰোক্ষে পংচ ৱৰ্ষ ৱ্যতীতে গংগেশোৎপত্তিঃ গতি প্ৰাচী নেখনীযগুত্ৰাপি :

দেৱানন্দ পঞ্জী ३৭চ্চাদনসঁ জগদগুৰু গুংৰু গংগেশ সুতায ২-ৰভনিযামসঁ জযাদিত্য সুত সাধুকৰ পত্নী

দেৱানন্দ পঞ্জী ३३৭জগদগুৰু গংগেশ সুত সুপন দৌ ভণ্ডাৰিসমসঁ ३-.হৰাদিত্য দৌ|| পুত্ৰ সুতাচ গোৰা জজিৱান সঁ জীৱে পত্নী এ সুত সন্দগাহি ভৱেশ্বৰ। ঋত্ৰস্থানে সুপনভ্ৰাতৃ হৰিশৰ্ম্ম দাৰিতি ক্কচিৎ জজিৱান গ্ৰাম

দেৱানন্দ পঞ্জী ३0.চ্চাদনসঁ ৬পাযকাৰক ম ঔ=মৱৰ্দ্ধমান .পা . সুতাচখণ্ডৱনাসঁ ৱিশ্বনাথ সুত শিৱনাথ পত্নী গংগেশ .ম.ম -হৰিশৰ্ম্ম /সুপন /ৱৰ্দ্ধমান

Gangesh, the author of the Tattvachintamani, wrote one text equivalent to 12,000 texts. Now come to the fact mentioned in the Panji- it clearly states that Gangesh of Tattvachintamani was born five years after the death of his father and he married a tanner,

so why did Ramanath Jha hide this from Dinesh Chandra Bhattacharya? Vardhamana, son of Gangesh, calls Gangesh *sukavikairavakananenduh*. But the conspiracy under which the poems of a famous scholar like Gangesh are not available today is clear from the example given above. Vasudev of Bengal was a classmate of Pakshadhar Mishra of Mithila, he came to study in Mithila, passed the *shalaka* examination and received the title of *sarvabhaum.* Vasudeva memorised the *tattvachintamani* of Gangesh and the *nyayakusumanjali karika* of Udayana. Pakshadhar and other Mithila teachers did not allow writing (copying) *tattvachintamani*. Raghunath Shiromani, a disciple of Vasudeva, took the right of certification after he defeated his guru Pakshadhar Mishra in a scriptural debate *(shastrartha)*. The *Navya Nyaya* school was founded in Navadvipa by Vasudeva-Raghunath. Pakshadhar Mishra was a contemporary of Vidyapati (distinct from the Padavali writer who was of the pre-Jyotirishwar period) who wrote in Sanskrit and Avahatta. And the arrival of Mithila students of Bengal from Bengal stopped after Raghunath Shiromani. Gangesh Upadhyaya enjoyed *'param guru'* as well as *'jagad guru'* titles,

the highest titles of the time and as per Panji only Vacaspati Mishra II was the other person who enjoyed the title of *'param guru'.* The extinction of Navya-Nyaya School from Mithila, as described above, was a revenge of nature against the honour killing of Gangesh Upadhyaya and his family.

[Translation of the Maithili Short Story, 'Shabdashastram' (based on the true Panji records of Gangesh Upadhyaya) was done by the author Gajendra Thakur himself: published as 'The Science of Words' Indian Literature Vol. 58, No. 2 (280) (March/April 2014), pp. 78-93 (16 pages) Published By: Sahitya Akademi]

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পর পঠাউ।

১.২.অংক ৩৯০ পৰ টিপ্পণী

লক্ষ্মণ ঝা সাগৰ

ৱাহ! এহো অংক নীক ভেল অছি।বহুত বহুত বধাইহার্দিক ! !!শুভকামনা

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

२.গদ্য

२.১.মানেশ্বৰ মনুজ- অভিৰাম নয়নাভিৰাম
२.२.পৰমানন্দ লাল কর্ণ-বৈশাখ মাসক একাদশীক মাহাত্ম্য-১
२.३.অশ্বিনিকা কুমাৰী- স্বাতন্ত্র্যোত্তৰ মৈথিলী কথাক বিকাস
२.४.লাল দেৱ কামত- অপটী খেত **२** (লঘুকথা)/ ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জীক উগৰাস
२.৬.ৰবীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র-সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাবাহ ক উপন্যাস)
२.৩.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-বৃষ্ট-বৃক্ষ

𑓒.𑓗.𑒣𑓂𑒩𑒧𑒼𑒠 𑒗𑒰 '𑒑𑒼𑒏𑒳𑒪'-𑒤𑒼𑒢𑒹 𑒣𑒩 𑒤𑒑𑒳𑒁 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰)

𑓒.𑓘.𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫 𑒗𑒰- 𑒂𑒛𑒱𑒨𑒼𑒪𑒰𑒖𑒲 𑒂 𑒮𑓂𑒣𑒲𑒔 𑒪𑒹𑓀𑒑𑓂𑒫𑒹𑒖 𑒣𑒻𑒟𑒼𑒪𑒰𑒖𑒲: 𑒥𑒰 𑒯𑒧𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠 𑒖𑒲𑒫𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒩𑓂𑒟𑒲 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒩𑒱𑒨𑒩 𑒫𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣

𑓒.𑓙.𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪-𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩/ 𑒣𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒼𑒩 𑒥𑒰𑒪𑒏: 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱

𑓒.𑓑.𑒧𑒰𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒢𑒳𑒖- 𑒁𑒦𑒱𑒩𑒰𑒧 𑒢𑒨𑒢𑒰𑒦𑒱𑒩𑒰𑒧

𑒧𑒰𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒢𑒳𑒖

অভিৰাম নযনাভিৰাম

ওগ ৰাতি অন্হাৰ আ প্ৰকাশক ন্বক্কা-ছিপ্পীমে ে আঁখিক খেন ভেন ও খেনক ৰূপমে হৃদয পৰ এক স্থাযী ৰূপ ধাৰণ কই নেনক আ আঁখি ৰেঁৰ-ৰেঁৰ ওহিনা খেনায নাগন। ৰেদনা হৃদয পৰ পড়ন, খেন-খেনক নত আঁখি পৰ পড়ন আ মস্তিষ্ক পৰ পড়ি গেন এক প্ৰশ্ন-সূচক চিহ্ন- আখিৰ কিৰণ খিড়কী পৰ ঠা ৃ কিঅয ছন? ও কিঅয অৱিৰাম তাকি ৰহন ছন? কন ৰেঁগৰতা নিদানক হেতু ও কাৰী ভযাৱহ ৰাতিমে জাগি ৰহন ছন, জখন কি নিশ্চিত ভূ-ভাগক নোক নিদ্ৰাদেৱীক শযন কক্ষমে ক ৰ দই ৰহন ছন। আগ্ৰ নমিতাক গাড়ী ফুজক সময ছনৈ, সাড়ে ছ জে আ ওকৰ ৰূাস আঠ ৰঁজেসই ছনৈ। সাড়ে ছ ৰঁজেৰনা গাড়ী ৰূঁঋন ছনৈ, কাৰণ সৰঁদিন স্বৰপূৰ ওহী গাড়ীসই জাগ ছন। সোচনে ছন জে অহিসই পহিনহো কনো গাড়ী হেতৈতই ওহী সই চনি জাযৰঁ, তেঁ কিছু পহিনহে স্টেশন পৰ চনি আযন ছন। সোচনে ছন জে স্বৰপূৰ স্টেশন পৰ জন্দী পাঁচ জাযত তই ওতই সই আগাক নেন ৰঁইস নৈগ পকড়ি আগ পাএৰে চনি জাযৰঁ। ৰঁইস সই জাযৰঁ এক দূৰী তয কৰৰঁ ছৈ, মুদা পৈৰে জাযৰঁ প্ৰকৃতি আ ভৌগোনিক ছটাক দৰ্শন কৰৰঁ ছৈ। ওনা আন দিন স্টেশন পৰ ও গাড়ী ফুজই সই সিৰ্ফ পাঁচ মিনট পহিনে অৱৈঁ ছন। আগ আধা ঘঁটা পহিনহে আৱিঁ গেন ছন। সময নিকানই নায গমহৰ-ডমহৰ তাকই নাগন। দেখনক ৰঁগনৰনা ৰেঁচ পৰ এক পুৰুষ ৰৈঁসন ছনৈয ৰঁৰ্খ ৰীসেক। মাথ, কেশ, কপাৰ সৰঁ আকৰ্ষক। কান এক জ্যোতি পূঁজ সদৃশ ঝনকৈত ছনৈ। হৰিযৰ-হৰিযৰ দাঢ়ী, খেতক ফসন সন মনোৰম নাগি ৰহন ছনৈ। প্ৰকৃতি সন সুন্দৰ শোভা

পুৰুখক মুঁহ পৰ ও পহিনে বেঁৰ দেখনে ছন। ও সাকাংক্ষ ভই গেন। আঁখিমে এক ভাবুকতা পসৰি গেনৈ আ ঠোৰ পৰ নানিৎ সমায গেনৈ আ আঁখি এক শক্তিশানী দীপ্তি সংগ চমকি উঠনৈ। মোনসই একাএক একাকীপন সমাপ্ত ভই গেনৈ আ মুখমংডন কমনক ফূন জকাঁ তুৰন্তে খিনখিনা উঠনৈ। নগনৈ জেনা একবেঁৰ বাতাবৰণমে মহমহী আবিঁ গেনৈ। ওগ মহমহীমে ও স্বযং ডূবিঁ গেন, যানী নমিতা স্বযং প্রকৃতি বঁনি গেন। প্রকৃতি প ৰুখকে দেখনক। গোৰ ঝনকৈত দেহ। ওকৰা নগনৈ ওগ পুৰখক মুঁহমে পান হেতৈ তেঁ ঠোৰ নান-গূনাবঁ ভই গেন হেতৈ। পুৰুখ কনিএ গৰদনি ঘুমৌনক, মুখমংডন নমিতা দিস ভই গেনৈ। মুঁহমে পা নৈগ ছনৈ। ঠোৰ পৰ প্রকৃতিক নানিত্ত ছনৈ। গানক হ্বচাসই অহিনা ৰক্তক নানী ঝনকি ৰহন ছনৈ। নাক, আঁখি আ সবঁস বঁঢ়িকই সূক্ষ্টি অত্যন্ত সুশোভিত ছনৈ।

সূর্যোদয ভেনে ছনৈ। সবঁতৈৰ স্বচ্ছ বাতাবৰণ ছনৈ। স্বচ্ছ বা বঁহৈত ছনৈ। সাগত সিতম্বৰক মহীনা ছনৈ। নমিতাক একো পন নিন্ঠা নৈগ খসি ৰহন ছনৈ আ নগাতাৰ ও ওকৰা দিস তাকি ৰহন ছন। পুৰুখক কেশ, মেঘ সন কাৰী কপাৰ সূর্য সদৃশ ঝনকৈত আ আঁখিমে বিজনৌকা দূৰ-দূৰ ধৰি চমকি উঠৈ ছনৈ। ওকৰা বুঁঝা ৰহন ছনৈ ... জেনা ও পুৰখক চেহৰাক অধে ভাগ দেখ ৰহন ছৈ। ও পূৰা-পূৰা গৰদনি ওকৰা দিস কখনো ঘুমেবেঁ নৈগ কেনকৈ। নমিতাক নজৰি শিকাৰীক তীৰ জকাঁ ওকৰা বেঁধই হেতু তৎপৰ ছনৈ।

ও পুৰুখ কে ভই সকৈ ছন? হম ছনৌঁ যা হমৰ কুনো পাত্র ছন। তত্কোন মানি নৈ ছী জে ও হমহী ছনৌঁ। হম স্টেশন পৰ

অৱৈত-জাগত আ আন-আন ঠামক লোকমে চঢ়ৈত-উতৰৈত লোক কে দেখ ৰহল ছলৌঁ। তেহমে অবৈত এক নৱযুৱতীকে দেখলে ছলৌঁ। চৌড়গৰ ৰক্ষস্থল কুনো যোদ্ধাক কৱচ সন ছাতীসই সটলে ছল। ঠোৰ পৰ অড় ্‌ঠান খিনখিনাগত ছলৈ আ গাল আ নাকক উপৰ দূ ভ্ৰমৰ-নযন গমহৰ-উমহৰ নাচি ৰহল ছলৈ। কী নাম ছলৈ কী জানি, কে পুছিতৈ আ কিআক পুছিতৈ? হম ওকৰা এক কাল্পনিক নাম ৰাখি দেনিঐ-শশি। যৈহ নাম ঠীক ছলৈ।

শশি এক দোসৰো হমৰ পৰিচিত ছল। হমৰা সই এক ক্লাস আগা ছল। চমকৈত-দমকৈত চলৈত ছল। হমৰা ঘৰো কহিও-কাল অৱৈ ছল। ভলেহী হমৰাসই এক ক্লাস আগা ছল, মুদা ৱেঁশী ৱঁইক্ৰম নৈগ ছলৈ। পঢ়াগ্ৰ সমাপ্ত ভই গেলাক ৱাঁদো ও গাছী ওগৰই জাগ ছল আ গাছী সই অৱৈ-জাগত হমৰা দিস টুকুৰ-টুকুৰ তকৈত জাগত ছল। ওকৰা নজৰিমে কুনো প্ৰশ্ন ঝলকৈ ছলৈ। কিছু কহই চাহৈ ছল, মুদা কহি নৈগ পৱৈ ছল, হম নৈগ টোকলে ছলিঐ কহিও? ও নইত দেৱঁই অৱৈ ছল। নইত দেৱঁই ককৰো জাগ ছল, মুদা মোহ ৱিসৰি জাগ ছল। ও ককৰা নইত দেৰই জাগত ছল, ওকৰা যাদ নৈগ ৰহৈ ছলৈ আ হমৰে নইত দই চলি জাগ ছল ! যৈহ ভেলৈ এক ৱেঁৰ। নইত তই দই গেল, মুদা থোড়ৱেঁ কালক ৱাঁদ ফেৰ কোলটামে আৱিঁ ঠাঢ় ভই গেল, অপ্পন গলতী সুধাৰই নায। নইত ৱাপস লেৰই নায। ও কী ৱাঁজল হম কিছু নৈগ বুঁঝলিঐ। ৱঁজৰহো আযল তৈও নৈগ বুঁঝলিঐ। ওকৰ মায হমৰে ঘৰক এক অপন সদস্যকে নইত দেৱঁই নায কহলে ছলৈ, মুদা ও হমৰ নাম নইত দই গেল ছল। ৱঁজৱঁই আযল তই বুঁঝলৌঁ - হমৰে নইত দেলে অগ তই হমৰে

ৰঁজরই আযল হাযত। হম চলি দেলৌঁ। আঁগন গেলৌঁ, মুদা কৰ মায কিছু ভিন-ভিনা ৰহল ছলৌ। হম যে নৈগ কিছু ৰঁ ঋনিঐ। আঁগন জা হমৰা কোনা নৌষ্টই ৰৈঁত, হম অপনেসই পীঢ়ী পৰ জা ৰৈঁস গেলৌঁ। সামগ্রীতই আরহেক ছলৌ। পরিত্র ভোজন কই ওকৰা আঁগন সই চললৌঁ।

শশিক রিযাহ ভই গেলৌ। রিযাহক কিছুএ দিনক ৰাঁদ ও গর্ভরতী ভই গেল। ভরি পেষ্ট ৰঁঠা ঋনকৈ ছলৌ। ও ৰঁড়কা পেষ্ট নেনে গমহৰ-ডমহৰ ঘৰক ৰেঁগৰতা পূৰা কৰই নায ঘুমৈ না। কে কহনে ছলৌ ... জো ভী কৰতী প্রেম মহীপৰ ডযে মাতা ৰঁনলা হী হোতা হৈ !- ও জহাঁ-তহাঁ হমৰা সামনে আরিঁ জাগ ছল ... আঁখি, আঁখিসই ষ্টকৰাগ ছলৌ। ওকৰ মূড়ী নিঠা কখন নৈগ হোগ ছলৌ, মুদা সামলা-সামনে ও হঁসিতো নৈগ ছল। মোনে-মোন জে কিছু সোচৈতে হোরঁএ, হম সোচৈত ছলৌঁ - তোহৰ তই রিআহো ভই গেলৌ। পেষ্টমে ৰঁচো ছৌ, সির্ফ আঁখিক নজৰি ষ্টকৰৌনে কী তোৰা ভেষ্টতৌ আ কী ভেষ্টত হমৰা, জখন সামন অরৈঁচাঁহ ঠোৰ পৰ কনী মুস্কিওতই আৰঁই দহী। নোক দেখো নেতৌতই কী হেতৈ, কী ৰিঁগাড়ি সকতৌ ও, হম নৈগ ষ্টোক ছিঐ তোৰা। এতেক দিন নৈগ ষ্টোকনিঐ তই আৰঁ কী ষ্টোকিঐ, ষ্টোকৈতই মংজ্বনোকে নৈগ ছিঐ। ঘৰক ৰঁগনসই অরৈঁত আ জাগত অগ। সৰঁ গোষ্টেসৰঁ দেখৈত ৰহৈ ছৈ, জে কে ওকৰা ষ্টোকৈ ছৈ আ ককৰা ও ষ্টোকৈ ছৈ? নজৰিও পৰ ধ্যান দেনে কহৈ ছ জে-ও ককৰা দিস তকৈআয আ কে ওকৰা দিস তকৈ ছৈ? ৰূঁঢ - সূঢ় তই অগ রিদ্যামে আৰো প্রৱীণ। এক ৰূঁঢ় ভাভুজ হমৰা নগ আরিঁ পুছৈত অগয- হমৰা নগ সূতৰঁ?- হম ওকৰা ৰাঁতকে হঁসী

মানি ঠহক্কা দৈ ছী, মুদা ও মজাক নৈগ ছনৈ। ওকৰ ছত্তীস গঁঠক খুঁতড়ী তইৰ যই ও ৰাঁত নিকলল ছনৈ। ওকৰা ৰাঁতমে যাত তইহ ছুপল ছনৈ খা খাঠিম তহক খরিধকাৰ কৰৈ ছনৈ। ওকৰ তাৎপৰ্য ছনৈ, জে 'হম মঁজুনা যঁগ যুতই চাহৈ ছিঐ।' যুতক খৰ্থতই হম বুঁমৈ ছনিঐ, মুদা শৰ্দ্ধক তইহরনা খৰ্থ নৈগ ুমৈ ছনিঐ। ওকৰ পূছক খৰ্থ ছনৈ, জে মঁজুনাক পাছা হম কিখাক পড়ল ছিঐ? মঁজুনা সুন্দৰ খগ তই ওহো সুন্দৰ খগ। মঁজুনা গোৰ খগতই ওহো গোৰ খগ। মঁজুনা জুখান খগ, মুদা ও জুখান নৈগ। ওকৰা ৰাঁত পৰ জখন হম জোৰ-জোৰযই হঁযই নগৈ ছী তই ও ককৰো শোৰ পাড়ই কহৈখায। হম শোৰ পাড়ি ৰঁজা দৈ ছিঐ। মুদা মঁজুনাযই কিছু কহই যই পহিলহে হমৰ ৰঁত্তী ৰঁন্দ ভই জাগখা। শশিওকে নৈগ গৌকৈ ছিঐ।

ডোমনৰানী হমৰা কহি চুকল ছন, জে-হম মঁজুনাক ডেগ গনৈ ছিঐ। একো ৰেঁৰ ওকৰা ডেগ পৰযই নজৰি নৈগ হঈৰেঁ ছিঐ। হমৰা কী পতা যৰঁ হমৰে পৰ ধ্যান গড়ৌনে ৰহৈখা? ও মূড়ী নিচা কেনে জাগত খগ। বুঁঢ় যধুখা নৈগ হোগ ছৈ। ও জনৈত খগ। হম নৈগ জনৈ ছী। ও হমৰ ৰঁচাৰ কৰৈখায। হমৰা পৰ ক্নো খাঘাত নৈগ খাৰঁই দেৰঁই চাহৈখা।

খহী যৰঁ কৰণে কল্পনামে জীরি ৰহল ছনৌঁ। ৰিযা কহিতো ছন - খহাঁতই পোগষ্টিক নাগ্রফ জী ৰহল ছী। পোগষ্টিক নাগ্রফ যন খানন্দ ৰাস্তৱিকো নাগ্রফমে নৈগ ছৈ। হম ককৰো নৈগ দেখৈ ছনিঐ। হম যিৰ্ফ প্ৰকৃতক যৌন্দৰ্য দেখ ৰহল ছনিঐ। প্ৰকৃতক যম্পূৰ্ণ যৌন্দৰ্য স্ত্ৰী-দেহমে যমাযল ৰহৈ ছৈ। গ্ৰ যৌন্দৰ্য

तरूणावस्था मे शुरू भऽ जाइ छै। अठारहवाँ तकतऽ पूर्णरूपेण आकर्षक भऽ जाइ छै।

एक अनजान चेहरा शशि ! अनजानतऽ नहि छल कारण ओकरा आगमऽ पहिनहो कतेक बेर देखने छलिऐ। ओकर देह-आकृतिक अनुसार ओकरा विषय हम किछु नहि जनैत छलिऐ, तँए ओकरा अपरिचित कोना कहिऔ, ओकर सौन्दर्यके तऽ देखिते छलिऐ।

शशिक देहमे लाल रंगक साड़ी छलै, ओ बड़ खूबै छल । श्याम वर्ण शरीर पर लाल साड़ी हमरा उत्तेजित कऽ रहल छल। आनो दिन ओकरा देखने छलिऐ, स्टेशन पर, मुदा एतेक आकर्षित ओकरासऽ कहिओ नहि भेल छलौं। मस्तिष्क पर एक विद्युत आवेश चढ़ि रहल छल। आइ तक ककरो परिचितोके नहि टोकनिऐ, तऽ अइ अनजान चेहराके की टोकिऔ, शरीर पर जे एक स्पन्दन आबि गेल छल, ओकरा मस्तिष्क पर नऽ जा सोचऽ सकलौं। एतेक सुन्दरताक कारण माता-पिताक सुखद संयोग, ध्वनि आ दृश्य, प्राकृतिक सहयोग आ स्वयं कृत्रिम प्रयास हेतै। गाछ-वृक्ष आ सूर्यक लालीक समक्ष जेना माथ झुका दै छलौं, तहिना ओकरा समक्ष अपन माथ झुका देलौं।

हरियर बत्ती बरलै। प्लेटफार्म पर सब तत्पर भऽ गेल। पेसेन्जर गाड़ी प्लेटफार्म पर प्रवेश कऽ गेलै। उतरऽवला कूदि-कूदिकऽ उतरि रहल छल। चढ़ऽवला तत्पर छल, चढ़क लेल । ट्रेन मात्र दू मिनट रूकै छलै। हम एक नजरि उमहर दौड़ेलौं। शशि आनो दिन डिब्बामे चढ़ैत छल। आइ हमहूँ ओही डिब्बामे

ঠিঢ়তৌঁ। এতেক ঋাকর্ষিত ও কহিও নৈগ কেনে ছন। ঋাগতই নগৈ ছন জেনা ওকৰা শৰীৰমে সাক্ষাত সৌন্দর্যক দেৱী প্রৱেশ কই গেন ছৈ। ও এখন ডিৰ্ব্ৰাঁমে চঢ়ন নৈগ ছন। ও হমৰা পছেমে ঠাঢ় ছন।

এক ঋাদমে সঁতোষ ভেন,:- ’জেহি কে জেহি পৰ সত্য সনেহূ সো তেহি মিনগ ন কছু সঁদেহূ’। মুদা সামনেৰনা ডিৰ্ব্ৰাঁমে ভীড় ৱেঁশী দেখ ও ঋাগা ৱঁঢ়ি গেন। হমহূঁ কোশিশ কএনৌঁ ওকৰ পাছা-পাছা জাযক’। ও এক ডিৰ্ব্ৰাঁমে চঢ়ন। হমহূঁ ওহী ডিৰ্ব্ৰাঁমে ঋগঁসই চঢ়ইমে সফন ভেনৌঁ। ওকৰাসই দূ-চাৰি সীটঁ দূৰ মৰো জগহ ভেটঁ গেন।

শশি চক্ৰঋাগত ছন। গমহৰ-ডমহৰ নজৰি দৌড়ইৱৈত ছন, জেনা কিছু হেৰায গেন হোগ। মোন ঋাড্ডন-ৱাঁড্ডন ভই ৰহন ছনৈ। কৰেজা সুখা ৰহন ছনৈ।

- এখনে দেখনিঐ। ডঠনৈ তই ৱুঁন্নাযন চাৰু কাত প্রকা ছিটঁকি ডঠনৈ ঋা এখনে ও পুৰুখ কতই চনি গেনৈ, হাঁ, ৱৈহ ওগ সীটঁ পৰ। ও হম নৈগ কিও ঋান ছনৈ।

ওকৰা দেখইমে ওকৰা কুনো ঋসোকর্য নৈগ হোগ ছনৈ। হমৰ ডত্সুকতা কুনো ৱিশেষ নাম সঁজ্ঞাসই নৈগ ছন। হ ৰ ঋাকর্ষণ সৌন্দর্যসই ছন। হমৰা ঋাশ্চৰ্য নাগন ... হীৰাক প্রকাশ ওকৰা দেহসই ছিটঁকি ৰহন ছনৈ, তকৰ এহসাস হমৰা তখন ভেন জখন সৱঁকিও ওকৰে দিস তাকি ৰহন ছনৈ। এক কানেজমে দেখনে ছনিঐ ... ফিন্‌ডমে কুনো নড়কী ঠাঢ় ছনৈ ঋা ওগ

কালেজমে পঢ়ইবলা সাত সৌ লড়কা ওকৰে দিস তকৈ ছলৌ। ও তই খিচা উম্রক ৱাঁত ছলৌ। এতই তই সবঁ ৱযসক স্ত্রী-পুৰুষ ছৈ, তৈও ওকৰে দিস কিঅাযক’ দেখ ৰহল ছৈ? ... ওহো তই কুলো মূর্তি লৈগ জে জেনা স্থাপিত কই দেবেঁ তহিনা তাহী মুদ্রামে ৰহত, ওহো গমহৰ-উমহৰ তকৈ ছল, জকৰা দিস ত ৈ ছল, কৃপা-ৱর্ষা হোগ ছলৌ।

হম শশিক সামনে লৈগ ছলৌঁ। হম এহল জগহ পৰ বৈঁসল ছলৌঁ জতইসই মাত্র ওকৰ পচিলুকা ভাগ দেখ ৰহল ছলিঐ। কান, কনপট্টী, গৰদনি, কেশ অা খোপা কী কম অাকর্ষক ছলৈ -কী ফুৰলৈ কী লে মূড়ী কনিঐ ঘুমৌলক। শৰতচন্দ্র এহলে সন সুন্দৰীকে চন্দ্রমুখী কহলে হাযত। হমৰা বুঁঝাযল জে-সম্পূর্ণ চন্দ্রমা কে দেখলৌঁ। কংঠ সুখা গেল। অাহ ! শীতলতাক বঁদলা উধমাক এহসাস কিঅা কই ভেল, সংগমে পানি ৰহৈত তই সমুচা ৰোঁতল পী জৈতৌঁ। হম মূড়ী দোসৰ দিস ঘুমা লেলৌঁ অা অাঁখি মূলি লেলৌঁ-জাহিসই ত্রাস কিচ্ছ কম হোৱাঁয। অাশ্চর্য লাগল অগমে ূল ৱৈজ্ঞানিক সত্য ছৈ বা মলোৱৈজ্ঞানিক - ককৰো দিস েখলে পিঅাস কোনা লাগি জেতৈ , কাৰণ তই কিচ্ছ বুঁঝল লৈগ ছল, সুদা পৰিণাম সাক্ষাত সামলে ছল। সত্যক পৰীক্ষণক হেতু লঁ-লঁ অপ্পল মূড়ী এক বেঁৰ অাৰো উমহৰ ঘুমৌলৌঁ। জেনা-জেনা চন্দ্রমুখী দেখাভা দৈ জাগ ছল, ওহিনা এহসাস হোগ ছল। ক দোসৰে তৰহক সলসলী দেহমে সমাযল জাগ ছল। কখলো কান জখল ও পূৰা মূড়ী কুলো কাৰণৱশ ঘুমৰেঁ ছল অা ওকৰা পূর্ণৰূপেণ দেখৈ ছলিঐ তই বুঁঝাগ ছল জেনা কিচ্ছ গৰম চীজ হৃদযকে জগা ৰহল অগ। কী ও লোকোক্তি- ’কৰেজা জৰবঁ ত ঁ

তই নে রঁনন ছৈ?’ ফেৰ পানিক জৰূৰত বুঁঝাযন সেহো এক গিলাস রা এক লোটাক নৈগ সম্হা ঘৈনক। মোন হোগ ছন শ্বনরতৰ দেখিতে ৰহিতৌঁ, মুদা সে সম্ভর নৈগ ছন।

শ্বাহিৰো রা, ঞ ৠন খেন রিধাতা খেনা ৰহনোযই? হম শ্বপ্পন মূঢ়ী ঘুমোনৌঁ তই দেখনৌঁ নমিতা হমৰে জকাঁ শ্বাড়ন-বাঁড়ন মোন কেনে র্য়াঞ্চন। সোচনৌঁ ও কিশ্বাক হমৰা দেখৈত হাযত? হম কী ওতেক সুন্দৰ ছী? ও এক পুৰূখ কে দেখ ৰহন ছন। মাষ্টিক তইৰমে মহাদের নহিও হোৰ্ডক তৈওতই নোক মাষ্টিক মহাদের পূজৈত শ্বগ। ও সোঠৈত হাযত-জে হম ৰূপক ধনী ছী। রিদ্যা শ্বা রিনয সেহো ওকৰা হমৰামে দেখাঞ দৈত হেতৈ। বুঁদ্ধি-রিরেকশীন স্বভার সরঁ নীক নসৈত হেতৈ। ছড়গৰ শৰীৰ, হৃষ্ট-পুষ্ট ছীহে, কোনা কহত জে হম নীক ঘৰক নৈগ ছী? রঁযস ওতনী ছন জতেক ওকৰ। ওকৰা বুঁঝাগ হেতৈ জে হমৰা ৰোম-ৰোমসই প্রকাশ নিকনি ৰহনোয। এক শ্বাকস্মিক চাৰূতা দেখ গদ-গদ হোগত হাযত। ও শ্বপ্পন শৰীৰক সৌন্দর্য শ্বা হমৰা শৰীৰক সৌন্দর্যক তুননা কই ৰহন হাযত। ওকৰা হমৰে জকাঁ শ্বপ্পন সুন্দৰতা তুচ্ছ নসৈত হেতৈ। ওকৰ সুন্দৰতাক মুখ্য ওকৰ মুখমংডন যানী শ্বাঁখি, কান, নাক, গান, কেশ, কপাৰ, ভৌঁ শ্বা দাঢ়ী ছনৈ। ওগমে যদি একো খৰাপ হোগ তই সরঁ গুড় গোরৰ ভই জেতৈ, মুদা হমৰ সুন্দৰতা নিছাসই ডুপৰ ৰোম-ৰোমমে ওকৰা ঝনকৈত হেতৈ। হমৰা শ্বঁগ-শ্বঁগসই ওকৰা এক শক্তিক শ্বাভাস হোগত হেতৈ। হমৰা হৃদয পৰ ওকৰা রীৰতাক শ্বাভাস হোগত হেতৈ। কিও কতরোঁ শ্বাভূষণসই সুসজ্জিত হোরাঁয খূনক ডগডগীক পৰতৰ কই সকৈ ছৈ কী? ওকৰা মোনসই মাযাক

भ्रम समाप्त भऽ गेल हेतै। सबहक जीवनमे किओ ने किओ प्रथम पुरूष होइत छै। भऽ सकै छै ताहि रूपमे सबसऽ पहिने ओ हमरे देखने होबाथ आ देखिते रहऽ चाहने होबाथ।

जेना-जेना स्वरपुर नजदीक अबैत गेलै ओ मलीन होइत गेल। स्टेशन पर गाड़ी थम्हलै। ओ पलासक फूल जकाँ मौला गेल। गाड़ीसऽ उतरिते ऋतु परिवर्तन भऽ गेलै। कहाँ वसंतक चंचलता आ कहाँ पतझड़क उदासी। अप्पन जीवन एक पत्रहीन नग्न गाछ बूझेलै। यात्रियोजीक मोनमे एहने सन किछु देख पत्रह न नग्न गाछ आयल हेतै, ने तऽ गाछ सऽ कुन मतलबें आँचल रहाय वा नग्न? आँचल सदा सुहागन।

सुदा बाह रे हम। हमतऽ अपने सुखमे मगन छलौं। हम चन्द्रमुखी के सिर निहाकऽ प्रणाम केलौ – हे सौन्दर्य मूर्ति, अहाँ अहिना अबैत-जाइत, बाँट-घाट हमरा दर्शन दैत रहब, हम धन्य-धन्य होइत रहब। देवी आ देवताक दर्शनमे एहने क छु पूर्णता हेतै।

गाड़ी खूजि गेलै। असछताइत, पछताइत नमिता आगा बढ़ जा रहल छल, नऽ-नऽ डेग बढ़ा रहल छल। सुखी राजकुमार सन ओकरा नजरि पर एक पुरूष बैसल छलै। हमरा संग अपने एक अलग समस्या छल। हम अपने प्रेयसीके देखऽमे बेहाल छलौं। शशिमे चन्द्रमाक सोलहो कला विराजमान छलै आ हम ओकरा पर अभिभूत छलौं।

हमर दोसर मोन स्वयं हमरासऽ कहलक जे – 'अहाँ को रेंर ओकरा दिस तकरों नैइ केलिऐ? कतेक कचोट भेल हेतै

ওকৰ মোনমে, অহাঁত**ই** ওকৰ সৱঁ সাজ-সজ্জা আ আভূষণ ৱেঁকাৰ ক**ই** দেনিঐ। ওকৰামে কী শশিস**ই** কম নাৱণ্য ছনৈ? ওকৰামে অহাঁকে **ক**ন গ্ণ দেখাগ্র দেনক, জে ওকৰা পৰ মোহিত ভ**ই** গেনিঐ? ৱিআহ ভেন ৰহিতৈ ত**ই** পতিস**ই** পৃছিতৈ – ”কী হম স্বন্দৰ ছী?’ ত**ই** পতি সানত্বনা দ**ই** কহিতৈ- ’অহাঁ সংসাৰমে সৱঁস**ই** স্বন্দৰ ছী’, ত**ই** ওকৰা সংতোষ হোগতৈ আ জ**ই** **ক**ৰূপো পতি ৰহিতৈ ত**ই** ওকৰা প্ৰেমস**ই** ঠূমি নিতৈয মদা নৈ আৱঁ ও স্বযং অপনা আপকে কহত- হম অপনা আঁখিমে সম্পূৰ্ণ সংসা ক স্বন্দৰতা ভৰনে ছী, হমৰ আঁখি স্বন্দৰ অগ। হম স্বন্দৰ ছী। সংসাৰ স্বন্দৰ অগ। সংসাৰক সৱঁকিছু স্বন্দৰ অগ। সংসাৰ সৱঁ জীৱ স্বন্দৰ অগ। যৈহ হমৰা জীৱনক সাৰ অগ। ৱঁস।

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.২.পৰমানন্দ নান কৰ্ণ-ৱৈশাখ মাসক একাদশীক মাহা৹ ্য-১

𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲 𑒧𑒰𑒯𑒰𑒞𑓂𑒧𑓂𑒨𑒹
𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐 𑒧𑒰𑒮𑒏 𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒯𑒰𑒞𑓂𑒧𑓂𑒨𑒹
(𑒣𑒠𑓂𑒧 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒝 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒐𑒝𑓂𑒛)

𑒨𑒳𑒡𑒱𑒭𑓂𑒚𑒱𑒩 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 - 𑒫𑒰𑒮𑒳𑒠𑒹𑒫! 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒢𑒧𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐 𑒧𑒰𑒮𑒏 𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱? 𑒍𑒏𑒩 𑒧𑒯𑒱𑒧𑒰 𑒫𑒞𑒰𑒅।

𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 - 𑒩𑒰𑒖𑒢! 𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐 𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲 𑒫𑒩𑒴𑒟𑒱𑒢𑒲 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒋𑒯𑒱 𑒪𑒼𑒏 𑒂 𑒣𑒩𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒹 𑒮𑒾𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒨𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒩𑒴𑒟𑒱𑒢𑒲 𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒮𑒿 𑒮𑒾𑒐𑓂𑒨𑒏 𑒪𑒰𑒦 𑒂 𑒣𑒰𑒣𑒏 𑒯𑒰𑒢𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒮𑒫 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒦𑒼𑒑 𑒂 𑒧𑒼𑒏𑓂𑒭 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒨𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒩𑒴𑒟𑒱𑒢𑒲 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒮𑒿 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒡𑒰𑒞𑒰 𑒂 𑒡𑒳𑒢𑓂𑒡𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒂𑒍𑒩 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒪𑒼𑒏 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒢𑒱। 𑒖𑒹 𑒠𑒮 𑒮𑒯𑒮𑓂𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒡𑒩𑒱 𑒞𑒣𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒤𑒪 𑒫𑒩𑒴𑒟𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒰𑒖𑒢! 𑒒𑒼𑒛𑓃𑒰𑒏 𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒯𑒰𑒟𑒲𑒏 𑒠𑒰𑒢 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒠𑒰𑒢 𑒞𑒰𑒯𑒴 𑒮𑒿 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒫𑒹𑒮𑒲 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒞𑓂𑒫 𑒞𑒱𑒪𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒱𑒪𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒫𑒹𑒮𑒲 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒝 𑒠𑒰𑒢 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒝𑒠𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒫𑒹𑒮𑒲 𑒁𑒢𑓂𑒢𑒠𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑓄 𑒠𑒹𑒫, 𑒣𑒱𑒞𑒩 𑒂 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒵𑒣𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒢𑓂𑒢𑒠𑒰𑒢 𑒋𑒯𑒢 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱𑒢। 𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰𑒢 𑒂 𑒡𑒹𑒢𑒳𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒋𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒏𑒟𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒫 𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒫𑒩𑒴𑒟𑒱𑒢𑒱 𑒋𑒏𑒰𑒠𑒬𑒲𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒏𑓄 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒤𑒪 𑒣𑒰𑒫𑒱 𑒪𑒹𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒍 𑒣𑒰𑒣 𑒮𑒿 𑒧𑒼𑒯𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒏𑒢𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒡𑒢 𑒮𑒿 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒰 𑒔𑒪𑒫𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱

हुनका प्रत्येक क्षय भेला पर यातनामय नरक भोगइ पड़ैत छैन। तेँ कन्याक धन सँ बचक चाही। कन्याक धन केँ अपना काम मे नहि लाबइक चाही। जे अपना शक्तिअनुसार आभूषण सँ विभूषित कइ पवित्र भाव सँ कन्या दान करैत छथि हुनकर पुण्यक संख्या बताबइ मे चित्रगुप्त सेहो असमर्थ छथि। बरूथिनी एकादशी व्रत करला सँ मनुष्य बहुत फल पाबैत छथि। ओ व्रत करइबला वैष्णव लोकनि दशमी तिथि केँ काँस, उड़द, मसूर, चना, कोदो, साग, मधु, दोसर घरक अन्न, दू बेरि भोजन आ मैथुन - ओ दसो वस्तुक परित्याग करक चाही। एकादशी केँ जुआ, नीन, पान, निन्दा, चुगली, चोरी, हिंसा, मैथुन, क्रोध, असत्य भाषण आ दातमन - ओ एगारहो बातक त्याग कइ दी। द्वादशी केँ काँस, उड़द, शराब, मधु, तेल, व्यायाम, परदेशगमन, दू बेरि भोजन, पापी सँ बात, मसूर, मैथुन आ बरदक सवारी - ओ बारहो वस्तु त्यागि दी। राजन! एहि विधि सँ बरूथिनी एकादशी कएल जाइत अछि। राति मे जागरण कइ जे भगवान मधुसूदनक पूजन करैत छथि ओ सब पाप सँ मुक्त भइ परम गति पाबैत छथि। तेँ पापी लोकनि केँ एहि एकादशीक व्रत करक चाही। यमराज सँ डरइबला लोकनि केँ ओ व्रत अवश्य करक चाही। एहि आख्यान केँ पढला व सुनला सँ सहस्र गोदानक फल मिलैत अछि आ लोकनि सब पाप सँ मुक्त भइ विष्णु लोक मे जाइत छथि।

युधिष्ठिर कहलनि - जनार्दन! वैशाख मासक शुक्लपक्ष मे कोन नाम सँ एकादशी होइत अछि? ओकर की फल होइत अछि? ओकरा लेल कोन विधि अछि?

भगवान श्रीकृष्ण कहलनि - महाराज! श्री रामचन्द्रजी महर्षि वसिष्ठ सँ ओहने पुछने छलथिन जे अहाँ आइ हमरा सँ पुछि रहल छी।

श्री राम कहलनि - भगवन! जे सब पापक नाशक आ सब दुःखक निवारण करइबला व्रत अछि ओ हम सुनइ चाहैत छी।

वसिष्ठ जी कहलनि - श्री राम अहाँ नीक बात पुछलहुँ अछि। मनुष्य अहाँक नाम लेला सँ सब पाप सँ शुद्ध भइ जाइत अछि। तैयो लोक कल्याणक लेल हम पवित्र उत्तम व्रतक वर्णन करब। वैशाख मासक शुक्ल पक्षक एकादशी केँ मोहिनी कहल जाइत अछि। ओ सब पापक हरनकरइबाली उत्तम व्रत अछि। एहि व्रतक प्रभाव सँ लोकनि मोह

জাহি আ পাতক সমূহ সঁ ছুটকারা পাবি জাইত ছথি।

সরস্বতী নদীক রমণীয় তট পর ভদ্রাবতী নামসঁ নীক নগর অছি। ওহি ঠাম ধৃতিমান নাম সঁ একটা রাজা রাজ করৈত ছলাহ। ও চন্দ্রবংশ মে উৎপন্ন সত্যপ্রতিজ্ঞ ছলাহ। ওহি নগর মে একটা বৈশ্য রহৈত ছল, জে ধন ধান্য সঁ পূর্ণ আ সমৃদ্ধিশালী ছল। হুনকর নাম ধনপাল ছল। ও সদিখন পুণ্য কর্ম মে লাগল রহৈত ছলাহ। দোসরক লেল পৌসরা, জনাব, মঠ, বগীচা, পোখরি আ ঘর বনাবৈত ছলাহ। সদিখন ভগবান বিষ্ণুক ভক্তি মে হুনকা হার্দিক অনুরাগ ছলনি ও সদিখন শান্ত রহৈত ছলাহ। হুনকা পাঁচ টা বেটা ছলনি জেকর নাম সুমনা, দ্যুতিমান, মেধাবী, সুকৃত আ ধৃষ্টবুদ্ধি। ধৃষ্টবুদ্ধি সব সঁ ছোট বালক ছল। ও সদিখন পৈঘ সঁ পৈঘ পাপকর্ম মে সংলগ্ন রহৈত ছল। জুআ আদি দুর্ব্যসন মে হুনকা আসক্তি ছলনি। ও বেশ্যা সঁ মিলয়ক লেল লালায়িত রহৈত ছলথি। ও নহি তঁ দেবতাক পূজন করৈত ছলথি আ নে পিতর ব্রাহ্মণক সৎকারমে মন লাগৈত ছলনি। ও দুষ্টাত্মা অন্যায়ক রাহ পর চলিকেঁ পিতাজীক ধন বরবাদ করৈত ছলথি। এক দিন ও বেশ্যাক ঘেঁট পর বাঁহি রাখি চৌবটিয়া পর ঘুমৈত দেখল গেল। তহন পিতাজী হুনকা ঘর সঁ নিকালি দেলথিন। বন্ধু-বান্ধব সেহো হুনকা পরিত্যাগ কয় দেলথিন। আর ও দিনরাতি দুখ আ শোকমে ডুবিকঁ কষ্ট উঠবৈত এম্হর ওম্হর ভটকৈত ছলাহ। এক দিন কোনো পুণ্যক উদয় ভেলা পর ও মহর্ষি কৌণ্ডিন্যক আশ্রম পর অচানক চলি গেলাহ। বৈশাখক মহিনা ছল। মহর্ষি কৌণ্ডিন্য গংগা স্নান কয় আশ্রম পর আয়ল ছলাহ। ধৃষ্টবুদ্ধি শোকক ভার সঁ পীড়িত ভয় মুনি কৌণ্ডিন্য লগ গেলাহ আ হাথ জোড়ি সোঝা মে ঠাঢ় ভয় কহলনি— ব্রহ্মণ! দ্বিজশ্রেষ্ঠ! হমরা পর দয়া কয় কোনো এহন ব্রত বতাউ, জেকরা পুণ্যক প্রভাব সঁ হমরা মুক্তি ভেট জায়।

কৌণ্ডিন্য কহলনি - বৈশাখ মাসক শুক্লপক্ষ মে মোহিনী একাদশী হোয়ত সে ব্রত অহাঁ করু। মোহিনী একাদশী কেঁ উপবাস করলা পর প্রাণী কেঁ কতেকো জন্মক মহাপাপ নষ্ট ভয় জায়ত অছি।

বসিষ্ঠ জী কহলনি - শ্রীরামচন্দ্র! মুনিক এ বচন সুনি ধৃষ্টবুদ্ধিক মন প্রসন্ন ভয় গেলনি। ও মুনিবর কৌণ্ডিন্যক উপদেশ সঁ বিধিবিধান মোহিনী একাদশীক ব্রত কেলনি।

𑒋𑒯𑒱 𑒫𑓂𑒩𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒍 𑒢𑒱𑒭𑓂𑒣𑒰𑒣 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒠𑒱𑒫𑓂𑒨 𑒠𑒹𑒯 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑓄 𑒑𑒩𑒳𑒛𑓃 𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒱 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒡𑒰𑒧 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒄 𑒧𑒼𑒯𑒱𑒢𑒲 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒧 𑒫𑓂𑒩𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒰 𑒫𑒰 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒰 𑒮𑒿 𑒮𑒯𑒮𑓂𑒩 𑒑𑒼𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒤𑒪 𑒧𑒱𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒰𑒧 - 𑒣𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒪𑒰𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝, 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 - 𑒮𑓂𑒫० 𑒣𑒩𑒬𑒳𑒩𑒰𑒧 𑒪𑒰𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝, 𑒑𑒰𑒧 - 𑒒𑒼𑒒𑒮𑒩, 𑒣𑒼०- 𑒥𑒱𑒩𑒾𑒪, 𑒖𑒱𑒪𑒰 - 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 - 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩, 𑒮𑒹𑒫𑒰𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞, 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡𑒏, 𑒮𑒹𑒢𑓂𑒙𑓂𑒩𑒪 𑒥𑒻𑓀𑒏 𑒂𑒤 𑒃𑓀𑒛𑒱𑒨𑒰 । Email address : karmpnl@gmail.com.
Mobile No. 7677179516

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com 𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।

२.३.अम्बिानिका कुमारी- स्वातंत्र्योत्तर मैथिली कथाक विकास

अम्बिानिका कुमारी

स्वातंत्र्योत्तर मैथिली कथाक विकास

मैथिलीमे मौलिक कथाक रचना बीसम शताब्दीक उत्तरार्धमे प्रारंभ भेल।स्वतंत्राक पश्चात् जाहि कथाकार न कनिक महत्वपूर्ण योगदान अछि ओ लोकनि छथि --- पंडित गोविन्द झा, कुमार गंगानन्द सिंह,स्व. मनमोहन झा, उपेन्द्रनाथ झा व् ्यास, प्रो उमानाथ झा, हरिमोहन झा, मणिपद्म, डा.कांचीनाथ झा क रण आदि ।

 डा. शैलेन्द्र मोहन झा, स्व. योगानन्द झा, सुधा शु शेखर चौधरी , विवेच्य कथाकार सभक बाँदक पीढ़ी मे प्रो. मायानंद मिश्र, हंसराज, ललित, राजकमल, राधाकृष्ण 'बँहेड़   ्रभास

कुमार चौधरी जीवकांत, डा. धीरेश्वर झा धीरेन्द्र, सोमदेव डा. रामदेव झा, श्रीमती लीली रे, गंगेश गुंजन, रामकृ ्ण झा किसुन, उपेन्द्रानन्द, उग्रानन्द, रामानन्द रेणु, नीरजा रेणु, शेफालिका वर्मा, श्रीमती आद्या झा, रँगराम, राजमोहन झा, सुभाषचन्द्र यादव, मन्त्रेश्वर झा, रमेश, नारायणजी , गौरीकान्त चौधरी कान्त शिवशंकर झा 'कान्त' श्रीमती गौरी मिश्र आदिक नाम उल्लेखनीय अछि।

स्वतंत्रता - प्राप्तिसँ पूर्व आ पश्चात दुनू समयमे समस्यामूलक कथाक प्रणयन भेल। परंच स्वतंत्रता - प्राप्तिक पश्चाक रचनामे भोगल यथार्थक व्यापक चित्रण भेटैछ । सम्प्रति मानवक जीवनमे जे किछु नीक वा अधलाह रीति रहलैक अछि लोकक मनोवृत्ति किंवा दृष्टि, परिस्थितिक विवशता अथवा ्ुग-परिवर्तनक कारणे जेना जेना बँदलाव आबि रहलैक अछि, ताहि सभक यथार्थ ओ प्रभावोत्पादक चित्रण आजुक कथा सभमे भेटैछ । आजुक कथाकार मात्र 'विवाहक परिधि मे घेराएल हि छथि। अपितु हिनका लोकनिमे परम्परावादी दृष्टिकोणक अछैत बँदलैत युगक संग बँदलैत मनोवृत्ति तथा लोकक भिन्न-भिन्न अवस्थामे परिवर्तनक विभिन्न रूपक चित्रण देखबँ मे अबैछ।

प्रो. हरिमोहन झाक विभिन्न कथामे पाँच पत्र' कन्याक जीवन, निकृष्ट पालन, ग्रामसेविका, मर्यादाक भंग ग्र ज्ञएष्ट पुतोहु अलंकार- शिक्षा आदिक प्रमुख स्थान अछि, जाहिमे सुधारवादी दृष्टिकोण परिलक्षित होइछ । अन्धविश्वास, ओ रूढिवाद एवं अशिक्षाजन्य रोगक स्थायी निदानक दिशामे हि क एहि कथा

सभक महत्त्वपूर्ण स्थान अछि । हिनक पाँच-पत्र म्पूर्ण जीवनक दुख-सुखक चित्र प्रस्तुत करैत जीवन-दर्शन पर आधारित ग्र सर्वोत्कृष्ट' कथामे परिगणित अछि ।

"किरणजीक' मधुरमनि "आ 'कोन महल नाम रखबै एकर "मैथिलीक अनुपम निधि मानल जाइत अछि । मधुरमनि निम्नवर्गक एकटा महिला आ ओकर रुग्न पतिक प्रति प्रेमक आदर्श स्थापित करैत अछि ।

नागेन्द्र कुमरक कथा संग्रह - दृष्टिकोण (1954), शिकार (1955)आ फलेना जामुन (1985) मे भेटैत अछि । हास्य व्यंग्यक माध्यमं सामाजिक कुरीति पर प्रहार करब हिनक विशिष्टता हल अछि।

 व्यासजीक विडम्बना (1952) कथा-संग्रहमे उत्कृष्ट था सभ अछि। सामाजिक समस्यासँ प्रभावित व्यक्तिक जीवन ओकर द्वंद तथा संघर्ष दिशि ध्यान दिअबाक श्रेय सर्वप्रथम बँगाल ओ अंग्रेजी कथा साहित्यक छै। एकर प्रभाव व्यासजीक कथा सभ मे देखल जा सकैत अछि।

स्व. मनमोहन झाक रचना मूलतः 'करुणा सं भरल रहैत छलि। हिनक अश्रुकण 1949 ई. मे प्रकाशित भेलनि। तकर बाद वीरभोग्या, गंगापुत्र संग्रह प्रकाशित भेलन । गंगापुत्र पर हिनका साहित्य अकादेमी पुरस्कार सेहो प्रदान कयल गेलनि। हिनक किछु प्रमुख कथा अछि -- 'रूना', झगड़ा, खिड़कीक गप्प, आहत, चन्द्रहार, राजगीर- यात्रा आदि जे मैथि ी साहित्यक अद्वितीय रचना थिक । हिनक अधिकांश कथामे पारिवारिक

কলহ, আকস্মাত দুর্ঘটনা, প্রাকৃতিক মানবীকরণ, প্রেমক পাবন স্বরূপ আদি কেঁ সহজতা সঁ দেখল জা সকৈত অছি।

পাশ্চাত্য কথাক বিন্যাসকেঁ মৈথিলীমে আনবাক শ্রেয প্রো. উমানাথ ঝাকেঁ জাগত ছনি । হিনক রচনামে শিল্পক নবীন প্ যোগ এবং মনোদশাক বিশ্লেষণ বিশেষ রূপসঁ পরিলক্ষিত হোগছ। হিনক রেখাচিত্র ' 1951 ঈ. মে প্রকাশিত ভেল, জকর 'আধ ঘঁটা', মাধবজী, ওহি দিনক যাত্রা, নীলাম্বর, আদি থা সমস্যা মূলক অছি, জে লোকক দৈনন্দিনী সংবন্ধ পর আধারিত উত্সুকতা সঁ ভরল আ প্রেরণাদাযক সন্দেশ প্রেষিত করবাক সামর্থ্য অছি ।

সিদ্ধহস্ত কথাকার যোগানন্দ ঝাক 'আম খাএবাক মুঁহ' সামাজিক জীবনপর আধারিত অমর কথা থীক, জে ঘটনা - সংযোজনকে রোচক বনবৈত দূ প্রেমী- হৃদযকেঁ মিলযবাক স্তুত্য কা করৈছ ।

সুধাংশু শেখর চৌধরীক 'এক সিংঘাড়া এক চায' নিতান্ত বৈযক্তিক ও অর্থাভাবক প্রতীকাত্মক রূপ প্রস্তুত করবামে সফল ভেল অছি, জে পরিস্থিতিক প্রতিকূলতা দিশি সংকেত করৈছ।

স্বতংত্রোতর মৈথিলী কথাকার লোকনিকমে ললিতক স্থান অগ্রগণ্য অছি। হিনক কথা 1950 ঈ. সঁ প্রকাশিত হোমএ লাগল জাহিমে বিবিধ প্রকারক সামাজিক সমস্যাক সটীক িত্রণ ভেটৈছ। হিনক কথা সভমে মধ্য এবং নিম্নবর্গীয জীবনক ঘূসখোরী আ ভ্রষ্টাচার চিত্র ভেটৈছ। প্রতিনিধি কথাক রূপমে হিনক ওরবলোড কেঁ দেখল জা সকৈছ। "কথা - নাযক দীনানাথ দরোগা

छथि, जे अपराधकेँ रोकबाक लेल प्रतिनियुक्त छथि। सदा ओ स्वयं ओहि अपराधमे लिप्त भ जाइत छथि।' नैतिक अन्य कथामे सत्ति, रमजानी, कंठनिया, प्रश्नचिह्न आदि प्रमुख स्थान रखैत अछि। अनमेल विवाहक परिप्रेक्ष्यमे लिखल हिनक कथा

'जयगणेश' ह्रदयविदारक अछि ।

प्रो. मायानन्दक मिश्रक प्रतिनिधि कथा अछि -- गाड़ीक पहिया, चन्द्रबिन्दु, भिखाइत दीप आदि जे मनोवैज्ञान क विश्लेषण, शैशवैक आदि शिल्पगत आधुनिक प्रयो पर आधारित अछि। मध्यवर्गक नेह-प्रेम, ओकर टूटैत सामाजिक मर्यादा, अभिजात्य तथा संघर्षशील जीवनक विविध पक्षकेँ पन कथाक केंद्रमे रखलनि अछि, जे हिनक विशेषता कहल जा सकैत अछि।

स्वातंत्र्योत्तर विभिन्न काल खंडक कथापर विहंगम दृष्टि ेलो उत्तर कतेको चित्र समक्ष अबैछ, जे समाजक हेतु य ्ष-प्रश्न बनल अछि । एहि दृष्टिमे पूँजीपति ओ सामान्य वर्गक मध्य दूरी, बेरोजगारी, जमाखोरी, कालाबजारी, महगी, भ्रष्टाचार, दहे ज- प्रथा, भूमि-विवाद, सीमा-विवाद, क्षेत्रीयवाद, जातिवाद आरक्षण, साम्यवाद, अस्पृश्यता निवारण, वर्ग- संघर्ष प्रति स्पर्धा भौतिकवादी

मानसिकता, विरक्ति, आक्रोश, आत्महत्या, राजनीतिक उथल -

পৃথন, নক্সলৱাদী, মাওৱাদী প্ৰভৃতি সংগঠনক আতংক সমানান্তৰ সৰকাৰ স্বৰূপ নৈতিকৱাদ হ্রাস, মানৱ- -মূল্যক অৱমূল্যন,অন্তর্জাতীয় ৱিৱাহ সম্বন্ধক ইঁইন, পাৰিৱাৰিক কলহ, আপসী ৱৈমনস্য, ঈর্ষ্যা দ্বেষ , ৰাগ ৱিৰাগ, জনসংখ্যা-দৃষ্টি, আর্থিক সংকষ্ট, মনোৱৈজ্ঞানিক দৱাৱ, প্ৰতিভাশালী যুৱা পীঢ়ীক হতাশ জন্য ৱেদনা, ৱিজ্ঞানক চমৎকাৰ, ৱেঁঈমানী আ ঘুসখোৰী ৱঁঢৈত গ্রাফ, ঈমান্দাৰক শোষণ আ পাৰিৱাৰিক ও সামাজিক দৱাৱজন্য ওকৰ মানসিক অসংতুলন, কুংঠা, ত্রাসদী ৱাহ্যাডম্বৰ, ঢোঁগ পাখংড, চোৰী-ডকৈতী, অপহৰণ, ৱলাৎকাৰ খূনীখেল, শিক্ষা- জগতক প্ৰতি ৱিভিন্ন স্তৰপৰ উদাসীনত ৱা অন্যথা ভাৱ, শ্রমিক সমস্যা, ৱাঁল- মজদূৰী দেহাতসঁ হৰ দিশি পলায়ন, নাৰী- উৎপীডন, নশা-পান, উদাসীনতা কা অন্যথাভাৱ আধুনিকতাক চাকচিক্য মাংগ আ পূর্তিক মধ্য খীঁচাতানী, অপসংস্কৃতি প্ৰতি আকর্ষণ, চিৰ- সং িত মর্যাদা-প্ৰতিষ্ঠ কেঁ তিলাংজলি , পাশ্চাত্য সংস্কৃতি আ ভাৰতীয় সংস্কৃতি,মিথিলাক সংস্কৃতিমে প্ৰৱেশ আ তজ্জন্য ৱিদ্রূপকে আৱির্ভাৱ, অফসৰশাহী মমিলা - মোকদমা, হল-প্ৰপংচ, ধোখাধড়ী, জালসাজী, মহত্বাকাংক্ষা, দেখাদেখী, প্ৰাকৃতিক আপদা , মহামাৰী? মহামাৰী এড্স এন্সী ফৈলাগইস আ স্বাগল ফ্লূ সদৃশ সংক্রামক ৱীমাৰীক প্ৰকোপ ভূখমৰী, আ এহী প্ৰকাৰে অনন্ত সমস্যাক চক্রব্যূহী ঘেৰল-ৱেঁঢ়ল মানৱ-সম্প্রদায, ত্রাহি ত্রাহি কৰৈত দৃষ্টিগত হোগত অছি ।"

সন্দর্ভ গ্রন্থ সূচী:-

1. শ্রীশ, ডা. দুর্গানাথ ঝা- মৈথিলী সাহিত্যক ওতিহাস-ভাৰতী পুস্তক কেন্দ্র দৰভংগা, 1986ঈ , পৃষ্ঠ -187

2. ঝা, ডা. রাসুকীনাথ- সংপাদক - মৈথিলী কথাক রিকাস - সাহিত্য অকাদমী নঈ দিল্লী,2003ঈ , পৃ০-46,47.

3. ঝা, ডা. ৰমানন্দ ঝা ৰমণ-সংপাদক - মৈথিলী কথাক সমাজ- চেতনা সমিতি, পটনা, 2016ঈ . পৃ০-38,39.

4. মিশ্র, ডা. ধীৰেন্দ্র নাথ - মৈথিলী কথাক সামাজিক ৰিরর্তনক প্রভার, পৃ০-179, 180.

- অম্বানিকা কুমাৰী, শোধপ্রজ্ঞ(JRF), ৱিশ্বৱিদ্যালয মৈথিলী ৱিভাগ, ল০ না০ মিথিলা ৱিশ্বৱিদ্যালয কামেশ্বৰনগৰ, দৰভংগা।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৪.লাল দেৱ কামত- অপটী খেত ন**২** (লঘুকথা)/ ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জীক উগৰাস

নান দের্ঁ কামত

খপষ্টী খেত নই (নঘুকথা)/ ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জীক ঙগৰাস

১

খপষ্টী খেত নই (নঘুকথা)

মিথিনাঁঠন কেৰ এক গামমে গৰীর্ঁ সনমা রেঁগমকেঁ রঁচৌনীরাঁনী খপন একষ্টা খনদানী রঁকৰী পোসিযা দেনে ৰহয। ও সীখৌনে ৰহৈক জে তোৰা ঘৰ নগ জে হমৰ দিযাদক নৌনখা খেত ঠৈক, তাহিমে নাগন জজাত ঙপষ্টরৈঁত ৰহিহেঁ। সে একদিন রিঁদত হোগ্রত খপনা কযন খেতী সঁ রঁকৰী ৰোমি সনমাকে ঙপৰাগ দেনকৈ নানঠন। খাগ্র ফেৰো মৰুখা ঠেঁসৰ ঠৰি নেরাঁক রাঁত ঠনেনন

गामपर आबि बाँध सँ। नानचनक' फौजी भाय सेहो कोनू सँ घूमैत ओहि खेतक आड़िपर कड़ीमे दूनू कुत्ता लेने गेल । ओकरा सोझेमे हाँकिके रकरी मरूआ खेतमे ग़लेनेक सलमा। र की होअ! एतेक ठेसी - ठिठगरी देखि पशु कें हँकैत ,डँटैत नरटोलिया'क दू - चारि स्त्रीगणके टैटेका चराउर कयल मरूआ गाछ देखौल। आकि नियाव-भाष अनुसारे जत्थोमे अनेको नरजवक लोकनि आ दू-चारि गोटे मौगि सेहेव लागल गावि सँ होरियारँय। प्रतिकूल महौल देखि-गमि नानचनके फौजी ाय चोटैय घरमुहान भेल। ता टोआटेल मेँ पड़ल प्रधानमंत्री सड़क कातक राँभलक खेतमे क्रिकेट खेलाएत लग रेंदरा क्रिड़ाकर्मी सबँ सेहो पछोर करयरॉना हूजूममे मिझर होएत गेल। जहल निराँस गेटक भीतर धवि प'ाँठ गेला पछाएतो हंसेरी लोक सबँ नहिँ घूमल आ रिकेट सँ लोहाक गेट पिटय लागलैक तँ कतेको रँटोही तमशगीर रँलल रहल। दू गोटेय क्रिकेट रौल ुमाकेँ तीन मंजिला पर निशाना साधैत जंगलाक काँच सौहरा देलक। ओम्हर एक आदमी लाठी लेने दौडैत आयल आ दोकानके एस्रेंस्टेस फोड़ि परालन। ताहिघरि किया देखलक एक पुलिस आ चौकीदार मटरसाएकिल सँ एम्हरे आबि रहल छलैक। हाथेपाथे सबँकियो ओजके टाँगरगाड़ी सँ आयल पजेराँ लैत भागल। पुलिसकेँ पलडूमि घटना देखय रॅलरसूला जेराँ छलै। जमाक' दिन रहने एक घंटाक बाद फेर आगू - आग मोसलीम साफी ,तै पाछू मोहम्मद गम्राम ,सतार मंसुरी, अठासी अंसारी, करलेंला राँला आ एदगह टोल रॅला जलील मामू सबँ अंटसंट रँजैत ओहि द'के' गेलैक। नरटोलिया पर महजीतमे रैसकय बुँएधरिँठरी करैत गेल। जमीरूद्दीन केर टेम्पूमे ठिनकौर

মনমাকেঁ ৰৈমৰৈত চাৰিগো যুৱঁক পঁচ মঁগ হোগ্রত খাগূ ৰঁঢ়না। ঘোঘৰঢীহা খম্লতান ম ভভঙ্গৈপন কৰৈত ভৰ্তী ভেনা ওতহি থানাকে দাৰোগাজী ৰিঁযান নিখনকৌ। নানীশ দৰ্জ় হোয মঁ পূৰ্ব ক জিপ্ৰী চিতকৰঁড়া মিপাহীক মঁগ একতা চৌক মঁ কহচৰী ৰস্তা হোগ্রত ৰঁড়াৰাঁবূঁ ৰঁনৰম্নূনা ধৰি গম্ভী পৰ জাগ্রত ৰহথি। ফৌজিক ফোন ভেনা মঁ থানাধ্যক্ষ মহোদয নে গাড়ী দৌড় ননি। দূ দিনমে মামাজিক ফৈমনা পঁচাযত মঁ কৰৈত মোনহনামা নগেৰাঁক নিৰ্দেশ দেননি। তাহি গামক কানীজী স্থান মঁ ৰঁজৰংগ দনক নৰজ্বৰঁক নোকনিকে হঙ্গনী হাঙ্গ পৰ প্ৰদৰ্শন মেহো ভ২ গেনৈক। হিন্ ্ূ - ম্বমনমান দংগাক ৰূপ নে ভ'জায,তেঁ তত্কোনে ঘঙ্গনা স্থনকে নিৰিক্ষণমে খাযন চোঙ্গৰাঁবূঁ খা হৰঁনদাৰ মাহেৰঁ খপনা ৰহৈত দাহাৰণ পৰ ৰৈঁচাৰমে মমিনাক তমফীহা কযননি। ডমেৰদৰাজ মমাজক পঁচ নোকনি বূঁঝি গেনাহ গ্র একঙ্গা চিম্নীনানক' ষড্যংত্ৰক' চান চ্ছী। পৰিঘঙ্গনা কেঁ মম্হাৰৈনে ৰমজানক গফ্তাৰ পাৰ ঙ্গী নেন ফৌজী মাহেৰঁকেঁ কহন গেন মাঢ়ে পাঁচ হজাৰ ঙ্গকাক মৰঁ পাকন ফন খনা দেন জাএ।

নানচনকে চোঙ্গভাযকেঁ খেতীৰাঁড়ীমে খৰূঁহ নাগনি ,মাম্ঙ্গৰী কৰৈতো পাঁচ কঙ্গা হিম্লা ৰঁড়কা কোনামে নেনে ৰহয। মে নখপ ৰঁঙ্গৈযা পিপৰাৰানী হাথে নগৌনৈ চ্ছনৈক। ওহি দিনক ঘঙ্গনাক মোন পড়িতে দেহ শীহৰি ডঠনি। মোম্নেমানমে খেতকেঁ ভৰনা নগেৰাঁ ৱিচাৰ ঠাননে খপন ৱিচাৰী মঁ মন্ত্ৰণা কযন। নিঠাহী জৰিযাএন গপ্প ভেনৈ জে ওত্তকা খৰিযাকেঁ ৰঁমযনে চোঙ্গকা কোনা চানীম নাখমে ৰেঁচনামা কযন জাএ। মযহ কনেক খা প্ৰাপ্ত জৰম মন মঁ ভিন্নে মহন ৰঁনাৰী। মোজে মজঞ্ৰমে শোৰ ভ' গেন মীন ৰিঁঞ্ৰী চৈক। ধৰি খপঙ্গী খেত মঁ ত্ৰাণ ভেনৈক,মূদা দূ ভায প্ৰাণ

गमर्य न**ै** अपन- अपन हिस्रा र्ख्यूटंनं वहना

२

वाज किशोव मिश्र जीक ঙগৰাম

মৈথিলী সাহিত্যক সমকালীন খাশ্ব করি শ্রী ৰাজকিশোৰ মিশ্র জীক করিতা সংগ্রহ -: মেঘপ্ৰধ্প, চাননি,নরপাত- নর রাঁত, উপাযন ,সপ্তপর্ণ ,নর ঘৰ উঠয,- প্ৰৰান ঘৰ খসয,প্রনয -পাশ, ৫মৈী, জিনগীক সোন মন পাঁখি,ডরেঁৰ , কনক কদলী খা খঁড কার্য্য -: জঁ জগ জন নহি হোগত' কেৰ বাদ খার্য 'ডগৰাস' পাঠকগণ বীঠ খাযন খছি। করিবৰ ৰাজকিশোৰ জী হিন্দী সাহিত্য মেঁ সেহো অপন ৰচনা মাধ্যম সঁ এক দর্জন পোথীক সংগ ধাখ জমেনাহ খছি। হম এতয " ডগৰাস" কেৰ চৰ্চা কৰয চাহৈত ছী। এহি পোথীমে পৃষ্ঠ সংখ্যা ১১৭ খা দাম তীন সয টাকা ছৈক। পহিল সংস্কৰণ ২০২৩মেঁ ভাৰতমে মুদ্রিত ছৈক জাহিক খাগ্ৰ এস বী এন ৯৭৮- ৯৩- ৬৯৮০- ১৬৩- ৩ ছৈক, জে ৰচিযতা অপন গাম খড়েৰ ডীহ পতা সঁ প্রকাশিত কৰেৰাঁমে অপন বাঁগস গোষ্ট নৱ করিতা রিধা কেঁ পাঠকবৃন্দ বীঠ ৰখনাহ হন। সামাজিক সমস্যা খা পৰিৱেশক চিত্রণ কৰৈত শ্রী মিশ্রজী মনুষ্যক সোচ ও দৃষ ষ্টিকোণ কেঁ সমক্ষ খাননি খছি। পোথীমে ভিন্ন-ভিন্ন রিষয ভকে সমধিষ্টগত নীক প্রস্তুতি ভেল ছন্থি। পাঠককে পাঠ- নর ভাৰত, হম রেঁটী ছনহুঁ.. , খাদি মনুখক সংসাৰ, চন্দ্রাযণ -३, হম মৈথিলী ছী, খপৈত মোন, সাম্প্রতিক সপ্তপদী, নর ক্ষিতিজ, খর্থ গ্রহণ, মেঘাচ্ছন্ন খকাস, তামস, শ্রমজীরী, প্রৌদ্যোগিকী -জ্যগক জিনগী, জীরন বৃত, কী ভ**ै** গেলৈ এহি গাম কে? , মনস্- ক্ষেত্র, গোর্যৰপথনী, বনৌখা, খনচিন্তাৰ হোগত গাম, খহাঁগ, দ ধিষ্টকোণ

ঋা কী রঁনরীহী রৌঋা ৰৌ' ঋুরঁ রিমর্শ কৰয নাযক ব্ঁস্মাগত ৰহত। করিজীক ঞ্রা রিশেষতা প্রথমত: ব্ঁস্মাএত জে ও করিতা মাধ্যযমে নর- নর রিষযকে পকড়ৈত ছথি। ঐ দশকমে ভাৰত ঋপন রিকাস পথ পৰ ঋগ্রসৰ ৰহি রিশ্বমে নাম রঁজেনেক ঋছি। কাব্য হিনক রঁঠ় সৌধ্ঠর ভেন ছন্হি। নর ভাৰত মেঁ পাঁতি দেননি ঋছি -:

রিশ্ব -পটন পৰ ভ**ই** ৰহন ঋছি,
নরন - ভাৰতক ঋভ্যুদয,
পৃথ্বী, মংগন , চন্দ্রমা পৰ ,
গূঁজি ৰহন হিংদক ' জয - জয।

ঋংতৰিক্ষ মে ভাৰতরর্ষক,
ৰাঁজি ৰহন ঋছি ডংকা,
সগৰ জগৎ কেঁ ৰহন ন কনিকো,
হিংদক সামর্থ্য পৰ শংকা।

শহৰকে ঋপেক্ষা গামক ৰহন - সহন , ৰীতি-ৰিরাজ ঋা নর ডন্মুখীকৰণ শ্রক্ষ পৰিমন ঋা শাঁতিক প্রস্কৃতি ব্ঁঝন জাগ্রছ। মুদা ঋারঁ এক্যূঠাম সভ্য নোক সশংকিত ৰহয নাগন ছৈক। নীক ন ক কাত নাগন ৰহৈছ ঋা নরত্তরিযা ত্তর্ক নোক ঋপন দনৰন্দীক রঁনে রঁনয - রঁনৈমে ঋগ্রঋাগিৰী কৰৈত ছৈক। করিক হৃদয ঞ্রা দৃশ্য দেখি দ্বঃখী ভেন ছন্হি। সে এহি তৰহেঁ পাঁতি গঢ়ননি ঋছি -:

গামক রঁগদন ছৌড়া সরঁহক,
রঁনি গেনৈক ঋছি গোন,
জতেক ফসাদ হোগত ঋছি এত্ত**ই** ,
ওকৰে সরঁহক ৰোন।

साँझ भरनी अओड़ मे,
स्वरगाक मास्व , आ ठाढ़ी ताड़ी,
सभ मोठपुक गप्ह किरदानी,
कपठग नैछ गरीर्क राँड़ी।
एक करिता 'क भार छैक अभारीत ग्रिगण गोगर्ठा ठिपरी आ गोर्बरपथनिक काज करैत ग्रंधन केर काज नैत रहैछ। म न गोर्बर सँ ओहिमे भुसा सँठग्रक मेरुदण्ड र्बनाए सखरैछ। गोरहा पर अग्नि देरताक प्रकटीकरण सँ ओहि आगि सँ अन्न सिध्द करैछ, अन्न ब्रह्म सँ जीनगी डेरैत छैक। हिन्दू गैस सिनेंडर कें एहि आगू चुनौतीपूर्ण उपयोग करैछ। मे ग्र काज मजहरी आधार पर स्विम सम्वदाय मेँ पश्वरिधष्टा सँ तैयार ग्रंधन कें निषेध मानन गेनैक अछि। तैयो दिक्कतदारीमे सर्ब घरमे जरना रूपें प्रयुक्त होग्रछ।
करि के पाँति द्रष्टर्व्य अछि,यथा-:
अति शीत कान मे ध्रुनी रमारँय,
गोड़हनी पर उगैत अछि आगि,
गोर्बरपथनीक हाथ सँ गोर्बरक
देखिओ,भाग जागत अछि जागि।

गो- रिधष्ठा मथैत गोर्बरपथनी,
ओहि मे मिजहर ओकर घाम,
जेठ- दुपहरिया , स्वञ्चन देह,
घोकठन जागत छै ओकर ठाम।
सामजक अंतिम पाँति ठाढ़ अक्रुशन श्रमिक वा मानिका जोन जे पत्थेनतोर मेहनति कय अपन जीनगी खपा दैत रहन,स्वदा ओ

আধুনিক সুখ-সুবিধা সঁ সর্বথা বর্জিত রহন। তেহন নির্ধন স্ত্রীক জীবনক কঠিনাএ কেঁ কবিক হৃদয দেখ নৈত ছৈক। এ জে স্বরোজগার গাম-গামমে অদৌ সঁ পসরল অছি,সে গোবঁর বঁ ছনীক বা অপন পোসিযা পশুক কাঁচ গোবঁর সঁ জে গোবঁর গৈস প্লাঁট সঁ এনর্জী উৎপাদন কের প্ররন্ধন হোএত বা এ সবকারী ওবীযাওন ভেল বহৈত জে কাঁচ গোবঁর বাঁ গোর সঁ আর্গেনিক খাদ বঁনেবাঁক ঘরেনূ ঔষ্টীর উদ্যোগ হোএত তঁ লোকন ফাব ভোকন সফল কহাবৈত। এখনো গোবঁরপথনী 'ক গঁধন , মৌব ঊর্জা আ গৈস সিলেঁডব পব দেহাতমে ভাবী পড়ৈত ছৈ -:

গিবহথনী ,চূন্হি মে গোড়হা সঁ
পজাবি পকাবঁথি পূআ - খীব ,
জে পথনক, সে পাত বিঁছৈত অছি,
দ্বখা বহন ছৈ বাঁহিক সিব।

ঐ তবহেঁ ঢেফবী জোড়ন ন্বআঁ আ টিনহী কাবা- হঁস্বন পহিব পৌনী পসাহীন কেঁ কোনূ ঠাবা নৈ ছৈ। স্বযঁসহাযতা সমূহ ৎ নাম পব ফর্জী বৈঁক বাশি নিকাসী সঁ কিছ বৈঁকক দলান অবশ্যে মালামাল ভেল। আ কর্জা সধেবাঁক নোটিস সঁ বীপীএল কে গ্রূপমে পড়ন গবীবঁ অকাবণ ফেদবৈতমে পড়ল। এহন জে বিদ্রূপতা সমাজমে ছৈ, তাহি প্রসঁগ সূর্যক কিবণ জতয নহি জ্বমৈত য,ততয ধবি কবিক জিগেসা দেখন গেল হল। কবিজী সমাজমে বঁনা টী দেখোঁস আ পতিযেলাএ পব সঁ সেহো পবদা উঠেবাঁক কাজ অপন বচনামে কেলাহ অছি। যথা-:

কোঁঢ় - কবেজ তোড়২ পব লাগল
ছৈ বুঁধনা কে দেআদ - বাঁদ,
সোঝাঁ মে তঁ লোবে-সোবে,

মোন ছৈ , 'ভই জাএ ৱঁৰৱাঁদ' ।

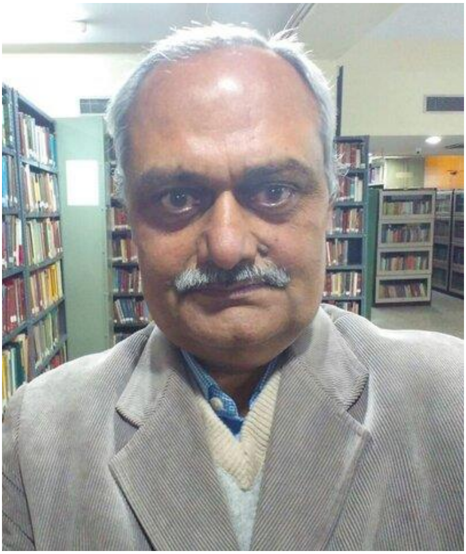
ৰাজ কিশোৰ মিশ্র জীক কাৰ্য্য ৰচনা ৱঁড় মৌধক্তৰ ভেল ছন্হি। এক দিশ অপন পোথী "ভগৰাস" মে চন্দ্ৰাযণ -৩ , প্রৌদ্য গিকী -জ্বগক জিনগী মন করিতা প্রগতিশীন ৰচনা আযন অছি ত দোসৰ দিস ৱিৱিধ সমস্যা আ নিদান দিস সেহো কনম চনৌনে ছথি। গত ২৩ মাৰ্চ ২০২৪ কেঁ সগৰ ৰাতি দীপ জৰয মৈথিনী ভাষা সাহিত্য কথা গোধ্ঠী নিৰমনীমে ঐ পোথীক নোকাৰ্পণ সমাৰোহ পূৰ্রক ভেন ৰহয। দৰ্শক দীৰ্ঘা মে ৱৈসন হমহুঁ ওহি ক্ষণকেঁ সাক্ষী ৰহী। শ্রীমান মিশ্র জী মাতৃভাষাক সেরামে সতত অভিযানী ৱঁনন ৰহথি,সে কামনা ৰহত।

-নান দেৱঁ কামত মো0 ৭৩৩১৩৯০৭৩১

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৬.ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র-যীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহ ক

উপন্যাস)

ৰবীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র

সীমাক ওহি পাৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস)

হমৰ সসুৰ স্বৰ্গীয গণেশ ঝা (পণ্ডৌল ডীহটোল)ক স্মৃত মে, সাদৰ সস্নেহ সমৰ্পিত!

সীমাক ওহি পাৰ

চাৰুকাত মনোৰম দৃশ্য ছল । হৰিঅৰ কঁচন নানা প্রকাৰক ফুল-ফলসঁ সজল-ধজল। পৈৰ ধৰিতে লাগল জেনা সভ দুখ হেৰা গে । আশ্চর্য লাগএ জে এতএ কোনা আবিঁ গেলহুঁ? সভকিছু নব নাগি ৰহল ছল । সভসঁ বিচিত্র বাঁত তঁ ছা ৰহৈক জে জএহ

সোচিঐক সএহ হোমএ নাগৈক । মোন ভেন জে কেও পৰিচিত ভেটি জাগত জাহিসঁ এহিঠামক হিসাৱ-কিতাৱ বুঝৱামে দতি হোগত । মোন নগৈত। একৱেঁৰ ব্যৱস্থিত হেৱাঁক ৱাঁত ঠৈক। তকৰ ৱাঁদ কোনো চিঁতা নহি । এতেক সুখ-সুৱিধা এহিঠাম স্বতঃ সুনভ অছি । নীকসঁ সময কটৈত। সে সভ সোচিতে ৰহী কি দেখৈত ছী জে কেও হমৰে দিস তাকি ৰহন ছথি । নমগৰ-পোৰগৰ, দেখবাঁমে ৱেঁস ভব্য । হমৰ সমৱযস্কে বুঝাগত ছনাহ । নগ অবিঁতে কহৈত ছথি-

-মনোজ! মনোজ !

কেও হমৰ নাম নএ চিকৰি ৰহন ছনাহ । অকস্মাত ওমহৰ ধ্যান গেন । তাৱেঁ ও নগমে অাবিঁ গেন ৰহথি । কহৈত ছথি-

"হমৰা চিন্হনহুঁ? হমছী অহাঁক গমণ্কনিঅা দোস্ত- ৰদ।"

"সএহ কহু । চিন্হৱ কিএক নহি । "

" একটা সময ৰহৈক জে হম-অহাঁ দিন-ৰাতি সংগে ৰহী। সংগে খেনাগ, সংগে খাগ । সময-সময়ক ৱাঁত হোগত ঠৈক । এহিঠাম কহিঅা অএনহুঁ?”

"অাবিঁএ ৰহন ছী । সোচিতে ৰহী জে কেও অপন নোক ভেটি জগতথি তঁ কনী মদতি ভএ জাগত ।"

"ভাগ! এহিঠাম ককৰো, কোনো মদতিক কাজ নহি পড়ৈত । সভটা অপনে ভএ জাএত ।"-হম হুনকৰ ৱাঁত সুনি কএ আশ্বস্ত ভেনহুঁ ।

হমৰা দুনূগোটেক গপ্প চনিএ ৰহন ছন কি কানমে মধুৰ সংগীত সুনাএন । ৱিদ্যাপতিক গীত অা এহিঠাম? হম তঁ আশ্চৰ যমে পড়ি গেনহুঁ । তাৱেঁ গীতক স্বৰ অাওৰ ফৰিছা গেন ছন-

" কে পতিঅা নএ জাএত ৰে মোৰা প্রিযতম পাস..."

ऐतिहासिक सौंदर्य देखैत रहैत छल । एहन मनोरम दृश्य आगाँ देखाएत अछि । हमर मोनमे उठैत शंकाकेँ शरद ताड़ि गेलाह । कहैत छथि -

" भाइ! अहाँ अपस्थाँत किएक छी? अखन की देखलिऐक छै। आगू बढ़ैत किछु देखबैक । एहिठाम आएब सभक बशक नहि अछि,मुदा जे आबि गेल तकरा सुखे-सुख छैक। जे चाही,जतेक चाही,जखन चाही सभ सुलभ छैक । एतए सुख-सुविधाक अंबार छैक ।"

तावेतमे देखैत छी जे एकझुंड एक सँ एक सुंदर कन्यासभ नाचि-गाबि रहल छथि । सामनेमे बड़ीटा सामिआना ओछाओल अछि । ओहिपर बैसल बहुत गण्यमान्य लोकसभ बैसल आनंदित भेल रहल छथि। गीत गबैत-गबैत कन्यासभ बैसुधि छथि । सामिआनामे बैसल श्रोतागण बीच-बीचमे थपड़ी पीटि रहल छथि। कैकबेर कैकटोटे गीतक मधुरध्वनि सुनि कए आबेगमे उठि जाइत छथि आ बिना कोनो रोक-टोककेँ कन्यासभक संगे नृत्य करए लगैत छथि। हम तँ ओहि लोकमे नबागन्तुक रही । हमरा लेल सभ किछु अप्रत्याशिते छल । एहन रमनगर गीत,एहन सुंदर-सुंदर कन्या लोकनि आ मदमस्त श्रोतागण, संपूर्ण बातावरणकेँ जीवंत केने छल।

" ई तँ अद्भुत स्थान लागि रहल अछि । हमसभ छी कतए? एकर की नाम छैक?-हम पुछलिअनि।

"ई थिक दिव्यलोक ।"-शरद बजलाह ।

"से की?"

" देखिए रहल छिऐक । किछु दिनमे अपने सभटा बुझि जेबैक । अहिठाम मृत्युक बाद पुण्यात्मासभकेँ स्थान भेटैत छै।"

"মুদা এহিঠাম সভকেঁ তীনটা আঁখি দেখি রহল ছী।"

"তেসর আঁখি ঠীক অন্তর্দৃষ্টি । মৃত্যুলোকমে সে সামান্যতঃ ंদ রহৈত ঠৈক। এহিঠাম ও স্বতঃ সক্রিয ভএ জাগত অছি ।"

"তেসর আঁখি তঁ মহাদেবকেঁ হোগত ছনি।"

"ঘনকর তেসর আঁখি খুজবঁ তঁ বিনাশকারী হোগত অছি । জখন সংহার করবাঁক হোগত ছনি তঁ ওকরা খোলৈত ছথি । মুদা এহিলোকক তেসর আঁখি তঁ অদ্ভুত অছি । একরা রহলোসঁ সভ ভেদ-বিভেদ সমাপ্ত ভএ জাগত অছি । দেখৈত নহি ছিঐক, কেনা সভ অপনেমে মগন অছি।"

"ও! ঔ তঁ বঁঘত নীক বাঁত অছি ।"

গপ্পক ক্রমমে হমর ধ্যান ৰাগিনীপর চলি গেল ।

"হমরা কিছু কহলহুঁ?-ৰাগিনী বঁজলীহ। ঔ বাঁবূঁ! হম কী বঁজিতহুঁ । হম তঁ চকিত রহি গেলহুঁ । সোচলো নে রহিঐক ৃ এনা মোনমে অবিঁতে দেৱী ও উপস্থিত ভএ জেতীহ । হম তঁ দংগ রহী ।

"হম তঁ অহীঁক বাঁৰেমে সোচৈত রহী ।"

" তেঁ নে হম আৰিঁ গেলহুঁ ।"

"মুদা অহাঁ রহী কতএ?"

ও হমর মুঁহ বঁকর-বঁকর তাকএ লগলীহ । কহরী ঠৈক জে জীরী তঁ কী-কী নে দেখী । মুদা এহিঠাম তঁ উলট্টে বাঁত দেখি রহল ছী । মরী তঁ কী-কী নে দেখী সে চরিতার্থ ভএ রহল অছি।

ৰাগিনীসঁ ফেরো কহিও ভেংষ্ট হোএত সে তঁ সপলোমে নহি সোচলে রহী । মুদা ঘনকর স্মৃতি ওহিনা বঁনল রহএ। আশ্চর্যক গপ্প ঔ অছি জে দিব্যলোকমে অএলাক বাঁদ মৃত্যুলোকক বাঁতসভ ওহিনা মোন অছি । একটা সময ছল জে ৰাগিনী আওর হম একঘ ক্ষণ

নেন ফৰাক নহি হোেগ। গমক্ন জেৰাঁক নাথে ঘৰসঁ রিদা হোেগ । ৰস্তামে কহিও গামক ৰাঁহৰ গনাৰপৰ,কহিও কনমমে ঋা কহিও ধাৰক কাতমে হমসভ ৰৈঁসন গপ্প মাৰৈত ৰহৈত চনঁ । নে ভূখ, নে পিঋাস। ৰঁস ৰাগিনীক সংগে ৰমন ৰহী । কৈকদিন ও ঋাৰঁএমে রিনংৰঁ কএ দেখি । ৰাঁষ্ট তকৈত-তকৈত হানতি খৰাপ ৰহৈত চন । ৰাগিনী চোড়ি কিছু ঋাওৰ নীক নহি নগৈত চন । ঢ়নকৰ পৈঘ-পৈঘ ঋাঁখি,চাকৰ ননাষ্ট,গোৰ-নাৰ,নমগৰ হাড়-কাঠ দেখৈত ৰঁনৈত চন । ঢ়নকা দেখিতহি পড়াগ-নিখাগ সভ রিঁসৰা জাগত চন। ৱ্র ৰাঁত কতেক দিন জাঁতন ৰহিতৈক? গমক্নক মাস্ষ্টৰসভকেঁ পতা নগনৈক । কানে-কান গামক নোকসভকেঁ মেহো পতা নগনৈক । ঋা শ্বৰু ভেন হমৰসভক রিপত্তিক শৃংখনা। ৰঁঢ়তৰাস রিঁতনাহা ৰাঁতসভ মোন পড়এ নাগন । কেনা একদিন হম ঋা ৰাগিনী কানমে মোৰাঁগন নগওনে গীত স্বনৈত ৰেনরে ফাষ্টক পাৰ কৰৈত কান তেজসঁ চনৈত ট্ৰেনক চপেষ্টমে ঋাৰিঁ গেন ৰহী। ঋপনো ঋাশ্চৰ্য হোঋএ জে এতেক দিন রিঁতনাক ৰাঁদো ও ঘষ্টনাসভ ওহিনা তহদৰ্জ ঋছি ,নগৈত ঋছি জেনা কান্হিএক প্প চৈক । ফেৰ ভেন জে ৰীতন ৰাঁতসভমে কী ৰাখন চৈক? জখন এহিঠাম ঋানংদক এতেক সামগ্ৰী স্বতঃ স্বনভ ঋছি তঁ কিএক নহি ওহীমে ৰমি জাগ ।

-2-

দিৰ্ব্যনোকমে দিন-ৰাতি নহি হোেগত চন । সভ সময একহি ৰংগ, জকৰা জখন মোন ভেন জাগি গেন,জখন মোন ভেন স্বতি ৰহন। জে মোন হোঋএ মে খাও,চীজ-রস্তুক ঋংৰাঁৰ নাগন ৰহৈত চন । ঋাম,দাৰিম,সমতোনা, মের ,ঋংগুৰ চাৰুকাত পথাৰ নাগন ৰহৈত

চলে । খেনহাৰে নহি । মধুৰক তৰহ-তৰহক ব্যংজনসভ যত্র-তত্র ৰাখল চলে । এতেক ৰাস চীজ-রস্তু কতএসঁ আরৈক,কে ৱঁনারঁগ কিছু পতা নহি চলি ৰহল চলে । এ্র হমৰা নহি বুঁঝএমে আরঁএ জে এহিঠামক লোকসভ কোন এহল নীক কাজ কেনাহ জে এহল সুখ-সুৱিধা ভোগি ৰহল ছথি? হম সএহ সোচি ৰহল চলহুঁ ক ৰাগিনী সামনেমে ঠাঢ়ি ভেল হঁসি ৰহল চলীহ -

"সএহ কহু, অহাঁক আদতি কনীকো সুধৰল নহি । ঐহুঠাম অহাঁ মাথাপচীমে লাগল ৰহৈত চী । ককৰো এনা দেখৈত চিএক?- সে কহি ও জোৰসঁ হমৰ হাথ ঝিকলথি আ হমৰা লেনে আগূ ৱঁঢ়ি গেলীহ ।

হমসভ গপ্প কৰিতে ৰহী কি একটা জহাজ উতৰলৈক । ৰাগিনী ওহি জহাজ দিস ৱঁঢ়ি গেলীহ । জহাজক ফাটক খূজল আ ওহিমে সঁ শৰদ ৱঁহৰেলাহ । শৰদ ৰাগিনীকেঁ দেখিতে হঁসৈত চথি আ গসাৰাসঁ অপনা দিস ৱঁজৰৈঁ চথি । দুনূগোটে ওহি জহাজমে রৈসি জাগত চথি আ জহাজ উড়ি জাগত অচি। এ্র সভ ঘটনা ততেক জল্দীমে ভেলৈক জে হম ঠামহি সভকিছু দেখৈত ৰহি গেলহুঁ ।

হমৰা তঁ ঠকৰিদোৰ লাগি গেল । কিছু ফুৰেরেঁ নহি কৰএ। এসগৰে ওহিঠাম জস-কে-তস ঠাঢ় ৰহী কি অংতৰিক্ষমে ৱঁড়ী জোৰ অৱাঁজ ভেলৈক ।

-জৰুৰ কোনো নৱ ঘটনা ঘটল অচি"- চাৰুকাত রৌআ ৰহল আদ্মোসভ সোচি ৰহল চলে। এহি আদ্মোসভক খূৱী চলৈক জে ওকৰাসভকেঁ ককৰো সমাদ দেৱাঁক হেতু কোনো ফোনক কাজ নহি পড়ৈত চলৈক। গচ্ছা কৰু আ ওহি আদ্মোসঁ সোঝে সংপর্ক ভএ জাএত। ততরেঁ নহি, জখন জতএ চাহথি উড়ি জাথি । কোনো সৱাঁৰীক কাজ নহি পড়ৈত চললি ।

थोड़बेँ कानमे आकाशबाणी भेल-

"तोहा अखन धरि पृथ्वीका आदतिसभ नहि छुटलैहै अछि। तेँ परेसानीमे पड़ि जागत छह।"

"एहिमे हमर कोन दोष? हमर मोनमे ओहए बाँतसभ घूमि रहल अछि । बागिनी तँ हमरा बँचत मानैत छलीह, बँचत आर सयँ हमरा नग अएरोँ केलीह आ बिना किछु कहने चलि गेलीह। कहि नहि कतए गेलीह?"

"उपर दिस देखहक ।"

"हमरा तँ किछु नहि देखा रहल अछि।"

"एना तँ नहि हेबाँक चाही। अहाँक तेसर नेत्र नगैत अछि सक्रिय नहि भए रहल अछि नहि तँ एहन प्रश्न नहि पुछए पड़ैत ।"- -से कहि ओ अबाँज लुप्त भए गेल । कतहु किछु नहि देखा रहल छल । उपर, नीचा, चौँमे देखबाँक प्रयास केलहुँ । हम उपर तकैत रही, किछु-किछु सोचैत रही आ चलितो रही। परिणाम भेल जे हमर पैर कोनो पिच्छड़ स्थानपर पड़ि गेल आ हम पिछड़ि कए खसि गेलहुँ । किछु नहि बूझि सकलिऐक जे केमहर जा रहल छी ।

चारूकात अन्हार गुज्ज रहैक । बीच-बीचमे कैठाम किछु-किछु अबाँज सुनबाँमे आबँए। संभवतः मृतात्मोक आवागमन भए रहल छल । खसैत-खसैत हम एकटा पहाड़क टीलापर अड़कि गेलहुँ । ओतए किछुगोटे पहिने सँ हमर प्रतीक्षा कए रहल छलाह । किछु- किछु कहए चाहलाह। हुनकर भाषा हमरा किछु बूझएमे नहि आबँए । हम ओकरा दिस तकैत रही आ ओ सभ हमरा दिस। ओ सभ आपसमे किछु गप्प केलक। ओहिमे सँ एकगोटे मैथिलीमे बाँजल-

" अहाँ सँग्ग थाकल लगैत छी । किछु जलखै कए लिअ ने । फेर घुमैत रहब । "
"ठीक छैक ।"
ओ हमरा एकटा बड़का भोजनालयमे लए गेलाह जतए तरह - तरहक जलखै राखल छल । जे खाउ,जते खाउ कोनो रोक-टोक नहि । ओहिठाम सँग्ग वास लोकसभ रहैक मुदा ककरो भाषा बुझबें नहि करिऐक । सभ अपन-अपन पसिनक जलखै करबामे मस्त छल। जलखै केलाक बाद हमरा ऊँघी लागए। ई बात ओ बुझि गेलाह आ हमरा लेने-लेने एकटा कोठरीमे पहुँचा देलाह । ओहिठाम सुतबाकसभ व्यवस्था छलैक । हम ततेक थाकल रही जे ओतए जाइते निन्न पड़ि गेल ।

-3-

निन्न टुटितहि बीतल बातसभ मोन पड़ए लागल । हमर गाम छल मौजपुर । मौजपुर गाम के नहि जनैत छल । किएक? एहि लेल नहि जे ओहि गाममे सँग्ग पढ़ल-लिखल लोक छल,एहि लेल नहि जे ओतए कोनो सँग्ग धनीक लोकसभ छलाह । असलमे ओ गाम जनाकामे आपसी सौहार्द्यक हेतु प्रसिद्ध छल । गा मे सभ जातिक लोक रहैत छलाह मुदा कखनो लगबें नहि करैत जे एतेक जातिक लोक एकहिठाम एतेक नीकसँ रहि रहल छथि । सभ मिलल रहैत छल जेना नून पानिमे मिलि जाइत अछि । जहिआक दाहा होइत तहिआक सौंसे गाम दाहापर अपन करतबक रच्छी ठाढ़ रहैत,हाटपर साँझमे दाहासभक मिलान देखैत,लाठी भजैत युवकसभक मनोरंजन देखैत । की

হিন্দু,কী মুসলমান সভ অপন জোৰ অজমাগস কৰৈত। নগৰেঁ নহি কৰৈত জে এ কোনো তৰহেঁ দোসৰ ধৰ্মক পাৰঁনি অছি । তহিনা কৃষ্ণাষ্টমী,ৰামনৱমী আ দুৰ্গাপূজামে মুসলমানো পাছু নহি ৰহৈত । জকৰা জে কাজ দেল জাগত সে সহৰ্ষ কৰৈত ।

গামমে এক সঁ এক লোক ৰহৈত ছলাহ । ওহিমে তিৰপিতক অলগ পহিচান ছলনি। নেনামে বঁহুত কষ্ট সহলনি। হুনকৰ পিতাকেঁ জথা-পাত নহি ছলনি । বঁহুত মোসকিলসঁ গুজৰ হোগত ছলনি । মুদা তিৰপিত বঁহুত সংস্কাৰী আ পৰিশ্ৰমী ছলাহ । দিন-ৰাতি মেহনতি কএ আগাএ বঢ়ি পঢ়লাহ । তকৰবাঁদ গামেক গসকুলমে মাস্টৰী কৰএ লগলাহ । গসকুল বাঁদ জে সময় বঁচি জাগত ছলনি তাহিমে গামক গৰীবঁ বঁচ্চাসভকেঁ পঢ়বৈত ছলাহ,ততবেঁ নহি ওকৰাসভকেঁ কিতাবঁ,কাঁপীক ব্যৱস্থা বি ওএহ কএ দৈত ছলাহ। কৈকৰেঁৰ ঘৰনী টোকথিন-

"এনা তঁ অহাঁ হমৰাসভকেঁ ভিখমংগা বঁনা দেবঁ ।"

" এহি প্ৰতিভাশালী নেনাসভকেঁ আশ্ৰয দেবাঁসঁ বঁঢ়ি ক কোনো পুণ্য নহি ভএ সকৈত অছি । ধন হোগত ঠৈক কথী লেল?"

"এহিনা কৰাঁগত পঢ়ৈত ৰহু । জখন দিক্কতি হোএত তঁ কেও কাজ নহি আওত । এ ওএহ গাম ঠৈক জতএ হমসভ কতেকো ৰাতি পানি পীবিঁ সুতি জাগত ছলহুঁ আ লাজে ককৰো কিছু নহি কহি পবৈত ছলহুঁ । তাহিঠাম অহাঁ সদাবঁৰ্ত বাঁটি ৰহল ছী।"

আওৰ তিৰপিত হঁসি কএ বাঁতকেঁ টাৰি দৈত ছলথিন। ও বঁজৈত-বঁজৈত অপনে চুপ ভএ জগতথি । তিৰপিতপৰ কোনো অসৰ নহি হোগত ছলনি ।

হম,শৰদ আ ৰাগিনী নিযমিত ওহি গসকুল জাগত ছলহুঁ। গামক পছবঁৰিআ কাত একটা পৈঘ পাকড়িক গাছ ছলৈক। ওকৰে ঔঢ়মে

विद्यालय चलैत छल । एकमात्र शिक्षक तिरपित भोरसँ साँझ धरि लागल रहैत छलाह । विद्यालयकेँ क्रमशः लोकाकामे प्रत र होगत गेलैक। गाम-गामसँ विद्यार्थीसभ जुटए लागल । मुदा ओतए साधनक नामपर किछु नहि छलैक ,एकटा चारो नहि । एतेक संघर्ष कए लेनासभक भविष्य निर्माण हेत तिरपितकेँ कहिओ चिंतित नहि देखलिअनि,निरंतर प्रसन्न रहितथि । के की कए रहल अछि,के की कहि रहल अछि ताहिसभसँ किछु लेना-देना नहि रहैत छलनि । अपन काज सँ मतलबे रखैत छलाह,अपना आपमे मगन रहैत छलाह ।
चानकर प्रयाससँ कतेको लेनासभ गामक विद्यालयसँ जुड़ल। जीवनमे आगू बढ़ल । नौकरी करबाक हेतुगाम छोड़ि-छोड़ि सहर दिस चलि गेल । गाममे घर सभ रहि गेल जे नित्य नाना प्रकारक झंझटि करैत रहैत छल । ओहीक्रममे तिरपितपर ओ सभ आक्रामक भए गेल छल। ओना तिरपित ततेक समर्थाहि कए चलए बला लोक छलाह जे ककरो हाथ नहि लागथि । मुदा रागिनीक प्रसंग चानका बेबस कए देने छल।
तिरपित एहि विद्यालयकेँ स्थापित करबाक हेतु दिन-राति लागल रहलाह । सरकारी अधिकारीसभकेँ कतेको दर्खास्त देलाह। मुदा किछु नहि भेल । हारि कए पाँच कट्ठा खेत बेचि कए ओ विद्यालय भवनक निर्माण केलाह । शुरूमे तीनटा कोठरी बनल। ◌ू टा पक्का आ एकटा फूसक । तकरबादो बच्चा बास विद्यार्थीसभ गाछक छाहरिमे पढ़थि । विद्यालयमे आस-पासक तीनटा आओर शिक्षक स्वेच्छासँ योगदान देबए लगलाह ,एहि उम्मीदमे जे ग-ले-कालहि चानकासभकेँ सरकारी नौकरी भए जेतनि । कालक्रमे सेहो भेलैक । विद्यालयकेँ सरकारी मान्यता भेटलैक । ओहिमे स्थानीय

নেতা শ্যামক রঁগত যোগদান ৰহনি । ও আ তিৰপিত কতেকো দিন নাগি কএ এহিকাজকেঁ কৰওনাহ । গয়ণ্ডনেক কাজ আগূ রঁঢ়িতে গেন । ক্রমশঃ ওতএ আওৰ কোঠৰীসভ রঁনন । মাধ্যমিক রিদ্যানযসঁ রঁঢ়ি কএ ও উচ্চ রিদ্যানয ভএ গেন। গনাকামে ওহি গয়ণ্ডনেক নাম পসৰি গেন । নীক-নীক রিদ্যার্থীসভ ওহি গয়ণ্ডনমে নাম নিখারঁক হেতু প্রযত্নশীন ৰহৈত চনাহ । জখন নীক রিদ্যার্থী ৰহতৈক তঁ পৰীক্ষাফনো নীক হেতৈক। সএহ হোমএ নাগন । এহি প্রযাসক সফনতাসঁ তিৰপিতকেঁ সমাজমে রঁগত যশ ভেন ।

ৰাগিনীক পিতা তিৰপিত রঁগত যত্নেসঁ অপন একমাত্র সঁতা ক পানন-পোষণ কৰৈত চনাহ। হমৰ পিতা প্রভু গনকে ওহিঠাম হৰ জোতৈত চনাহ । কতেকো দিন হম গনকাসঁগে খেতপৰ চনি জাগ । কৈকদিন তিৰপিতক ওহিঠাম সেহো রাঁরূকসঁগে চনি জাগ। মুদা হম ও রাঁত নহি রূঝিঐক জে ৰাগিনীক সঁগ গপ্প-সপ্ এতেক গহীঁৰ আ ৰসগৰ ভএ জাএত । মুদা সে ভেন । ক্রমশঃ নেহ্ন সঁ ৰাগিনীক হমৰাসঁ আকর্ষণ ৰহৈক জে রঁঢ়িতে গেন । জখন তিৰপিত গয়ণ্ডন চনরঁএ নগনাহ আ গামঘৰক নেনা সভকেঁ পকড়ি-পকড়ি কএ ওহিমে নএ জাএ নগনাহ,তঁ হমহূঁ গয ্নেক মুঁহ দেখনহুঁ । ওহিসঁ পহিনে গয়ণ্ডন কী হোগত ছৈক সে সুননো নহি ৰহঐক ।

গয়ণ্ডনমে পহিনে দিন ৰাগিনী হমৰা দেখিতে পাছু পড়ি গেনি। হমহূঁ তঁ নেহ্নে ৰহী । ওকৰাসঁগে খেনাগত-খেনাগ দিন রীতি গেন । দোসৰ দিন জখন অহিনা সময রিঁতৈত ৰহএ তঁ তিৰপিতক ধ্যান ওমহৰ গেননি । ৰাগিনী আ হমৰা দুনূ গোটেকেঁ রৈঁসা কএ কিছু পঢ়রঁএ নগনাহ। গনকা এহি রাঁতসঁ প্রসন্নতা ৰহনি জে

रागिनीकेँ गामक्रममे मोन नगैत छनि । कैकरेँव रागिनी हमर सभसरेँक रॅना देखि जाहिसँ हम मारिसँ रॅठि जाग । कैक रेँव हम शनकर काज कए दिअनि । एहि तरहेँ हमरसभक पढाग ठनैत रहल ।

गामक्रममे हमरसभक दोस्तीपर सभसँ पहिने शरदक ध्यान गेनैक । भेनैक ग्र जे टिफिनक समयमे हम द्वनूगोटे गाछतर रैसल गप्प करैत रही कि शरदकेँ किछु विद्यार्थीसभसँ झगड़ा होमए नगनैक। किछुगोटे ओकरा पीटि रहल छल तँ किछु गोटे रॅठा रहल छल । मुदा रॅदमाससभ ओतहि नहि रूकल । ओ सभ रागिनीकेँ देखितहि अड़-रॅड़ रॉजए नागल । ताहिपर हमर रॅशत तामस भेल। हम ओकर गट्टा पकड़ि कए पटैकि देनिऐक । तारॅतेमे आओर रॅठ्ठासभ दौड़ल । हलो सुनि तिरपित ◌ेहो अएलथि । कशना कए मामला शांत भेल ।

तकररॉद सभक ध्यान एमहर-ओमहर भए गेल । मुदा शरद तकररॉदसँ निञ्य टिफिनकानमे हमरासभक नगीचमे आरिँ जागत। अपनाभरि रागिनीक ध्यान आकर्षित कररॉक प्रयास करैत,मुदा ओ सुनरेँ नहि करैक । एहि रॉतसँ शरदक मोनमे रॅशत तामस भेनैक आओर ओ तहिएसँ रागिनीसँ रॅदला न रॉक जोगारमे पड़ि गेल ।

-4-

शरदक पिता श्याम ठीकेदार छलाह । सरकारी व्यवस्थाकेँ अपना हितसाधन हेतु उपयोग कररॉमे ओ माहिर छलाह । क्रमशः शनकर प्रभार रॅढ़ैत गेल । ओ क्रमशः रॅड़का नेता रॅनि गेलाह। अपन गाम नखनपुरमे कमे कान रहैत छलाह मुदा जखन

কখনো খরিঁতথি তঁ ওহিঠাম নোকক করমান নাগন রহৈত ছন। নেখনপুর খাওর মৌজপুর খাসেপাস ছন। রঁগত নোকক কাজ ও করবাঁ দৈত ছনখিন,জকর নহি হোগত ছনৈক তকরো রোন-ভরোস দএ পোষনে রহৈত ছনাহ। তেঁ হমরো গামক রঁগত বাস নোকসভ গনকর প্রশংসক ছন। কহরঁ জে কোনো নিঃশুল্ক কিছু করৈত ছনখিন সে রাঁত নহি। তেও নোক গনকর ব্যবহারসঁ খুশ ছনাহ। কোনো পরেসানী ভেনাপর গনকে নগ জাগত ছন। জঁ কাজ নহি হোএত তঁ টাকা বুঁড়ত নহি। রাপস কএ দৈত ছনখিন। এহি রাঁতসঁ গনকর গণনা গমান্দার নোকমে হোগত ছন। ফের ঘী হেরাএন তঁ কতএ? মৌজপুরমে গসফুনক স্থাপনাক রাঁদ কতেকো যুবককেঁ সরকারী,নিজী কাজ ও রবেঁত রহনাহ।

শরদ খপন পিতাক একমাত্র সংতান ছনাহ। শ্যামক গচ্ছা রহনি জে ও পঢ়ি নিখি পৈঘ খাদমী রঁনথি জাহিসঁ গনকর যশ রঁঢ়নি। মুদা শরদক নক্ষণ তেহন নহি রহনি। গসফুন জেরেঁ নহি করথি খাওর জঁ জেরোঁ কেনাহ তঁ কিছু-নে-কিছু ঝঞ্ঝট রেঁসাহি নেথি। শিক্ষকোসভ রেঁসী কিছু নহি কএ পারঁথি।

একদিন শরদ গসফুনমে খেনক ঘংটীমে রাগিনীক রাঁহি পকড়ি নেনক। কিছু-কিছু ওকর কানমে ফুসফুসেরোঁ কএন। রাগিনীক তামস দেখৈত রঁনৈত ছন।

" তূঁ দোরাঁবা এহন গনতী করবেঁ তঁ ঠীক নহি হেতৌক।" - রাগিনী রাঁজন।

" দিনভরি মনোজসংগে হঁসী ঠট্টা করৈত রহৈত ছেঁ সে কিছু নহি খা হম কনীক টোকি দেনিঔক তঁ কোন জুন্নুম ভএ গেনৈক? "- শরদ রাঁজন।

"রেঁমী তঁগ করবেঁ তঁ হম মাস্‌টৰ সাহেৰেঁকেঁ কহি দেবৈক ।"

"কহি দহী । ও হমৰা কী কএ নেতাহ? "

ৰাগিনী কনৈত মাস্‌টৰ সাহেৰঁ নগ পহুঁচি গেনি । মাস্‌টৰ ে ও খান নহি তিৰপিত ছনাহ। ও সভ রাঁত বুঁঝিও কএ শৰদকেঁ কিছু কহএ নহি চাহথি । মুদা চুপো নহি ৰহন ভেননি। খাখিৰ ও শৰদ কেঁ রঁজওনথি । তিৰপিত কিছু কহথিন তাহিসঁ পহিনহি ওএহ রাঁজএ নাগন-

" হম তঁ ওকৰা বুঁঝেৰাঁক প্রযাস কএ ৰহন ছনহুঁ জে ওকৰ দিন-ৰাতি মনোজ সঁগে ৰহবঁ ডচিত নহি খছি । এহিসঁ ওকৰ ছরি খৰাপ ভএ ৰহন ছৈক । তঁ ডন্‌টে হমৰে সিকাগত কৰএ খাবিঁ গেনি।"

খাসপাস ঠাঢ় কৈকটা রিদ্যার্থী ওকৰ রাঁতক সমর্থন কেনক। রাঁত রঁঢ়ৈত গেন খাওৰ শ্যাম সেহো এহি রিরাদমে ফুদি পড়নাহ । শ্যাম প্রভারশানী ব্যক্তি ছনাহ । হমৰ পিতাক ফনকা খাগূ ী ঔকাত ছননি । ও ফনকা খপনা ওহিঠাম রঁজা কএ কহনেখিন-

"খপন রেঁটাক সমাচাৰসভ বুঁঝন ছৌ কি নহি?"

"গসফুন জাগত ছৈক । দিন-ৰাতি পঢ়াগমে নাগন ৰহৈত ছৈক । মুদা হম তঁ কিতোরোঁ নহি জ্টা পরৈত ছিঐক, সভটা িৰপিত রাঁবূঁ কৰৈত ছথিন ।"

"চুপ ৰহ । পঢ়াগ কৰৈত ছৈক । ও নমৰী গুণ্ডা ভেন জ গত ছৌক ।"

"এঁ!"

"তেহন ভগন কএ ৰহনে খছি জেনা একৰা কিছু বূঁঝনে নহি হোগক ।"

"হমৰা সহীমে কিছু নহি বূঁঝন খছি।"

"গসঞ্চনসঁ ঋপন রেঁষ্টাকেঁ নিকানি নে নহি তঁ রঁৰরাঁদ ভএ জেতৌক । যোঁসে গামমে রাঁত পসৰি গেন ঋছি । ঋসগৰ হম কতেক রঁঠা সকরোঁ?"
শ্যামক রাঁদ স্বনিতহি হমৰ রাঁরূঁ রঁন্নত পৰেসান ভএ গেনথি। ন্ননকা হমৰা খিনাফ কহনে গেন এক-এক শব্দ রজ্র জকাঁ নগননি । ছাতীমে দৰ্দ ৰ্ঠনে । ন্ননকা জোৰসঁ হৃদযাঘাত ভেন । ও ধৰাম দএ খসনাহ । জারেঁ কেও কিছু রূঁঝৈত,কিছু কৰ ত ও গুজৰি গেনাহ । কন্নীকে কানক রাঁদ ন্ননকৰ নহাস ঋাঙনমে পড়ন ছন ।

-5-

ব্রঁহ্মস্থানমে যোঁসে গামক নোকসভ ঋাএন ৰহথি । একদিস নখনপ্ৰৰক নোকসভ রেঁসন ছনাহ তঁ দোসৰ দিস মৌজপ্ৰৰক । দ্বনূগাম গনোকাক স্বস্থ গামমে মানন জাগত ছন। রেঁসীনোকসভ নৌকৰী কৰৈত ছনাহ । রাঁহৰে ৰহৈত ছনাহ। কহিও-কান,পারঁনিএ-তিহাৰে গাম ঋারঁথি নহি তঁ নহিও ঋারঁথি । গামসভমে রেঁসী রূঁঢ় ঋা রঁচ্চাসভ দেখাগত। গামক যুরকসভ রঁহৰিঋা ভএ গেন ছন । তেহন পৰিস্থিতিমে তিৰপিত ঋপন পৰিরাৰকেঁ সঁগে গামেমে ৰহৈত ছনাহ । গুজৰ জোকৰ খেত - পথাৰ ৰহনি। শাঁতিপূৰ্রক সমষ রিঁতা ৰহন ছনাহ । মুদা এ্র কাঁড ন্ননকৰ জীৱনকেঁ হিনা কএ ৰাখি দেনক । সভষ্টা র্যরস্থা গড়রঁড়া গেন । ওহিদিনক রেঁসাৰমে দ্বনূগামক নোক একস্বৰসঁ রঁজনাহ-
"ৰাগিনীকেঁ মনোজক সঁগ এহি তৰহেঁ মেন-জোন গামক

প্ৰতিষ্ঠাক খিলাফ অছি । হিনকাসভকেঁ গামমে ৰহক হোনি তঁ সুধৰথি, নহি তঁ গামসঁ বাঁহৰ কএল জাথি ।"
তকৰবাঁদ জে ভেল সে ফেৰসঁ ৰাঁজক মোন নহি কৰৈত অছি। সুনবেঁ তঁ বাঁহত দুখ হোএত । চলূ,কহিএ দৈত ছী । দেখলহুঁ জে ৰাগিনীক পিতা তিৰপিত ওকৰ মোথা পকড়নে ঘিচনে জা ৰহল ছথি।
"নাক কটা দেলৌঁ। "
" বাঁবূ! হমৰ কিছু অপৰাধ নহি অছি । "
"চুপ ৰহ কুলটা নহিতন।"
"হম কিছু গলত নহি কএ ৰহল ছী । লোকসভ অনেৰে হমৰ পাছূ পড়ি গেল অছি ।"
" তোৰা তঁ লাজ-ধাখ ছৌক নহি । পীৰিঁ গেলৌঁ ধো কএ সভটা। মুদা হমসভ এহি সমাজমে ছী আ ৰহবঁ । বুঁঝলহী কি নহি? নীকসঁ সুনি লে । নহি তঁ...।"
তিৰপিত ৰাগিনীকেঁ কোঠৰীমে পটকি বাঁহৰসঁ তালাবঁদ কএ অড়বঁড় বজৈত খুৰপী লেনে খেতপৰ চলি জাগত ছথি। ৰাগিনী অসগৰ ঘৰমে চিকবি ৰহল ছথি । কেৰাঁৰক পাছূ হুনকৰ মাএ ঠাঢ়ি ছথি । ওহো কানি ৰহল ছথি মুদা লাচাৰ ছথি । তিৰপিত কিছু নহি সুনি ৰহল ছথিন। ও এহিপাৰ-ওহিপাৰ কৰএ হেতু তৈযাৰ ছথি। মাএক এহি ব্যথাকেঁ কেও বুঁঝনাহৰ নহি অছি । ৰাগিনীক কৰুণ ক্ৰঁদন কৰৈত ৰহি গেলি ।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

२.६.कुमार मनोज कश्यप-रङ्ग-वृक्ष

कुमार मनोज कश्यप

रङ्ग-वृक्ष

সাঙ্কিন বেংগ কS ঠনেনাঙ্গ তS ঘৰ সS ৰাঁহৰ-ভীতৰ কৰৈত-কৰৈত সীখ নেনে ৰহী; মুদা ৰাঁহৰ সড়ক পৰ ঠনেৰাঁক অৱসৰ কহিযো ভেষ্টিতে নে ছন। ৰাঁৱূঁজীক প্ৰকষ্ট-অপ্ৰকষ্ট ডSৰ এহন জে সাগকিন ঠনৰেঁ নৈ মাঁগৰাঁক সাধংস কহাঁ? ৰাঁৱূঁজী ওহি দিন তেজ জ্বৰক কাৰণ বিঁছান পৰ ৰেঁসুধ অা যৈহ সুঅৱসৰ ছন হমৰা নেন! নন্দএঁ-নন্দএঁ সাঙ্কিন ঘৰ সS নিকানননঁ অা তাৰঁড়-তোড় পৈডন মাৰৰঁ শুৰু। থোড় সময কে অধিকতম সদুপযোগ কৰৈ কে ধ্বন মে ঙ্গহো বিঁসৰি গেননঁ জে ঠ়নান পৰ পৈডন নহিঁ মাৰন জাঙ্গত ছৈ; অপিতু ব্ৰেঁক কে উপযোগ কৈন জাঙ্গত ছৈ গতি নিযংত্ৰণ খাতিৰ! পৰিণাম ভেন জে সাঙ্কিন সমেত ওঁঘড়া কS খসননঁ খত্তা মে .... সাঙ্কিন কে পুৰান ৰিম বঙ্ক্ৰাকাৰ ভS গেন সে ভেৰেঁ কৈন; ছাৰাঁ সS ছড়-ছড় শোণিত ৰঁহS নাগন! হম জোৰ-জোৰ সS কানয নাগন ৰহী ..... এহি দুখাৰে নহিঁ জে চোষ্ট নাগন ৰহৈ; এহি দুখাৰে জে ৰাঁৱূঁজীক ক্ৰোধ সS অাঙ্গ কেযো ৰঁচা নহিঁ সকত। নোক সভ দৌড়ন। উঠা-পুঠা কS ঘৰ নS গেন ..... হমৰো অা সাঙ্কিনো কে!

হো-হনো সুনি ৰাঁৱূঁজী তনমনাঙ্গত কন্দনা ৰাঁহৰ এনা। দাঁত পিসৈত কী সভ ৰঁজনা সে সুনৰাঁক হোশ তS হমৰা নহিঁ ৰহন; মুদা হোশ ভেন তখন জখন গামক বুঁঢো ডাকডৰ ঘা মে কোনো ছনছনহা দৰাঙ্গ নগা উজৰা পষ্টী ৰঁহ্নে ৰহথি। মায জাঁঘ পৰ সুতেনে ভৰি মাথ নাৰিযন তেন মনৈত ছনীহ। অাঁখি ডৰঁডৰাঁযন ছননি। 'জো ৰে ঠংডনৰাঁ! কথী নৈ অপন প্ৰাণ হSতS গেন ছনৈহেঁ। কেহন সিদ্দতি ভেনৌ!' কহৈত ও হমৰ

কপাড় পৰ সs ঔঘৰৈত তেন ঋপন তৰহত্থৌ সs পোঁচs নাগন ৰহথি।

ৰাঁৰূঁজী ঋাৰঁ পাযৰে ঋাফিস জাগ্র নৈ সকানে ঘৰ সs ৰঁহৰা ত চ্ছথি ঋা ৰতিগৰ ঋাপস ঘূৰৈত চ্ছথি। ও ঠূঁষ্টনোহা সাগ্রকিন গঠ্ঠূলো ঘৰ মে যথারত পড়ন ঋচ্ছি।

*-**সম্প্রতি:** ভাৰত সৰকাৰ কে ৬প-সচিৱ, **সংপর্ক:** সী-11, ষ্টারৱ-4, ষ্টাগপ-*
5, কিদরগ্র নগৰ পূর্ব (দিল্লী হাষ্ট কে সামনে), নগ্র দিল্লী-110023, # 9810811850 গ্রমেল: writetokmanoj@gmail.com

ঋপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৭.প্রমোদ ঝা 'গোকুল'-ফোনে পৰ ফগুরা (লঘু কথা)

প্রমোদ ঝা 'গোকুল'

ফোনে পৰ ফগুৱা (লঘু কথা)

মাঝ আঙনমে ভোৰে ভোৰ কৌরাকে ঞ্চঠৰৈত দেখিকে প্রিয়া দূধমে ভিজাকে একটা ৰোটীক টুকড়া কৌরাক আগাঁমে ফেকৈত ৱঁজনীহ- 'ৱঠৈৰ ৱৈসহ' আ কৌরা ওকৰা লপমে লোলমে ভৰি ৱড়ি গেল।ৱড়ৈত কৌরাকে ও তাধৈৰ দেখৈত ৰহলীহ জাধৈৰ ও আ খি মঁ অলোপিত লৈ ভ'গেললি।জেনা ও ৹নকে মনেম ন'কে ৱুঁঠীক পপ্পা লগ ন'গেন হোগন। তখনে ফোনক ঘঁটী ঘনঘনা ৱঠনৈ আ ও লপকিকে ৱঁজনীহ- হেল্লো ! কে .. ৱুঁঠীক পপ্পা !!!

-- হঁ যৈ ! কোনা চ্ছী !!

-- অহাঁ ৱিঁনা জেনা ৰহকক ঠাহী !তাদূমে পাৱৈঁন তিহাৰকে ৱঁস্ত অখৰৈযে !

--মে হম কী কৰৱঁ ? অক্কে কদূতে আগ কী চ্চিঐ ?

- কিএ ,ফগ্বরা !!!

--ত'খেনানে নিঅ ফোনে পৰ !

- গে মৈয়া ! মে কোনা ?

- অপন দ্বনূ সমতোনা সনক ৰসগৰ গান আগাঁ ৰঁঢ়াৰ্ডতে !

-- হৈয়া নিঅ ৰঁঢ়া দেনৌঁ !

- আন ৰঙসে হম পোতি ৰহনে ৰহনে চী আ সগৰ দেহ পৰ নান পীযৰ হৰিযৰ অৰীৰ চিড়িযা ৰহনে চী !

--হমহূঁ --কনে সাৰঁধানে ৰহৰঁ ডঠকৰাঁ দিযৰ সৰঁসে !

- ধত্ত, ও সৰঁ হমৰা কী কৰতা ? অপনে ডৰে সৰঁ সৃষ্টকন ৰহৈ চথি !

-হঁ সে তে অহাঁ খেনক্কৈৰ চীহে!

- তকৰ মানে?

- মানে তানে কিচ্চ নৈ ।কনে অহাঁ অপন ও পিযৰগৰ গীত স্বনা দিঅ তে !

- কোন গীত ?

-কসমসকে আঙী মসৈক গেনৈ না ,পিয়া ডাঁৰে পৰ ঘৈনা ভ ৈক গেনৈ না !

-আ ধ্বৰ জো !!! হিনকো ৰভসী অজগৃতে !

--হহা.. আৰঁ জাগ চী দোস সভক সঙে খেনাগনে !

-- জাৰ্ড ,ফোন ৰখৈ চী !!

--ৰাখি দিঔ ! প্ৰিযা হনসৈত কড়াহী গৈস পৰ চঢ়াক মানপূৰা চানয নগনীহ।

-প্ৰমোদ ঝা 'গোকুন', দীপ, মধ্বৰনী (ৰিহাৰ); ফোন - 9871779851

অপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাৰ্ড।**

২.৫.প্রণৱ ঝা- আডিয়োনাজী আ স্পীচ নেংগ্রেজ পৈথোনাজ : ৱাঁৰহমা কে ৱাঁদ জীৱৱিজ্ঞান কেৰ ৱিদ্যার্থী নেন কৰিযৰ ৱিকল্প

প্রণৱ ঝা

আডিয়োনাজী আ স্পীচ নেংগ্রেজ পৈথোনাজী: ৱাঁৰহমা কে ্াদ জীৱৱিজ্ঞান কেৰ ৱিদ্যার্থী নেন কৰিযৰ ৱিকল্প

সৱঁ গোষ্টে কে প্রণাম। আগ্র হম জীৱৱিজ্ঞানক ৱিদ্যার্থী কে নেন 12মা কে ৱাঁদ একটা এহেন কৰিযৰ ৱিকল্প কেৰ ৱাঁত ক হন ছী জে ৱঁহু অসংতৃপ্ত(অনসেচুৰেটেড) ছৈক আ জৈ মে ৰ জগাৰ ভেটৈৱাঁক সংভাৱনা সৌ প্রতিশত ছৈক। একটা এহেন কোর্স জকৰা ৱাঁদ অহাঁ পচীস হজাৰ সে অঢ়াগ্র নাখ টাকা মহীনা ক কমা সকৈ ছী। একটা এহেন কোর্স জকৰা ৱাঁদ অহাঁ নৌকড়ী ক সকৈ ছী, অপন ক্লিনিক চনা সকৈ ছী আ কোনো মেডিকন কানেজ মে

প্রোফেসর/কংসলটেন্ট সেহো রঁনি সকৈ ছী। হম রাঁত ক ৰহ ছী খাডিযোনাজী খা স্পীচ নেঁগ্রেজ পৈথনাজী কে. জৈ রিদ্যার্থী সরঁহক চযন নীট কে মার্ফত এমরীরীএস কোর্স মে নৈ ভ পারিঁ ৰহন ছৈন, যা জিনকৰ চযন এমরীরীএস কে নেন প্রাগরেট মেডিকন কানেজ মে ভ ৰহন ছৈন জেকৰ মহৰগ ফ়ীস দেরা মে ও সক্ষম নৈ ছৈথ, খাকি জে ছাত্র, মূক-রধিৰ ৰোগী সরঁহক সেরা খা নাজ কে নেন রঁাত উত্সোহিত ছৈথ খা ঐ ক্ষেত্র মে কৰিযৰ রঁনারঁ চাহৈত ছৈথ ানকা নেন ঞ্ৰ একটা রঁাত নীক কৰিযৰ রিকল্প ভ সকৈ খছি।

খাডিযোনাজী খা স্পীচ নেঁগ্রেজ পৈথোনাজী কে পঢ়াঞ্ৰ স্নাতক স্তৰ পৰ সংগে-সংগ হোগত ছৈক খা স্নাতকোত্তৰ/ পীএচডী নেরন পৰ খহাঁ কোনো একটা ক্ষেত্র মে শোধ কৰৈত ছিযঞ্ৰ। স্নাতক খা স্নাতকোত্তৰ স্তৰ পৰ ঞ্ৰ রীএএসএনপী খা এমএএসএনপী কে নাম সে জানন জাগত খছি। রীএএসএনপী/এমএএসএনপী কোর্স কে রাঁদ খহাঁ শ্ৰৱণ খা রাঁজায সে সম্বঁধিত সমস্যা সে গ্রসিত ৰোগী সরঁহক জাঁচ/গনাজ ক সকয ছী। যদ্যপি কানূনী ৰূপে ঐ কোর্স কে রাঁদ খহাঁ খপন নাম কে খাগা ডাক্টৰ নৈ নগা সকৈ ছী। মুদা যদি খহাঁ মে একৰা ন ক রঁড় সেহংতা খছি ত খ াঁ পীএচডী ক কে ডাক্টৰ সেন্বশ্টেশন সেহো নগা সকৈ ছী।

খাডিযোনাজিস্ট কী কৰয ছৈথ:

- খাডিযোনাজিস্ট স্বাস্থ্য প্রোফেশনন্স হোগত ছৈথ জে তকনীক খা খপন কৌশন কেৰ উপযোগ ক

কে শ্রৱণ(হিযৰিংগ) সম্বন্ধীত সমস্যা টিনিটস আ অন্য ধ্ৱিৰতা সম্বন্ধীত সমস্যা কেৰ নিদান মেং ৰোগী কে সহাযতা কৰৱ্য ছৈথ।

- স্পীচ লেংগ্ৱেজ পৈথোলাজিস্ট বাঁজায সে সম্বন্ধীত সমস্যা মেং ৰোগী কে পৰামর্শ দৈত ছৈথ আ গলাজ কে মার্ফত হুনকৰ সমস্যা কেৰ নিদান কৰৱ্য ছৈথ।

- ৰোগী সবঁ কে শ্রৱণ আ বাক সম্বন্ধীত স্বাস্থ্য সমস্যা আ ওকৰ উচিত নিদান লেল পৰাপর্শ দৈত ছৈথ।

- মৰীজ কে শ্রৱণ সম্বন্ধীত উপকৰণ কেৰ আৱশ্যকতা কে জাঁচ কৰয ছৈথ আ উচিত শ্রৱণ উপকৰণ কেৰ প্রযোগ লেল সুঝাৱ দৈত ছৈথ আ ওয় উপকৰণ সবঁ কে ফিট এৱং প্রোগ্রাম কৰবাঁক কাজ কৰয ছৈথ ।

- এনআওসীয়ূ মেং নৱজাত কেৰ শ্রৱণ আ বাঁজায ◌ ক্ষমতা ক মানিটৰ কৰয মে আ উচিত সহাযতা দেবাঁক কাজ কৰয ছৈথ।

- নানা প্রকাৰ কেৰ শ্রৱণ সম্বন্ধীত টেস্ট জেনা Pure-Tone Testing,Speech Testing,Tests of the Middle Ear,Auditory Brainstem Response (ABR),Otoacoustic Emissions (OAEs),brainstem evoked response audiometry (BERA) আদি।

ঐ তৰহেঁ হম দেখয ছী জে আডিওলাজী আ স্পীচ লেংগ্ৱেজ পৈথোলাজী কোর্স ক কে কোনো ৱিদ্যার্থী ৰোগী সবঁহক সেৱা কৰবাঁক অপন সপনা কে পূৰা ক সকয ছৈথ।

ৰোজগাৰ কেৰ ঋৱসৰ:

ৰীএএ্যসএনপী/এমএএ্যসএনপী কোৰ্স কৰবাঁক বাঁদ ঋহাঁ নানা তৰহক সৰকাৰী ঋা গৈসৰকাৰী সংস্থান, ৰিহৈৰিঁনিংশৈন সেংটৰ, যূনিসেফ, স্কূল-কালেজ ঋাদি জগহ পৰ কাউংসেলৰ কে ৰূপ মেং নৌকড়ী পাবিঁ সকয ছী। একৰা ঋলাৱা ঋহাঁ মেডিকল কালেজ, কাৰ্পোৰেট ঋস্পতাল, ভ্ৰএনজী, নৱজাত ঋস্পতাল/ক্লিনিক মেং কাজ পাবিঁ সকয ছী জত একৰ খূবঁ ঋাৱশ্যকতা হোএত ছৈক। ঋা নৈ ত ঐ সবঁ ঠাম ফ্ৰীলাংসৰ সলাহকাৰ কে ৰূপ মেং সেহো ঋপন সেৱা দ সকয ছী। বঁদ্যতে ৰাস ফাৰ্মাস্যূটিকল কংপনী জে শ্ৰৱণ-বাঁজায সম্বন্ধীত যন্ত্ৰ বঁনবৈঁ ছৈথ সেহো ঋাডিযোলাজিস্ট পেশেৰৱ সবঁ কে হাযৰ কৰয ছৈথ। ঋহাঁ উপৰ বঁতৈল জা ঠ ঋা সলাহ কে লেল ঋপ্পন স্বযং কে ক্লিনিক সেহো ফোলি সকয ছী। ঋহাঁ 1-2 লাখক ছোট নিৱেশ সে সেহো ঋপ্পন ক্লিনিক ফোলি সকয ছী। এমএএ্যসএনপী/পীএচডী কে বাঁদ ঋহাঁ কে কোলো মেডিকল কালেজ মেং ঋসিস্টেন্ট প্ৰোফেসৰ কে কাজ সেহো ভেংট সকয ঋছি ঋা ঋহাঁ মেডিকল কালেজ মেং পঢ়েবাঁ ক সপলা সেহো পূৰা ক সকয ছী ।

ভাৰত কেৰ মুকাবঁলা মে যূৰোপ ঋা ঋমেৰিকল দেশ সবঁ মেং ঋাডিযোলাজিস্ট ঋা স্পীচ লেংগ্ৰেজ পৈথোলাজিস্ট কে কমাঙ্গ বঁদ্যত বেঁসী ছৈ, ঋতঃ মহত্বাকাংক্ষী ছাত্ৰ ঐ কোৰ্স কে ক ক ৰোজগাৰ লেল যূকে,যূএস ঋাদি দেশ জাক লীক কমা সকয ছৈথ ।

ৰীএএ্যসএনপী/এমএএ্যসএনপী প্ৰোগ্ৰাম কহাঁ সে কৰী ঋা মে প্ৰৱেশ কেৰ প্ৰক্ৰিয়া:

ৱীএএসএনপী চাৰি ৱৰ্ষক পাঠ্যক্ৰম ছৈক জৈ মে চাৰিম ৱৰ্ষ মেঁ আহাক ংংটৰ্নশিপ কৰৱাঁক হোগত ছৈক আ জৈ মে অহাঁ কে মংটাগপেংড ভেংটনাগ্ৰ মেহো চানূ ভ জাগত ছৈক। এমএসী(আডিযোনাজী/স্পীচ নেংগ্ৰেজ পৈথোনাজী) যা এমএএসএনপী ২ ৱৰ্ষক পাঠ্যক্ৰম ছৈক জকৰা ৱাঁদ অহাঁ 3 ৱৰ্ষক পীএচডী (আডিযোনাজী/স্পীচ নেংগ্ৰেজ পৈথোনাজ)ক মকয ছী।

আডিযোনাজী আ স্পীচ নেংগ্ৰেজ পৈথোনাজী পাঠ্যক্ৰম মেং প্ৰৱ শ কে নেন নানা মংস্থান দ্বাৰা প্ৰৱেশ পৰীক্ষা কেৰ আযোজন হোগত ছৈক। জাগৰূকতা কেৰ কমী দ্বআৰে ঐ পৰীক্ষা মৱ মেং চযনিত ভেনাগ্ৰ নীটে কে মৱকাৰনে মে ৱঁভ হল্েক ছৈক, ৱঁস হাঁ অপন এগাৰহমা-ৱাৰহমা কে পঢ়াগ্ৰ নীক মে কৰী। কিছু মংস্থান ৱাঁৰ মা কে মাৰ্ক্স কে আধাৰ পৰ মেহো প্ৰৱেশ দৈত ছৈক। ৱীএএসএনপী/এমএএসএনপী কে নেন কিছু প্ৰমুখ মংস্থানক মূচ নিছা দেন জা ৰহন অছি জত মে 700 মে 5000 ৰু ৱাৰ্ষিক তক ফ়ীস দ ক গ্ৰ কোৰ্স কৈন জা মকয অছি:

- আন ংংডিযা ংংমট্টিট্যূট আফ় স্পীচ এন্ড হিযৰিংগ মৈসূৰ: আডিযোনাজী আ স্পীচ নেংৰেজ পৈথোনাজী মেং গ্ৰ ভাৰতক নংৱৰ এক মংস্থান ছৈক আ ৱিশ্ব মেং মেহো গ্ৰ মাতম স্থান ৰখয ছৈক। এতয আডিযোনাজী আ স্পীচ নেংৰেজ পৈথোনাজী কে মভটা পাঠ্যক্ৰম উপনৱ্ধ ছৈক

- ঋলী যারৱ জংগ নেশনল ংস্ট্টিয়্যূট ঋাফ় স্পীচ, হিযৰিংগ এংড ডিসএৰ্ব্লিটীজ ম্বৰ্ৱ্ড়: ড্র দেশ কেৰ দোসাৰ ৱঁড়কা সৰকাৰী সংস্থান ছৈক জতয সে ঋহাঁ কম ফ়ীস মেঁ ঋাডিযোলাজী ঋা স্পীচ ল ৃরেজ পৈথোলাজী কে কোর্স সকয ছী। একৰ ক্ষেত্রীয সংস্থান কলকত্তা ঋা সিকংদৰাৱাঁদ মেঁ সেহো ড্র পাঠ্যক্রম উপলব্ধ ছৈক।

- পীজীঋাড্রএমঋাড্রৰ চংডীগঢ়: স্বাস্থ্য সেৱা এৱং শোধ কে লেল দেশ কে উৎকৃষ্টম সংস্থান মেঁ সে এক ঐ সংস্থান মেঁ 700 ৰু ৱার্ষিক কে ৱঁহু সস্তা ফ়ীস মেঁ ঋহাঁ ৱীএএসএলপী কোর্স ক সকয ছী।

- জৱাহৰলাল নেহৰু ংস্টীট্যূট ঋাফ পোস্ট গ্রেজুএট মেডিকল এজুকেশন এংড ৰিসর্চ

- জৱঁলপুৰ মেডিকল কালেজ

- জেএলএম স্পীচ এল্ড হিযৰিংগ সেংটৰ, ৰাযপুৰ

- নেশনল ংস্ট্টিয়্যূট ঋাফ় স্পীচ এল্ড হিযৰিংগ

- সীএমসী ৱেল্লোৰ

ৱঁধুগল ঋাশা কৰয ছী জে ড্র জানকাৰী ঋপনে কে লেল উপযোগী হৈত। ঋহাঁ কে কোনো প্রশ্ন পুছৱাঁক হোয ঋথৱা টিপল্পী কৰৱাঁক

হোয ত সংপর্ক ক সকয ছী। এহো রঁতাও জে অ্পনেক ত্র লেখ কহন লাগল। অ্া কী একন লেখ মৈথিলী পত্রিকা মে এরাঁক চাহিএ? নমস্কার।

অ্পন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পর পঠাও।**

২.৯.আচার্য ৰামানংদ মংডন-কথাকাৰ/ পিয়া মোৰ ৰাঁনক: মহাকরি রিদ্যাপতি

আচার্য ৰামানংদ মংডন

কথাকাৰ/ পিয়া মোৰ ৰাঁনক: মহাকরি রিদ্যাপতি

১

কথাকাৰ

-হে কথি কৰয ছী.

-এগো কথা নিখ ৰহন ছী.

-হে অঁহা কে কোনো দোসৰ কাজ ন হরেঁ. জহিয়া সে ৰিষ্টাযৰ কৈনী হয. তহিয়া সে করিতা -কথা নিখ ৰহন ছী.

-ত হম কোন কাজ কৰূ.

-দূ -চাৰ নৈগকা কে প্রীতশন কৈনা ন পঠরেঁ ছী.তিমনো তৰকাৰী কে দাম ত নিকন জৈতৈ.

-হে হমৰা জ্যাদা দেৰ ৰৈঁঠন ন জাগ হয. কমৰ দৰ্দ ৰঁঠ জাগ্ৰ হয. পৈসা নেৰেঁ ত পঢাৰেঁ কে ন হোতৈয.

-ত কৌপী কিতাৰেঁ কে দোকান ক নূ.

-ৱ ত খাৰ্ভৰ ভাৰী কাজ হয. ৰৈঁঠ কে ৰেঁচূ. কৌপী কিতাৰ্ঁ খতম হো জৈনা পৰ ফেৰ খৰীদ কে নাৰ্ভ. গ সভ কাজ হমৰা সে ন হোতৈয.

-হঁ. গ সভ কাজ খঁহা সে ন হোগ খ .খানী কৰি গোধ্ঠী খা কথা গোধ্ঠী মেঁ জাযন হোগ খ.

-খগমে ত ৰঁৰাৰঁৰ ন জায কে হোগ ছৈয. তীন চাৰ মহীনা পৰ জাগ ছী.

-খঁহা খানী খৰ্চ কৰৈ পৰ ৰহয ছী.এক ৰাঁৰ কৰিতা সংগ্ৰহ ছপাৰেঁ পৰ তীস হজাৰ ৰুপৈযা খৰ্চ কৈনে ৰহী. কহনে ৰহী কি সভ ৰিঁকা জতৈয. একো টা ন ৰিঁকাযন. সভ ৰাঁটৈ ৰহন ছী. খা পোথী দৈগত কে ফোটো খীঁচ কে ফেসৰুঁক পৰ পোস্টৈ কৰৈত ৰহয ছী. খা ৰঁডকা কৰি ৰঁনৈত ফিৰৈ ছী. পহিনে কহি ৰিষৈযৰ হোয দূঁ।সোন সে দেহ ভৰি দেৱ।খৰিকৈষ্টৈ কে ৰহ গেনী এগো সোন কে সিকড়ী দেন পাৰ নাগন।

খাৰিঁ কহয ছী কি কথা নিখ ৰহন ছী.

-হঁ. গ কথা নিখনা সে কি হোতৈয. কি মিনতৈয.

-কথা সে সমাজ ঋা দেশ কে দশা ঋা দিশা ৰঁতৰৈত হয.ঋপ া দেশ মে ৰেদ, পুৰাণ, স্মৃতি -ত কথা সে ভৰন পুৰন হয. ঋগসে সভ্যতা ঋা সংস্কৃতি কে নির্মাণ হোগ ছৈয.

ঋংহা ত ঋপ্পন দাদী -নানী সে খিস্সা মানে কথা ত সুন ে হোৰৈঁয.

-হঁ. খুৰঁ সুননে ছী. ৰাজা ৰানী কে খিস্সা. পৰী ঋা ৰ ক্ষস কে খিস্সা. ৰাম -ৰাৱণ কে খিস্সা.

-হঁ. ঠীকে কহনী. ৰাম -ৰাৱণ কে খিস্সা. জনয ছিযৈ. গ খিস্সা পহিনে পহন ঋষি ৰাঁল্মিকী ঋপ্পন ৰামাযণ মে নিখনৈ   হয. ৰাঁদ মে সংত তুলসী দাস ৰামচৰিত মানস মে. রোহে খিস্সা ংহা ঋপ্পন নানী -দাদী সে সুননী.

-হঁ. সে ৰাঁত হয. ঐতে ত হম সোচৰৈঁ ন কৈলী হয.

-দেখু. মহর্ষি রাল্মীকি ঋা সংত তুলসী দাস ন নিখনে ৰহথিন ত ঋাগ হম সভ ৰাম -ৰাৱণ কে কথা -ত ন জৈনতী. ঋযোধ্যা মে ৰাম জন্ম ভূমি পৰ ৰাঁনক ভগৱান ৰাম কে মংদিৰ ন ৰঁনতৈয.

-হঁ.সে ত হোগ ছৈয.

-হে! কথা -করিতা পোথী সে নোগ পৈসো কমায ছৈয. জৌ ঋংহা কে পোথী নোগসভ কে পঢৈ মে মন নগৈয মানে কি পসংদ হোয . হমদৃ কথা সংগ্রহ নাযক কথা সভ নিখ নেনী হয. সংগ্রহ কে নামো সোচ নেনী ৰনিযা ভিখাৰিন . ছাপে নেন প্রকাশন সে ৰাঁতো চন ৰহন হয. ঐদ মে নগভগ তীস হজাৰ ৰুপৈয়া নাগ .

-ত ছপা লূ.

-হঁ. ৱিঁঠাৰ কৈলে ৱী. মাৰ্চ -2024 কে সগৰ ৰাতি দীপ জৰ য কাৰ্যক্ৰম মে পোথী কে লোকাৰ্পণ হো জাএ.

-হে! তৰঁ ত ঋঁহা কথাকাৰ কহাযৰঁ.

-হে এগো ৱাঁত ঋাৰ্ডৰ কহূঁ।

-কহূঁ।

-হে! ফেসবুঁক পৰ হমৰো হাথ মে পোথী ধৈলৰালা ফোটো পোস্ট ক দেৱঁয।

২

পিযা মোৰ ৱাঁলক: মহাকৱি ৱিদ্যাপতি

পিযা মোৰ ৱাঁলক,হম তৰূণি গে!

কৌন তপ চুকলৌঁ ভেলৌ জননি গে !

পিযা মোৰ ৱাঁলক..

পহিৰি লেল সখী দছিন চীৰ

পিযা কে দেখৈত মোৰা দগধ শৰীৰ

পিযা লেল গোদ কৈ চললী ৱাঁজাৰ

হষ্টিযা কে নোগ পূছে কে নাগৌ তোহাৰ

পিযা মোৰ ৰাঁনক..

নহীঁ মোৰা দেৱৰ কী নহীঁ ছোৰ্ট ভাঞ

পূৰৱঁ নিখন ছন ৰঁনম্ব হমাৰ

ৰার্ট কে ৰঁগৌহিযা কে ত্তন্দ মোৰা ভাঞ

হমৰো যমাদ নৈহৰ নেনে জায

পিযা মোৰ ৰাঁনক...

কহী দ্দন ৰাঁৰাঁ কে কীনৈ ধেন্ব গায

দ্বধৰা পিখাঞ কে পোযত জমাঞ

ভনহী ৰিদ্যাপতি যুনদ্দ ব্রঁজনাৰি

ধযৰজ ধৈৰদ্দঁ মিনত মুৰাৰী

পিযা মোৰ ৰাঁনক...

ঞ নোকপ্রিয ৰচনা মৈথিনী মহাকৱি ৰিদ্যাপতি কে হয। ভনে ঞ ভগৱান শ্রীকৃষ্ণ কে ৰাঁন ৰূপ খা দ্দনকৰ জৱান গোপিকা কে প্রেম

কে ৱ্যক্ত গেল হয। পৰংঠ কহল জায হয কি খ্গ ৰচনা ম মহাকৱি সমাজ মেং ৱ্যাপ্ত তৎকালীন স্ত্ৰী কে দুৰ্দশা কে ৱ্যক্ত কৈলন হয।খ্গ ৰচনা কে ভক্তি ৰচনা ন মানল জাগত হয ৱৰ্ন্কি সামাজিক ৰচনা কহল জাগত হয।

মহাকৱি ৱিদ্যাপতি কে কাল ১३৬০ঞ্ৰ সে ১৪৬০ ঞ্ৰ হয। মহাকৱি সে পহিলে সে লেকে ৱৰ্তমান তক কে সাহিত্যিক গতিহাস মে কোনো এহন ঘটনা কে উল্লেখ ন মিলয হয ক কোনো ৱাঁলক কে ৱিঁৱাহ কোনো যুৱতী সে ভেল হোয।জৌকি ৱুঁঢ় ৱৰ সে ৱাঁলিকা ৱিঁৱাহ কে ৱঁদ্যত দৃষ্টাংত মিলয হয। সাহিত্যিক গতিহাস খ্গসে ভৰল হয। শিৱ খ্া পাৰ্ৱতী ৰোকৰে স্বৰূপ কহল জা সকৈয হয।ৱাঁল ৱিঁধৱা কে দুৰ্দশা সে ত মৈথিলী সাহিত্য লোৰ লোৰ হয। মিথিলা কে সংস্কৃতি মেং ৱাঁলিকা ৱঁধু ৱিঁৱাহ খ্া ৱঁদ্য পত্নী ৱিঁৱাহ প্ৰথা ৰহল হয।তৱঁ কেনা পিযা মোৰ ৱাঁলক,হম তৰুণি গে ৰচল গেল হোযত।

ৱাস্তৱ মে মহাকৱি ৱিদ্যাপতি কে উক্ত ৰচনা ৱিশুদ্ধ ূপ সে ভক্তি ৰচনা হয। মহাকৱি কে সামাজিক ৰচনা ন হয। জৌং ৰহৈত ত -

পিযা মোৰ ৱুঁঢ়ৱা হম ৱাঁলিকা গে হোগত,ন কি

পিযা মোৰ ৱাঁলক হম তৰুণি গে।

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পর পঠাউ।**

২.পদ্য

২.১.মুন্না জী- গजল

২.২.রাজ কিশোর মিশ্র-সোনিত

३.१.मुन्ना जी- गजल

মুন্না জী

গজন

আৰঁক ফাগুন চৈত নগৈএ
নোকক চানি ভগৈত নগৈএ

ককৰা পৰ মে কৰু ভৰোসা
ৰিশ্বাসী মবঁ ঠকৈত নগৈএ

ঢক্কা ৰঁনি নৱৰ নাৰী নাচয
জোকৰ ঐ মঁ ৰঁঠৈত নগৈএ

মুদ্দা কিছু নৈ দেশক ৰাঁচন
মুর্দা মনক নঠৈত নগৈএ

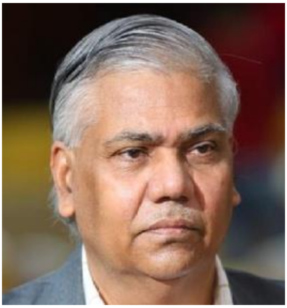
ৰোষ্টক ৰেঁৰ খাঁখি মুন্নী খেনে
মজ্জন নাজে কঠৌত নগৈএ

মহঁগাওক ঝষ্টে মাৰন
জী ডী পী কহাঁ ঘষ্টৈত নগৈএ

মুৰখাহা কেৰ চুনৰা ৰেঁৰ
পঢ়নহো ত' মষ্টৈত নগৈএ

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র-সোনিত

ৰাজ কিশোৰ মিশ্র

ঘোনিত

কো নো মনুষ্ক্ক শি ৰা , ধমনী কেঁ
ফো ড়ি ক২ ৰঁহা ওন গেন ৰক্ত,
মা ষ্টি পৰ না গন না ন দা গ,
নৃশংসতা নেন জে খচ্চি খনুৰক্ত।

ঞ তঁ দেহক সঁজী রনী ,
এহি তৰনক ৰচনা কএন দেরতা ,
প্রা ণক পৃণ্য জন প্ররা হমা ন-,
সর্জিত নে মনুজ, এতা রতা ।

এহি সঁ ৰ৬ন ভূমি খশো ভি ত,
ভো খঞ্জৰ ৰা ক্ষসক ক্রূৰতা ,
ক্রো ধা গ্নি সঁ নি কসন সফুলি ঙ্গ,
সে দেখি ৎুপি ত ছথি দেরতা ।

মত্ত্ গৰখা ক মহ যঁ ৰঁহৰা গত,
ৰিঁ কৰা ড় ঔগ্নি কেৰ ষ্বা না ,
মন্বজতা ক ঞ্র ৰঁহন যো নি ত,
যজ্জি ত ঔস্বৰশস্ত্র যঁ ডা না ।-

ভা রুন ৰঁক্সুত্বক না ন খণ্ড,
ঞ্র দা গ মন্বজতা পৰ প্রচণ্ড।

যভ্যতা ক কতৰন মা ৬য পিং ড-,
ঔংতি ম ঔন্যা য কেহেন ভি যি শু।

কো নো ভা এক খূন, কো নো মা এক খূন,
জে যি ল্দূৰ যন ,কএন মা ঙ কো নো যূন।

ক্ষি তি জ যঁ মেষ্টা ওন না নি মা ,
ঞ্র ,চ্চি ষ্টন পি শা ঠি নী কা নি মা ।-

নো ভক তৰুঔাৰি যঁ ৰঁহন নি ধ্বৰ,
ষ্টুষ্টন যম্বঁন্ধ কো নো চূৰ চূৰ।-

মহা পা প যি মা নক না ন পৰি ধি-,
যৃধিষ্ট পৰ ক্রূৰতা , দেখননি রি ধি ।

মা যা মমতা ক না ন নহা য-,
ক২ ৰহন ৰঁৰঁৰতা ঔষ্টহা য।

রি ন্না শক পা ড়ন ন্থূমি প্বঁড-,
ন্থৃজনক কষ্টন ৰুঁড ম্বঁড।-

মন্বখ নেন নহি ভঠি ত ঋঠি কো ন্নো তৰহক হিঁ ন্থা ,
কথমপি নহি কর্মণা রা ঠা-, নহি হো ঋএ মনন্থা ।

ৰাঁ ঘ ষিঁ হ তঁ ৰ্বুঁঝি নে ন্থকৈত ঋঠি-,
নে রি রেক, নে ওকৰা নো ক না জ,
দেরতা ৰাঁ দ তঁ মন্বক্কে হো গত ঋঠি ,
কো না ক' ও ক**ই** ন্থকৈচ্চ ঐ কা জ?

খন্থয নে ন্থো নি ত এক্ক৷ ঠো প,
হিঁ ন্থা ন্থঁ মন্বজতা হো যত নো প।

ন্বৰ্গক ন্বখ ন্থুগো ন ন্থে ,
ঐ ভ**ই** ন্থকৈত ঋঠি ন্থংভর,
হিঁ ন্থা ন্বক্ত ভ**ই** জা য ঋগৰ-,
ঐ, ক্ষণভংগ্বৰ ,নশ্বৰ ভর।

ঋপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

